EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2020 09 23
COM(2020) 610 final

2020/0279 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

dėl prieglobsčio ir migracijos valdymo, kuriuo iš dalies keičiama Tarybos direktyva 2003/109/EB ir Reglamento (ES) XXX/XXX [dėl Prieglobsčio ir migracijos fondo] pasiūlymas

(Tekstas svarbus EEE)

{SWD(2020) 207 final}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

1.1. Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Komisijos politinėse gairėse Pirmininkė Ursula von der Leyen pranešė apie naują migracijos ir prieglobsčio paktą, kuriuo nustatomas visapusiškas požiūris į išorės sienas, prieglobsčio ir grąžinimo sistemas, Šengeno laisvo judėjimo erdvę ir išorės aspektą.

Naujas migracijos ir prieglobsčio paktas, pateiktas kartu su šiuo pasiūlymu dėl naujo prieglobsčio ir migracijos valdymo reglamento[1], yra nauja pradžia migracijos srityje, grindžiama visapusišku požiūriu į migracijos valdymą. Šiuo pasiūlymu nustatoma bendra ES lygmens prieglobsčio ir migracijos valdymo sistema, kuria iš esmės prisidedama prie visapusiško požiūrio ir siekiama skatinti valstybių narių tarpusavio pasitikėjimą. Remiantis visa apimančiais solidarumo ir teisingo atsakomybės pasidalijimo principais, naujuoju paktu skatinamas integruotas politikos formavimas, kuriuo sutelkiama prieglobsčio, migracijos, grąžinimo, išorės sienų apsaugos, kovos su neteisėtu migrantų gabenimu ir santykių su pagrindinėmis trečiosiomis šalimis politika, atspindinti visų valdžios lygmenų veiksmais grindžiamą požiūrį. Pakte pripažįstama, kad visapusiškas požiūris taip pat reiškia tvirtesnę, tvaresnę ir konkretesnę solidarumo ir teisingo atsakomybės pasidalijimo principo išraišką, grindžiamą platesniu kontekstu ir neapribotą klausimu, kuri valstybė narė yra atsakinga už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą. Todėl šie principai turėtų būti taikomi visam migracijos valdymui, pradedant galimybės gauti tarptautinę apsaugą užtikrinimu ir baigiant kova su neteisėta migracija ir neteisėtu judėjimu.

Migracijos valdymo problemas – nuo tarpusavio pastangų, dedamų nagrinėjant prieglobsčio prašymus, pusiausvyros užtikrinimo iki greito asmenų, kuriems reikia tarptautinės apsaugos, tapatybės nustatymo arba veiksmingo asmenų, kuriems apsaugos nereikia, grąžinimo – turėtų spręsti ne pavienės valstybės narės, o visa ES. Be to, sunki našta vis dar tenka valstybių narių, į kurias atvykstama pirmiausia, prieglobsčio sistemoms, o dėl neteisėto judėjimo – ir kitų valstybių narių prieglobsčio sistemoms. Šioms problemoms išspręsti dabartinės migracijos sistemos nepakanka. Visų pirma nėra veiksmingo solidarumo mechanizmo ir veiksmingų atsakomybės taisyklių. Todėl reikalinga Europos sistema, kurioje galima valdyti valstybių narių politikos ir sprendimų tarpusavio sąsajas. Šioje sistemoje turi būti atsižvelgta į nuolat kintančias migracijos realijas, dėl kurių procedūros tampa sudėtingesnės ir didėja koordinavimo poreikis.

Šiuo pasiūlymu dėl naujo prieglobsčio ir migracijos valdymo reglamento siekiama pakeisti dabartinį Dublino reglamentą ir atnaujinti bendros Europos prieglobsčio sistemos (BEPS) reformą sukuriant bendrą sistemą, kuria prisidedama prie visapusiško požiūrio į migracijos valdymą, vykdant integruotą prieglobsčio ir migracijos valdymo srities politikos formavimą, įskaitant jos vidaus ir išorės komponentus. Naujuoju požiūriu esama sistema įtvirtinama platesnėje sistemoje, kuri geba atspindėti visų valdžios lygmenų veiksmais grindžiamą požiūrį ir užtikrinti veiksmų ir priemonių, kurių imasi Sąjunga ir jos valstybės narės, nuoseklumą ir veiksmingumą. Šis požiūris taip pat apima naują ir išsamesnį solidarumo mechanizmą, kuriuo siekiama užtikrinti normalų migracijos sistemos veikimą, taip pat supaprastintus kriterijus ir

[1] OL L […], […], p. […].

veiksmingesnius valstybės narės, atsakingos už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo mechanizmus.

Šiuo pasiūlymu nustatomas naujas solidarumo mechanizmas, kuris yra lankstus ir pritaikomas įvairioms situacijoms, kylančioms dėl skirtingų migracijos problemų, su kuriomis susiduria valstybės narės, ir juo remiantis nustatomos solidarumo priemonės, o valstybės narės gali pasirinkti, prie kurių iš jų prisidėti. Pagal šį naują požiūrį į solidarumą teikiama nuolatinė ir įvairi parama valstybėms narėms, kurios patiria spaudimą arba kurioms kyla rizika patirti spaudimą, ir tai apima konkretų procesą, per kurį sprendžiami specifiniai su išlaipinimu po paieškos ir gelbėjimo operacijų susiję klausimai. Be to, valstybės narės galės bet kuriuo metu savanoriškai pasisiūlyti prisidėti. Komisija visada užtikrins tokių priemonių koordinavimą.

Į šį pasiūlymą taip pat įtrauktos nuostatos, kuriomis stiprinamas neteisėtų migrantų grąžinimas. Šiuo tikslu nustatomas mechanizmas, kuriuo siekiama supaprastinti bendradarbiavimą su trečiosiomis šalimis grąžinimo ir readmisijos srityje ir kuriuo papildomas Vizų kodekso reglamento (ES) Nr. 810/2019 25a straipsnyje nustatytas mechanizmas[2]. Naujuoju mechanizmu Komisijai suteikiami įgaliojimai pateikti Tarybai ataskaitą, kurioje nurodomos veiksmingos priemonės, kuriomis skatinamas ir gerinamas bendradarbiavimas su trečiosiomis šalimis siekiant palengvinti grąžinimą ir readmisiją, taip pat valstybių narių tarpusavio bendradarbiavimas siekiant to paties tikslo, kartu tinkamai atsižvelgiant į bendrus interesus ir santykius su atitinkamomis trečiosiomis šalimis. Komisija remsis Europos išorės veiksmų tarnybos ir ES delegacijų indėliu. Tada Komisija ir Taryba, neviršydamos savo atitinkamos kompetencijos, apsvarstys tinkamus tolesnius veiksmus, kurie turi būti įgyvendinti šioje srityje. Šis mechanizmas ir naujasis ES grąžinimo koordinatorius, dirbsiantis su aukšto lygio atstovų tinklu, apie kurį paskelbta naujame migracijos ir prieglobsčio pakte, padės valstybėms narėms, Komisijai ir Sąjungos agentūroms laikytis bendro strateginio ir koordinuoto požiūrio į grąžinimą ir readmisiją.

Be to, solidarumo priemonės taip pat apims naujas galimybes valstybėms narėms teikti viena kitai pagalbą vykdant grąžinimą grąžinimo rėmimo forma. Pagal šią naujos formos solidarumo priemonę valstybės narės įsipareigotų grąžinti neteisėtus migrantus kitos valstybės narės vardu ir tiesiai iš remiamosios valstybės narės teritorijos vykdytų visus šiuo tikslu būtinus veiksmus (pvz., konsultuotų grąžinimo klausimais, vestų politinį dialogą su trečiosiomis šalimis, teiktų paramą remiamam savanoriškam grįžimui ir reintegracijai). Tokia veikla papildo veiklą, kurią pagal savo įgaliojimus vykdo Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra (EBCGA), ir visų pirma apima priemones, kurių Agentūra negali įgyvendinti (pvz., diplomatinę paramą remiamajai valstybei narei, teikiamą palaikant santykius su trečiosiomis šalimis). Tačiau, jei grąžinimas nebus baigtas per 8 mėnesius, neteisėti migrantai bus perkelti į remiančiosios valstybės narės teritoriją, kad iš jos būtų toliau dedamos pastangos užtikrinti sprendimų grąžinti vykdymą.

Naujasis požiūris į migracijos valdymą taip pat apima atsakomybės už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą taisyklių stiprinimą, siekiant proporcingai ir pagrįstai sumažinti neteisėto judėjimo atvejų skaičių.

Šiuo pasiūlymu taip pat nustatoma valstybių narių nacionalinėmis strategijomis grindžiama valdymo sistema, kuri bus įtraukta į Europos prieglobsčio ir migracijos valdymo strategiją,

[2] 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/1155, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 810/2009, nustatantis Bendrijos vizų kodeksą (Vizų kodeksas), OL L 188, 2019 7 12, p. 25.

kurioje bus nustatytas strateginis požiūris į Europos lygmens prieglobsčio ir migracijos valdymą ir į prieglobsčio, migracijos ir grąžinimo politikos įgyvendinimą laikantis visapusiško požiūrio.

Bendros Europos prieglobsčio sistemos (BEPS) reforma

Paktas grindžiamas Komisijos 2016 m. ir 2018 m. pasiūlymais reformuoti BEPS ir jame nustatomi papildomi nauji elementai, kad būtų užtikrinta bendrai sistemai reikalinga pusiausvyra ir įtraukti visi prieglobsčio ir migracijos politikos aspektai. 2016 m. pasiūlytą prieglobsčio reformą sudarė septyni pasiūlymai dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų: Dublino reglamento nauja redakcija[3], EURODAC reglamento nauja redakcija[4], Reglamentas, kuriuo įsteigiama Europos Sąjungos prieglobsčio agentūra[5], Prieglobsčio procedūros reglamentas[6], Priskyrimo reglamentas[7], Priėmimo sąlygų direktyvos nauja redakcija[8] ir Reglamentas dėl Sąjungos lygmens perkėlimo į ES sistemos[9]. 2018 m. rugsėjo mėn. Komisija taip pat pateikė iš dalies pakeistą Reglamento, kuriuo įsteigiama ES prieglobsčio agentūra, pasiūlymą[10].

Nors dėl kai kurių iš šių pasiūlymų padaryta didelė pažanga ir teisėkūros institucijos pasiekė preliminarų politinį susitarimą dėl pasiūlymų dėl Priskyrimo reglamento, Priėmimo sąlygų direktyvos, Reglamento dėl Sąjungos lygmens perkėlimo į ES sistemos, EURODAC reglamento ir pirmojo pasiūlymo, kuriuo įsteigiama ES prieglobsčio agentūra, menkesnė pažanga padaryta dėl pasiūlymų dėl Dublino reglamento ir Prieglobsčio procedūros reglamento, pirmiausia dėl Taryboje išsiskyrusių nuomonių. Taip pat nebuvo pakankamos paramos susitarti tik dėl kai kurių prieglobsčio reformos pasiūlymų, prieš susitariant dėl visos reformos.

Kartu su šiuo pasiūlymu Komisija teikia pasiūlymą, kuriuo iš dalies keičiamas 2016 m. pasiūlymas dėl Prieglobsčio procedūros reglamento[11] ir pasiūlymas dėl Reglamento, kuriuo nustatomas trečiųjų šalių piliečių ir asmenų be pilietybės tikrinimas prie išorės sienų[12], ir taip užtikrina, kad spragų nebūtų nė viename migracijos procedūros etape, įskaitant naują etapą prieš atvykstant ir greitesnį trečiųjų šalių piliečių, neturinčių teisės pasilikti Sąjungoje, grąžinimą.

Be to, Komisija teikia pasiūlymą, kuriuo iš dalies keičiamas 2016 m. pasiūlymas dėl EURODAC reglamento naujos redakcijos[13], kad būtų nustatytas aiškus ir nuoseklus konkrečių asmenų ir jiems taikomų procedūrų ryšys, siekiant geriau padėti kontroliuoti neteisėtą migraciją ir nustatyti neteisėto judėjimo atvejus, taip pat paremti naujojo solidarumo mechanizmo įgyvendinimą.

---

3 COM(2016) 270 *final*.
4 COM(2016) 194 *final*.
5 COM(2016) 271 *final*.
6 COM(2016) 467 *final*.
7 COM(2016) 466 *final*.
8 COM(2016) 465 *final*.
9 COM(2016) 468 *final*.
10 COM(2018) 633 *final*.
11 OL L […], […], p. […].
12 OL L […], […], p. […].
13 OL L […], […], p. […].

Galiausiai Komisija taip pat teikia pasiūlymą dėl Reglamento dėl krizinių situacijų valdymo, siekiant nustatyti reagavimo į krizines ir *force majeure* situacijas priemones. Šia priemone siekiama reaguoti į ypatingas situacijas, susijusias su masiniu trečiųjų šalių piliečių ar asmenų be pilietybės, neteisėtai atvykstančių į valstybę narę, antplūdžiu arba neišvengiamu tokio antplūdžio pavojumi, dėl kurio valstybės narės prieglobsčio, priėmimo arba grąžinimo sistema tampa neveiksminga ir kuris gali turėti rimtų pasekmių bendros Europos prieglobsčio sistemos ir Sąjungos migracijos valdymo sistemos veikimui arba dėl kurio neįmanoma jų taikyti; šia priemone taip pat siekiama numatyti nukrypti leidžiančias taisykles *force majeure* atvejais.

1.2. Pasiūlymo tikslai

Siekiant stiprinti valstybių narių tarpusavio pasitikėjimą, užtikrinti ES požiūrio į prieglobstį, migracijos valdymą, išorės sienų apsaugą ir santykius su atitinkamomis trečiosiomis šalimis nuoseklumą, būtinas visapusiškas požiūris į migracijos valdymą, kartu pripažįstant, kad bendras požiūris veiksmingas, tik jei bendrai ir integruotai sprendžiami visi jo aspektai. Taip pat atsižvelgiama į naujausius Teisingumo Teismo sprendimus sujungtose bylose C-715/17, C-718/17 ir C-719/17, kuriose Teismas nustatė, kad „našta [...] iš principo turi būti paskirstyta visoms kitoms valstybėms narėms, laikantis solidarumo ir teisingo atsakomybės pasidalijimo tarp valstybių narių principo, nes šis principas pagal SESV 80 straipsnį taikomas Sąjungos politikai prieglobsčio srityje “.

2016 m. Komisija pasiūlė sistemą, pagal kurią tais atvejais, kai, remiantis atsakomybės kriterijų hierarchija, nustatoma, kad valstybė narė yra atsakinga už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, ta valstybė narė lieka nuolat atsakinga už visų kitų to paties prašytojo pateiktų prašymų ar nusiskundimų nagrinėjimą. Sistema buvo papildyta privalomu ir automatiniu taisomojo paskirstymo mechanizmu, kuris, remiantis referenciniu raktu, buvo pradėtas taikyti valstybei narei susidūrus su neproporcingu spaudimu, taip užtikrinant aiškią ir privalomą atsakomybės pasidalijimo tarp valstybių narių sistemą. 2017 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamentas patvirtino derybų įgaliojimus, į kuriuos įtrauktas pasiūlymas pirmojo atvykimo kriterijų ir pagrindinį pirmojo prašymo kriterijų pakeisti paskirstymo sistema, pagal kurią prašytojas galėtų pasirinkti būti priskirtas vienai iš keturių mažiausiai prašymų gavusių valstybių narių. Taryboje valstybėms narėms nepavyko susitarti dėl bendro požiūrio ir derybos sustojo.

Siekdama išeiti iš dabartinės aklavietės ir sukurti platesnio masto tvirtą migracijos ir prieglobsčio politikos sistemą, Komisija ketina atsiimti 2016 m. pasiūlymą. Šiuo pasiūlymu panaikinamas ir pakeičiamas 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 604/2013, kuriuo išdėstomi valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės vienoje iš valstybių narių pateikto tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijai ir mechanizmai (reglamentas „Dublinas III“).

Pirmiausia šiuo pasiūlymu siekiama:

- nustatyti bendrą sistemą, kuria prisidedama prie visapusiško požiūrio į prieglobsčio ir migracijos valdymą, grindžiamo integruotos politikos formavimo, solidarumo ir teisingo atsakomybės pasidalijimo principais;
- užtikrinti atsakomybės pasidalijimą taikant naują solidarumo mechanizmą įdiegiant sistemą, skirtą nuolatiniam solidarumui įprastu metu užtikrinti, ir padėti valstybėms narėms imtis veiksmingų priemonių (perkėlimo Europos Sąjungoje arba grąžinimo

rėmimo ir kitų įnašų, kuriais siekiama stiprinti valstybių narių pajėgumus prieglobsčio, priėmimo ir grąžinimo bei išorės aspekto srityse), kad jos galėtų praktiškai valdyti migraciją, kai patiria migracijos spaudimą. Šis požiūris taip pat apima konkretų solidarumo procesą, kuris turi būti taikomas po paieškos ir gelbėjimo operacijų atvykstantiems asmenims;

- patobulinti sistemos gebėjimą veiksmingai ir efektyviai nustatyti vieną valstybę narę, kuri yra atsakinga už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą. Visų pirma juo būtų apribotas atsakomybės panaikinimo sąlygų taikymas, taip pat galimybės perkelti atsakomybę iš vienos valstybės narės į kitą dėl prašytojo veiksmų, ir gerokai sutrumpinti prašymų siuntimo ir atsakymų gavimo terminai, siekiant užtikrinti, kad būtų greičiau nustatyta už prašytojus atsakinga valstybė narė ir tie asmenys galėtų greičiau pasinaudoti tarptautinės apsaugos suteikimo procedūromis;
- neleisti piktnaudžiauti sistema ir užkirsti kelią neteisėtam prašytojų judėjimui ES, visų pirma įtraukiant aiškias prašytojų pareigas teikti prašymą valstybėje narėje, į kurią atvykstama pirmiausia arba teisėtai esama, ir likti valstybėje narėje, kuri buvo nustatyta kaip atsakinga valstybė narė. Tuo tikslu taip pat reikia nustatyti proporcingas materialines pasekmes, jeigu pareigos nevykdomos.

1.3. Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis

Bendros Europos prieglobsčio sistemos pagrindas yra sistema, pagal kurią nustatoma, kuri valstybė narė yra atsakinga už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą. Ji glaudžiai susieta su prieglobsčio srities teisės ir politikos priemonėmis, visų pirma susijusiomis su prieglobsčio procedūromis, priskyrimo asmenims, kuriems reikalinga tarptautinė apsauga, standartais, priėmimo sąlygomis ir perkėlimu į Sąjungą.

Šis pasiūlymas taip pat dera su Šengeno sienų kodekse nustatytomis išorės sienų kontrolės taisyklėmis ir padeda siekti veiksmingo išorės sienų valdymo tikslo, kuris yra būtinas laisvo asmenų judėjimo Sąjungoje aspektas. Pasiūlymu išplečiama priemonių, skirtų migracijos problemoms spręsti, taikymo sritis, todėl dar labiau sumažinamas poreikis atnaujinti vidaus sienų kontrolę.

Be to, užtikrinamas suderinamumas su veiksmingu Europos integruotu sienų valdymu Sąjungos ir nacionaliniu lygmenimis, kaip apibrėžta Reglamente dėl Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų. Europos integruotas sienų valdymas yra būtinas laisvo asmenų judėjimo Sąjungoje aspektas ir esminė laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės dalis. Jis taip pat labai svarbi šio pasiūlymo dalis ir padeda įgyvendinti integruotos politikos principą, kad būtų patobulintas šiame pasiūlyme numatytas visapusiškas požiūris į migracijos valdymą.

Šis pasiūlymas visiškai dera su Komunikatu dėl naujo migracijos ir prieglobsčio pakto ir su juo susijusių iniciatyvų veiksmų planu, įskaitant pasiūlymą tikslingai iš dalies pakeisti Prieglobsčio procedūros reglamentą ir Reglamentą, kuriuo nustatomas migrantų tikrinimas, siekiant užtikrinti, kad būtų patikrinta migrantų tapatybė, sveikata ir saugumas ir kad jiems būtų pradėta taikyti grąžinimo arba prieglobsčio procedūra, įskaitant, kai tinkama, pasienio procedūrą dėl prieglobsčio arba grąžinimo, nustatytą pasiūlyme iš dalies pakeisti Prieglobsčio procedūros reglamentą. Pasiūlymas taip pat dera su pasiūlymu, kuriuo iš dalies keičiamas 2016 m. pasiūlymas dėl EURODAC reglamento naujos redakcijos[14].

[14] OL L […], […], p. […].

Šis pasiūlymas taip pat visiškai dera su Migracinės parengties ir migracijos krizių valdymo planu, kuriame numatyta veiklos sistema, skirta migracijos srautams ir migracijos padėčiai stebėti ir numatyti, atsparumui didinti ir koordinuotam reagavimui į migracijos krizę organizuoti. Visų pirma pasiūlyme visapusiškai remiamasi pagal valdymo planą parengtomis ataskaitomis ir sukurto tinklo veikla.

Pasiūlymu toliau stiprinama ES grąžinimo teisinė sistema ir politika – stiprinami Sąjungos aktyvaus bendradarbiavimo su trečiosiomis šalimis gebėjimai taikant mechanizmą, kuriuo Komisijai suteikiami įgaliojimai svarstyti ir siūlyti tokio bendradarbiavimo gerinimo priemones, viršijančias Vizų kodekse jau numatytas priemones.

Taip pat užtikrinamas suderinamumas su jau pasiektais preliminariais politiniais susitarimais dėl Priskyrimo reglamento, Priėmimo sąlygų direktyvos naujos redakcijos, Reglamento dėl Sąjungos lygmens perkėlimo į ES sistemos ir Reglamento, kuriuo įsteigiama Europos Sąjungos prieglobsčio agentūra, kuriems Komisija visiškai pritaria. Kadangi tikslai, kuriais grindžiami šie pasiūlymai, tebėra aktualūs, susitarimas dėl šių pasiūlymų turėtų būti pasiektas kuo greičiau.

Tačiau kadangi dėl 2016 m. gegužės 4 d. paskelbto pasiūlymo dėl Dublino reglamento susitarti nepavyko ir kadangi į šį pasiūlymą įtrauktas naujas struktūrizuotas solidarumo mechanizmas ir atsižvelgiama į kitus 2016 m. pasiūlytus pakeitimus, kuriais visų pirma siekiama, kad perdavimo pagal Dublino reglamentą procedūros, pavyzdžiui, pranešimų apie atsiėmimą ir atsakomybės perkėlimo apribojimo, būtų veiksmingesnės, tą pasiūlymą būtina atsiimti.

2015 m. rugsėjo mėn. Komisija taip pat pasiūlė krizinį perkėlimo Europos Sąjungoje mechanizmą[15], siekdama sukurti struktūrinį sprendimą, kaip spręsti krizines situacijas, pavyzdžiui, Graikijoje ir Italijoje, dėl kurių 2015 m. rugsėjo mėn. Taryba priėmė du sprendimus dėl perkėlimo Europos Sąjungoje[16]. Kadangi į pasiūlymą dėl Prieglobsčio ir migracijos valdymo reglamento įtrauktos nuostatos, kuriomis siekiama reaguoti į migracijos srautų realijas ir tuo tikslu migracijos spaudimo laikotarpiais naudoti perkėlimo Europos Sąjungoje ir grąžinimo rėmimo priemones, ir kadangi pasiūlyme dėl Reglamento dėl krizinių ir *force majeure* situacijų migracijos ir prieglobsčio srityje taip pat numatytos konkrečios perkėlimo Europos Sąjungoje ir grąžinimo rėmimo taisyklės siekiant struktūriškai spręsti krizines situacijas, Komisija ketina atsiimti 2015 m. rugsėjo mėn. pasiūlymą dėl krizinio perkėlimo Europos Sąjungoje mechanizmo ir panaikinti Laikinosios apsaugos direktyvą[17].

1.4. Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis

Šis pasiūlymas atitinka visapusišką, ilgalaikį požiūrį į migracijos valdymą, įtvirtintą naujame migracijos ir prieglobsčio pakte, kuriuo siekiama, kad migracijos politika taptų santykių su trečiųjų šalių partneriais pagrindu; išorės sienų valdymo aspektas integruojamas į platesnio masto ES migracijos valdymo politiką; nustatomos nuoseklios, teisingos ir veiksmingos prieglobsčio ir grąžinimo procedūros ir sustiprinama valstybių narių tarpusavio pasitikėjimu

---

15 COM(2015) 450 *final*.

16 2015 m. rugsėjo 14 d. Tarybos sprendimas 2015/1523 ir 2015 m. rugsėjo 22 d. Tarybos sprendimas (ES) 2015/1601.

17 2001 m. liepos 20 d. Tarybos direktyva 2001/55/EB dėl minimalių normų, suteikiant perkeltiesiems asmenims laikiną apsaugą esant masiniam srautui, ir dėl priemonių, skatinančių valstybių narių tarpusavio pastangų priimant tokius asmenis ir atsakant už tokio veiksmo padarinius pusiausvyrą, OL L 212, 2001 8 7, p. 12.

grindžiama Šengeno laisvo judėjimo erdvė. Svarbiausia šio požiūrio dalis – skatinti teisėtus atvykimo į ES būdus siekiant pritraukti specialistus į ES darbo rinką ir suteikti apsaugą tiems, kuriems jos reikia, pasinaudojant perkėlimu į ES ir kitais papildomais apsaugos būdais, taip pat kurti specialią politiką, kuri padėtų trečiųjų šalių piliečiams integruotis į Europos visuomenę.

Šiuo reglamentu sukuriama sistema, kuria, kuriant partnerystę su trečiosiomis šalimis, taikomas visus maršrutus apimantis požiūris į migracijos valdymą, ir padedama siekti ryžtingos ir plataus masto išorės politikos, grindžiamos partneryste su trečiosiomis šalimis, ES tikslų. Tokiu būdu taip pat užtikrinamas suderinamumas su Sąjungos humanitariniais tikslais, išreikštais teikiant paramą pabėgėliams trečiosiose šalyse.

Šis pasiūlymas dera su pasiūlymu dėl tikrinimo ir juo visų pirma prisidedama prie tvirtų pagrindinių teisių apsaugos priemonių taikant jame numatytą stebėsenos mechanizmą. Pasiūlyme dėl reglamento, kuriuo nustatoma prievolė prie išorės sienų tikrinti trečiųjų šalių piliečius, kurie iš esmės neatitinka atvykimo sąlygų, siūlomas naujas stebėsenos mechanizmas, siekiant užtikrinti, kad atliekant tikrinimą būtų laikomasi pagrindinių teisių ir kad bet kokie įtarimai dėl pagrindinių teisių pažeidimo būtų tinkamai ištirti. Ši stebėsena yra siūlomo reglamento valdymo nuostatų dalis, jose numatyta, kad valstybės narės savo nacionalinio stebėsenos mechanizmo pagal Tikrinimo reglamentą rezultatus turėtų įtraukti į savo nacionalines strategijas, numatytas šiame siūlomame reglamente. Be to, į metinę migracijos valdymo ataskaitą taip pat bus įtraukti stebėsenos ataskaitų rezultatai ir prireikus siūlomi patobulinimai.

Siekiant paremti solidarumo priemones, kuriomis daugiausia dėmesio skiriama perkėlimui Europos Sąjungoje ir vėlesniam perdavimui, be perdavimo, kuriam taikomos valstybių narių atsakomybės nustatymo procedūros, šiame pasiūlyme numatytos valstybėms narėms mokėtinos vienkartinės išmokos ir jis visiškai suderinamas su ES biudžetu, siekiant paskatinti tokias priemones ir užtikrinti veiksmingą reglamento taikymą.

Šiuo pasiūlymu dar labiau sustiprinama saugumo srities politika. Šiame reglamente nustatytomis specialiomis taisyklėmis bus greitai nustatyta atsakomybė už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, jei asmuo kelia pavojų nacionaliniam saugumui ir viešajai tvarkai, ir bus užkirstas kelias tolesniam tokių asmenų perdavimui į kitas valstybes nares. Todėl pasiūlymu taip pat sustiprinamas Tikrinimo reglamento pasiūlyme numatytas saugumo tikslas, pagal kurį toks saugumo patikrinimas bus privalomas.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

2.1. Teisinis pagrindas

Šiuo pasiūlymu panaikinamas ir pakeičiamas Reglamentas (ES) Nr. 604/2013 ir išplečiama taikymo sritis, įtraukiant bendrą sistemą, kuria papildomas visapusiškas požiūris į migracijos valdymą, be to, nustatomas platesnis požiūris į solidarumą, todėl jis turėtų būti priimtas remiantis tinkamu teisiniu pagrindu, t. y. Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 78 straipsnio antros pastraipos e punktu ir 79 straipsnio antros pastraipos c punktu, laikantis įprastos teisėkūros procedūros.

2.2. Kintamoji geometrija

Airijai Reglamentas (ES) Nr. 604/2013 yra privalomas, nes ji pranešė apie savo norą dalyvauti priimant ir taikant tą reglamentą pagal Protokolą dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos

pozicijos dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės, pridėtą prie Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV)[18].

Pagal minėtą Protokolą Airija gali nuspręsti dalyvauti priimant šį pasiūlymą. Tokią galimybę ji turi ir priėmus pasiūlymą.

Pagal prie ES sutarties ir SESV pridėtą Protokolą dėl Danijos pozicijos Danija nedalyvauja Tarybai priimant priemones pagal SESV V antraštinę dalį (išskyrus „priemones, nustatančias trečiąsias valstybes, kurių piliečiai pereidami valstybių narių išorės sienas, turi pateikti vizą, arba priemones, susijusias su vienoda vizų forma“). Tačiau atsižvelgiant į tai, kad remdamasi 2006 m. su EB pasirašytu tarptautiniu susitarimu[19] Danija taiko galiojantį Dublino reglamentą, pagal to susitarimo 3 straipsnį ji praneša Komisijai savo sprendimą, ar įgyvendins iš dalies pakeisto reglamento III, V ir VII dalis.

2.3. Pasiūlymo poveikis ES nepriklausančioms valstybėms, prisijungusioms prie Dublino sistemos

Kelioms ES nepriklausančioms valstybėms prisijungus prie Šengeno *acquis*, Sąjunga sudarė susitarimus, pagal kuriuos šios šalys prisijungė prie Dublino ir EURODAC *acquis*:

– 2001 m. sudarytas Islandijos ir Norvegijos asociacijos susitarimas;
– 2008 m. vasario 28 d. sudarytas Šveicarijos asociacijos susitarimas;
– 2011 m. kovo 7 d. sudarytas protokolas dėl Lichtenšteino asociacijos.

Siekiant sukurti Danijos, kuri, kaip pirmiau paaiškinta, prie Dublino ir EURODAC *acquis* prisijungė pagal tarptautinį susitarimą, ir pirmiau išvardytų asocijuotųjų šalių tarpusavio teises ir pareigas, Sąjunga ir asocijuotosios šalys sudarė dar du aktus[20].

Remdamosi trimis minėtais susitarimais, asocijuotosios šalys be išlygų pritaria Dublino ir EURODAC *acquis* ir jos plėtojimui. Jos nedalyvauja priimant teisės aktus, kuriais iš dalies keičiama arba plėtojama Dublino *acquis* (taigi ir šį pasiūlymą), tačiau per nustatytą terminą turi pranešti Komisijai, ar jos pritaria to teisės akto turiniui, kai jį patvirtins Europos Parlamentas ir Taryba. Jeigu Norvegija, Islandija, Šveicarija arba Lichtenšteinas nepritaria teisės aktui, kuriuo iš dalies keičiama arba plėtojama Dublino ir EURODAC *acquis*, atitinkami susitarimai nutraukiami, nebent susitarimais įsteigtas jungtinis (mišrus) komitetas vienbalsiai nusprendžia kitaip.

Siūlomo reglamento taikymo sritis yra platesnė nei pirmiau nurodytų susitarimų, nes nustatomas visapusiškas požiūris, grindžiamas bendra migracijos valdymo sistema, kartu išsaugant pagrindines nuostatas, susijusias su atsakomybės už tarptautinės apsaugos prašymo

---

18 Tas pats taikoma Jungtinei Karalystei pereinamuoju laikotarpiu pagal Susitarimą dėl išstojimo.

19 Europos bendrijos ir Danijos Karalystės susitarimas dėl valstybės narės, atsakingos už Danijoje ar kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje pateikto prieglobsčio prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijų ir mechanizmų ir sistemos EURODAC, skirtos pirštų atspaudams lyginti, siekiant veiksmingai taikyti Dublino konvenciją, OL L 66, 2006 3 8, p. 38.

20 Europos bendrijos, Šveicarijos Konfederacijos ir Lichtenšteino Kunigaikštystės protokolas, pridedamas prie Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl kriterijų ir mechanizmų, padedančių nustatyti valstybę, atsakingą už valstybėje narėje ar Šveicarijoje pateikto prieglobsčio prašymo nagrinėjimą (sudarytas 2008 m. spalio 24 d., OL L 161, 2009 6 24, p. 8) ir Protokolas prie Susitarimo tarp Europos bendrijos ir Islandijos Respublikos bei Norvegijos Karalystės dėl valstybės, atsakingos už prieglobsčio prašymo, pateikto valstybėje narėje arba Islandijoje ar Norvegijoje, nagrinėjimą, nustatymo kriterijų ir mechanizmų, OL L 93, 2001 4 3.

nagrinėjimą nustatymu, kurios tebėra pagrindinė reglamento dalis. Siekiant užtikrinti, kad būtų išsaugoti susitarimai su Danija ir asocijuotosiomis šalimis, kuriais reglamentuojamas jų dalyvavimas Dublino sistemoje, Danijai, Norvegijai, Islandijai, Šveicarijai ir Lichtenšteinui, jei šiam aktui būtų pritarta, bus privalomos tik šio reglamento III, V ir VII dalys.

2.4. Subsidiarumo principas

SESV V antraštine dalimi dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės kai kurie įgaliojimai šiais klausimais suteikiami Europos Sąjungai. Šiais įgaliojimais turi būti naudojamasi pagal Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnį, t. y. jeigu valstybės narės negali deramai pasiekti siūlomų veiksmų tikslų ir jų dėl veiksmų masto ir poveikio būtų geriau siekti Europos Sąjungos lygmeniu.

Šiuo pasiūlymu racionalizuojamos dabartinės Reglamente (ES) Nr. 604/2013 nustatytos taisyklės ir siekiama užtikrinti teisingą šių taisyklių taikymą, nes jomis bus apribotas neteisėtas trečiųjų šalių piliečių judėjimas tarp valstybių narių, o tai yra tarpvalstybinio pobūdžio klausimai. Šias taisykles papildo naujas solidarumo mechanizmas, kuriuo sukuriama sistema, skirta reaguoti į situacijas, kai valstybės narės patiria migracijos spaudimą. Pagal šį požiūrį taip pat numatoma įtraukti solidarumo priemones, taikomas po paieškos ir gelbėjimo operacijų atvykstantiems asmenims, siekiant teikti paramą valstybėms narėms, kurioms dėl tokio atvykimo kyla problemų.

Šie tikslai yra tarpvalstybinio pobūdžio, todėl, norint juos pasiekti, reikia imtis ES lygmens veiksmų. Yra aišku, kad atskirų valstybių narių veiksmai negali tinkamai patenkinti poreikio bendrą problemą spręsti taikant bendrą ES požiūrį.

2.5. Proporcingumo principas

Pagal Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina jo tikslams pasiekti.

Kalbant apie visapusišką, bendra sistema grindžiamą požiūrį, šiame reglamente nustatomi pagrindiniai tokio požiūrio principai, grindžiami jo įgyvendinimui užtikrinti būtina stebėsenos ir valdymo struktūra. Laikydamosi integruoto politikos formavimo principų ir solidarumo bei teisingo atsakomybės pasidalijimo principų, valstybės narės turi bendrą interesą užtikrinti nuoseklų migracijos valdymo įgyvendinimą ES lygmeniu. Šiomis nuostatomis neviršijama to, kas būtina veiksmingo padėties pagerinimo tikslui pasiekti.

Siekiant racionalizuoti valstybės narės, atsakingos už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo taisykles siūlomi tik tokie pakeitimai, kurie būtini veiksmingam sistemos veikimui užtikrinti, kad prašytojams būtų greičiau pradedama taikyti tarptautinės apsaugos suteikimo procedūra, o valstybių narių administracijos būtų pajėgios taikyti sistemą.

Naujas solidarumo mechanizmas siūlomas todėl, kad dabartinė Reglamento (ES) Nr. 604/2013 redakcija nenumato priemonių reaguoti į situacijas, kai valstybės narės patiria migracijos spaudimą. Be to, dabartiniame reglamente nenagrinėjama konkreti padėtis, susidariusi dėl po paieškos ir gelbėjimo operacijų atvykstančių asmenų. Šią spragą siekiama užpildyti pasiūlyme numatytomis nuostatomis dėl solidarumo. Šiomis nuostatomis neviršijama to, kas būtina veiksmingo padėties pagerinimo tikslui pasiekti.

2.6. Priemonės pasirinkimas

Atsižvelgiant į tai, kad esamas Dublino mechanizmas buvo nustatytas reglamentu, ta pati teisinė priemonė naudojama nustatant visapusišką požiūrį, grindžiamą bendra veiksmingo migracijos valdymo sistema, racionalizuojant Dublino mechanizmą ir jį papildant solidarumo mechanizmu.

3. *EX POST* VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

Žinių apie galiojančių teisės aktų įgyvendinimą ir taikymą rinkimas

3.1. Įrodymais grindžiamos politikos formavimas

Komisija atliko padėties analizę, o jos rezultatai išsamiau išdėstyti Komisijos tarnybų darbiniame dokumente, pridedamame prie naujo migracijos ir prieglobsčio pakto ir jo pasiūlymų dėl teisėkūros ir ne teisėkūros procedūra priimamų aktų. Jame atkreipiamas dėmesys į naujausius pokyčius migracijos valdymo srityje ir pabrėžiama, kad pagrindiniai naujos pradžios elementai yra atnaujinta valstybės narės, atsakingos už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo sistemos reforma ir naujas naštos pasidalijimo būdas.

Analizėje pabrėžiama, kad, nors neteisėtai į Sąjungą atvykstančių asmenų skaičius, palyginti su 2015 m., kai krizė buvo pati didžiausia, sumažėjo net 92 proc., vis dar esama struktūrinių problemų, dėl kurių valstybių narių prieglobsčio, priėmimo ir grąžinimo sistemos yra apkrautos. Tai, be kita ko, vis didėjantis skaičius tarptautinės apsaugos prašytojų, kurie neturi tikros teisės prašyti apsaugos ES ir greičiausiai jos negautų, todėl didėja administracinė našta ir vėluojama suteikti apsaugą tiems, kuriems jos iš tikrųjų reikia, be to, migrantai nepaliaujamai toliau juda ES viduje. Be to, reikia pripažinti, kad su COVID-19 krize kovojančioms valstybių narių valdžios institucijoms kyla sunkumų užtikrinti prašytojų ir savo darbuotojų apsaugą.

Nors neteisėto atvykimo atvejų skaičius ilgainiui sumažėjo, iš šalių, kurių piliečių tarptautinės apsaugos prašymų patenkinimo rodiklis yra mažesnis nei 20 proc., atvykstančių migrantų dalis padidėjo nuo 13 proc. 2015 m. iki 55 proc. 2018 m. Be to, daugėja sudėtingų atvejų, kuriems išnagrinėti reikia daugiau išteklių, nes 2015–2016 m. atvykdavusius trečiųjų šalių piliečius, kuriems aiškiai reikia tarptautinės apsaugos, iš dalies pakeitė mišrus atvykstančiųjų srautas, ir priklausomai nuo atvykėlių tautybės prieglobsčio prašymų patenkinimo rodiklis yra labai nevienodas. Be to, nepaisant neteisėto atvykimo atvejų mažėjimo visos ES mastu, tarptautinės apsaugos prašymų skaičius ir toliau didėjo ir keturiskart viršijo atvykimo atvejų skaičių. Ši tendencija rodo, kad prašytojai teikia prašymus ne valstybėje narėje, į kurią atvykstama pirmiausia, kad Europos Sąjungoje teikiami keli tarptautinės apsaugos prašymai ir kad reikalinga dabartinės Dublino sistemos reforma. Galiausiai tebėra problemų, susijusių su išlaipinimu po paieškos ir gelbėjimo operacijų. 2019 m. pusė visų neteisėtai jūra atvykusių asmenų buvo išlaipinti po paieškos ir gelbėjimo operacijų, dėl kurių tam tikros valstybės narės patiria ypač didelę naštą vien dėl savo geografinės padėties.

Be to, analizėje nurodyta, kad trečiųjų šalių piliečiams, kurių tarptautinės apsaugos prašymai atmetami, – jų skaičius visoje ES kasmet siekia maždaug 370 000[21] – turi būti taikoma grąžinimo procedūra. Remiantis Komisijos turimais statistiniais duomenimis, tai sudaro apie

[21] Sprendžiančiųjų institucijų neigiamų sprendimų dėl prieglobsčio vidurkis 2015–2019 m. 27 ES valstybėse narėse.

80 proc. visų kasmet priimamų sprendimų grąžinti[22]. Dėl didėjančios tarptautinės apsaugos prašytojų, kurie greičiausiai negautų tokios apsaugos ES, dalies didėja našta ne tik nagrinėjant prašymus, bet ir grąžinant neteisėtus migrantus, kurie niekada neprašė tarptautinės apsaugos arba kurių prašymai buvo atmesti, be kita ko, kaip akivaizdžiai nepagrįsti arba nepriimtini. Tai, savaime suprantama, turi įtakos tam, kaip greitai tarptautinė apsauga suteikiama tiems, kuriems jos tikrai reikia.

Analizėje pabrėžiama, kad yra didelių struktūrinių Europos prieglobsčio ir migracijos politikos formavimo ir įgyvendinimo trūkumų ir problemų. Valstybių narių prieglobsčio ir grąžinimo sistemos iš esmės tebėra nesuderintos, todėl skiriasi apsaugos standartai, procedūros yra neveiksmingos ir skatinamas neteisėtas migrantų judėjimas visoje Europoje siekiant geresnių priėmimo sąlygų ir perspektyvų pasilikti, o tai turi nepageidaujamą poveikį Šengeno erdvei. Migracijos valdymą galima vertinti iš įvairių politikos sričių, kurių kiekviena turi savo taikymo sritį ir dalyvius, pusės. Kiekvienoje politikos srityje siekiama spręsti individualias problemas, neatsižvelgiant į tai, kaip tai veikia bendrą migracijos valdymo sistemą ir kaip tai dera su visapusiška sistema, kuri yra būtina siekiant gerai valdomos sistemos. Apskritai faktų dokumente pripažįstama, kad trūksta integruoto politikos formavimo, kuriuo įvairios politikos sritys sujungiamos į nuoseklią visumą.

Be to, faktų dokumente pabrėžiama, kad tvarios visoms valstybėms narėms tinkamos sistemos nebuvimas turi įtakos galimybei užtikrinti neatidėliojamą ir realų reagavimą į išorės veiksnius. Konkrečiai, dabartinėje Dublino sistemoje ar bendroje BEPS nėra struktūrinio solidarumo mechanizmo, nors spaudimas atskiroms valstybėms narėms gali labai skirtis ir staiga bei nenuspėjamai pasikeisti.

Be to, nesant nuoseklaus ES požiūrio į ryšį tarp teisėto buvimo nutraukimo, kai priimamas neigiamas sprendimas dėl prieglobsčio, ir tarp grąžinimo procedūrų pradžios, įskaitant readmisijos į trečiąsias šalis prašymą, mažėja visos migracijos valdymo sistemos veiksmingumas. Be to, nepakanka duomenų, jie nepatikimi arba duomenų šaltiniai nėra pakankamai veiksmingai naudojami, kad būtų galima susidaryti išsamų vaizdą. Valstybės narės 2020 m. sausio mėn. pateikė nedaug kiekybinių duomenų apie šalyje pastebėtą neteisėto judėjimo intensyvumą; vietoj to devyniolika valstybių narių nurodė gautų tarptautinės apsaugos prašymų skaičių, o kai kuriais atvejais – gaunamų ir (arba) siunčiamų prašymų dėl perdavimo pagal Dublino reglamentą skaičių.

Šias problemas galima išspręsti tik sukuriant veiksmingesnę, visapusiškesnę ir tvaresnę Europos prieglobsčio ir migracijos sistemą, ES migracijos valdymą suprantant kaip tarpusavyje susijusių politikos sričių, grindžiamų integruotu politikos formavimu ir taisyklėmis, rinkinį, kai kiekvienos atskiros dalies veiksmingumas ir trūkumai daro poveikį visai sistemai.

Be to, analizėje atkreipiamas dėmesys į tai, kad reikia platesnės solidarumo koncepcijos. Ši solidarumo koncepcija turėtų būti privalomo pobūdžio, kad būtų galima prognozuojamai ir veiksmingai reaguoti į kintančias realijas, kai migracijos į Sąjungą srautai darosi vis mišresni, ir užtikrinti teisingą atsakomybės pasidalijimą pagal Sutartį. Vienos valstybės narės parama kitai yra būtina ne tik Europos Sąjungoje perkeliant prašytojus, kuriems netaikoma pasienio procedūra, bet tam tikrais atvejais ir dėl kitų grupių, pavyzdžiui, dėl prašytojų, kuriems

[22] Vidutinio neigiamų sprendimų dėl prieglobsčio skaičiaus ir vidutinio sprendimų grąžinti, priimtų 2015–2019 m. laikotarpiu, skaičiaus (456 625) santykis yra 81,6 proc. visų priimtų sprendimų grąžinti.

taikoma pasienio procedūra, ir tarptautinės apsaugos gavėjų. Be to, valstybės narės turėtų turėti galimybę pasinaudoti solidarumu grąžinimo srityje, kad galėtų geriau valdyti didėjančią mišrių migracijos srautų dalį. Be to, iš faktų dokumento matyti, kad valstybių narių tarpusavio solidarumas, išreikštas kaip pajėgumų stiprinimo priemonės ir parama kitose srityse, pasirodė esąs veiksmingas padedant migracijos spaudimą patiriančiai valstybei narei. Remiantis patirtimi, įgyta įgyvendinant ankstesnes ir dabartines solidarumo programas, pabrėžiama, kad solidarumas turėtų būti nuolat užtikrinamas ir dėl asmenų, išlaipintų po paieškos ir gelbėjimo operacijų. Faktų dokumente taip pat pabrėžiama, kad migracijos spaudimas kyla dėl įvairių veiksnių ir turėtų būti vertinamas pagal įvairius kriterijus, kurie apima ne tik prieglobsčio sritį, bet ir valstybių narių, taip pat visos ES migracijos padėtį (holistinis kokybinis vertinimas).

Be to, tam tikrais atvejais veiksminga pasirodė esanti ir parama tinkamam prieglobsčio, priėmimo ir grąžinimo sistemų veikimui ir sienų valdymui užtikrinti. Be to, tam tikrais atvejais kai kurioms valstybėms narėms tikrai galėtų padėti valstybių narių tarpusavio parama ir parama ES lygmeniu siekiant pagerinti ir sustiprinti santykius su tam tikromis trečiosiomis šalimis, visų pirma readmisijos srityje.

Galiausiai faktų dokumente pabrėžiama, kad reikia paprastesnių ir veiksmingesnių už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą atsakingos valstybės narės nustatymo procedūros taisyklių. Su dabartinės Dublino sistemos taisyklėmis dėl atsakomybės susijusios problemos naujajame pasiūlyme sprendžiamos įvairiomis priemonėmis. Kai kurios iš jų buvo pasiūlytos jau 2016 m., o kai kurios grindžiamos dabartinėmis Dublino taisyklėmis.

Atsižvelgiant į platesnę migracijos valdymo sistemą, taip pat reikia patikslinti valstybių narių atsakomybę už migraciją, kad būtų atsižvelgta į naują padėtį ir kad ja būtų teisingai dalijamasi. Reikia bendrų taisyklių, kaip valdyti mišrius atvykstančiųjų migracijos srautus arba srautus tais atvejais, kai trečiųjų šalių piliečiai, kurie išvengė patikrinimo prie išorės sienų, sulaikomi sausumoje, kad būtų galima nustatyti jų tapatybę, taip pat atlikti sveikatos ir saugumo patikrinimus, remiantis praktika, kuri jau išplėtota taikant migrantų antplūdžio valdymo požiūrį. ES agentūros turėtų teikti tolesnę plataus masto paramą ir ES lėšomis padėti valstybėms narėms skirti joms privalomus solidarumo įnašus ir padėti joms vykdyti įvairias pareigas, susijusias su migracijos srautais.

3.2. Galiojančių teisės aktų *ex post* vertinimas / tinkamumo patikrinimas

Laikydamasi Europos migracijos darbotvarkėje paskelbto įsipareigojimo, 2016 m. Komisija užsakė atlikti Dublino sistemos vertinimo išorės tyrimą[23]. Jame įvertintas reglamento „Dublinas III“ veiksmingumas, efektyvumas, aktualumas, nuoseklumas ir ES pridėtinė vertė. Išnagrinėta, kiek reglamentas atitinka jame nustatytus tikslus, platesnius ES politikos poreikius ir tikslinių suinteresuotųjų šalių poreikius[24]. Atliekant vertinimą buvo visapusiškai analizuojamas praktinis reglamento „Dublinas III“ įgyvendinimas valstybėse narėse[25].

[23] Vertinimo ir įgyvendinimo ataskaitos skelbiamos adresu http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-wedo/policies/asylum/examination-of-applicants/index_en.htm.

[24] Vertinimas atliktas remiantis dokumentų tyrimu, kiekybine analize ir konsultacijomis su teisės ir politikos patarėjais iš 19 valstybių narių (BE, BG, CH, CY, EL, FR, HR, HU, IT, LT, LV, MT, NL, NO, PL, RO, SE, SI, SK). Likusių 12 valstybių narių, dalyvaujančių įgyvendinant reglamentą „Dublinas III“, informacija nebuvo gauta laiku, tad į ataskaitą nebuvo įtraukta.

[25] Konsultuotasi su įvairiomis suinteresuotosiomis šalimis, įskaitant nacionalinių prieglobsčio administracijų Dublino padalinius, teisės ir politikos patarėjus, NVO, teisininkus ir teisinius atstovus, skundų nagrinėjimo ir sprendimų peržiūros institucijas, teisėsaugos institucijas, sulaikymo institucijas ir

Pagrindinės išvados apibendrintos toliau ir išsamiau išdėstytos prie naujojo pakto ir jo pasiūlymų pridedamame tarnybų darbiniame dokumente. Be to, Europos Parlamentas paprašė Europos pabėgėlių ir tremtinių tarybos 2020 m. vasario mėn. atlikti tyrimą „Dublino reglamentas dėl tarptautinės apsaugos prašymų“[26].

Reglamento „Dublinas III“ aktualumas

ES prieglobsčio *acquis* pagrindas yra už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą atsakingos valstybės narės nustatymo sistema, ir jos tikslai tebėra svarbūs. ES teisės aktas, kuriuo išdėstomi atsakingos valstybės narės nustatymo kriterijai ir mechanizmas, yra itin svarbus, kol Sąjungoje veikia atskiros nacionalinės prieglobsčio sistemos. Be jo valstybėms narėms reikėtų pasikliauti *ad hoc* susitarimais, kaip buvo daroma iki Dublino reglamento, o tai ypač apsunkintų valstybių narių atsakomybės nustatymą. Atlikus vertinimą nustatyta, kad jokia nacionalinė ar dvišalė priemonė negali užtikrinti tokio pat bendro poveikio ir dėl to gali atsirasti nenagrinėjamų tarptautinės apsaugos prašymų, kurie nepriskirtini nė vienos šalies kompetencijai. Buvo išsakyta įvairių nuomonių apie faktinį poveikį reglamento, kuriuo turėtų būti užtikrinta galimybė prašytojui greitai pasinaudoti prieglobsčio procedūromis ir būtų suformuota ilgalaikė strategija, atgrasanti nuo prašymų teikimo keliose valstybėse narėse. Dėl to dar labiau padidėtų prieglobsčio sistemos veiksmingumas, nes būtų apsaugota nuo piktnaudžiavimo ir sumažintos bendros išlaidos.

Neseniai atliktame Europos Parlamento tyrime taip pat patvirtinta, kad, nepaisant dabartinių jos trūkumų, reikalinga sistema, pagal kurią, remiantis bendrais kriterijais ir susijusiais įrodymo reikalavimais, už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą yra atsakinga viena valstybė narė.

Reglamento įgyvendinimas

Svarbiausia Komisijos užsakytame išorės tyrime nurodyta problema, kurią patvirtino ir valstybės narės bei suinteresuotosios šalys per konsultacijas, vykusias po to, kai 2016 m. Komisija priėmė savo pasiūlymą, buvo nuoseklaus ir teisingo įgyvendinimo visose valstybėse narėse trūkumas. Be to, prieita prie išvados, kad reglamento „Dublinas III“ forma turi trūkumų, kurie apsunkina jo pagrindinių tikslų įgyvendinimą. Reglamente „Dublinas III“ nustatytoje kriterijų hierarchijoje neatsižvelgiama į realijas, su kuriomis susiduria valstybių narių migracijos sistemos, ir juo nesiekiama skatinti tarpusavio pastangų pusiausvyros. Dėl atsakomybės paskirstymo metodo galimybės pasinaudoti prieglobsčio procedūromis tenka laukti ilgiau. Taikant dabartinę sistemą, tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimo procedūros pradžios prašytojai gali laukti iki 10 mėnesių (prašymų atsiimti atveju) arba 11 mėnesių (prašymų perimti savo žinion atveju). Tai trukdo įgyvendinti sistemos siekį užtikrinti, kad prašytojas galėtų greitai pasinaudoti prieglobsčio procedūra. Be to, dažna problema ES tebėra daugkartiniai tarptautinės apsaugos prašymai. 2019 m. 32 proc. prašytojų jau buvo pateikę ankstesnį prašymą kitose valstybėse narėse. Tai rodo, kad reglamentas turėjo

---

tarptautinės apsaugos prašytojus ir (arba) gavėjus. Iš viso buvo surengtos 142 apklausos. Organizuotos išvykos į 15 valstybių narių (AT, BE, DE, EL, FR, HU, LU, IT, MT, NL, NO, PL, SE, UK, CH), o su 16 valstybių narių (BG, CY, CZ, DK, EE, ES, FI, HR, IE, LT, LV, PT, RO, SI, SK, LI) surengtos apklausos telefonu.

[26] Vertinimo ataskaita skelbiama adresu https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2020/642813/EPRS_STU(2020)642813_EN.pdf

nedidelį poveikį arba neturėjo jokio poveikio siekiant tikslo užkirsti kelią prašytojams pateikti kelis prašymus ir taip sumažinti neteisėto judėjimo atvejų skaičių.

Taip pat aišku, kad reglamentas „Dublinas III“ nesukurtas spręsti migracijos spaudimo ar teisingo atsakomybės pasidalijimo tarp valstybių narių atvejų. Jame taip pat neatsižvelgiama į mišrių migracijos srautų migracijos valdymo padėtį ir su tuo susijusį srautų spaudimą valstybių narių migracijos sistemoms.

3.3. Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis

Pastarųjų metų migracijos politinis pobūdis ir derybos dėl 2016 m. pasiūlymų reiškia, kad dėl klausimų, kuriems taikomas šis reglamentas, jau įvyko daug išsamių diskusijų. Be to, Komisija ne kartą konsultavosi su Europos Parlamentu, valstybėmis narėmis ir suinteresuotosiomis šalimis, kad sužinotų jų nuomonę apie naują migracijos ir prieglobsčio paktą.

Ypač daug dėmesio skiriama bendradarbiavimui su Europos Parlamentu, kuris ne kartą išreiškė holistinio požiūrio į tvarią prieglobsčio ir migracijos politiką svarbą. Poreikiui laikytis holistinio požiūrio į migraciją taip pat pritarta pozicijos dokumentuose, kuriuos pateikė kelios Europos Parlamento frakcijos, ir buvo bendrai paraginta greitai baigti svarstyti pasiūlymus dėl migracijos ir prieglobsčio. Europos Parlamentas išreiškė nuomonę, kad taikant holistinį požiūrį į migraciją reikėtų atsižvelgti į ES išorės aspektą, gebėjimą šalinti pagrindines migracijos priežastis ir kurti naują partnerystę su trečiosiomis šalimis, taip pat į stabilų paieškos ir gelbėjimo mechanizmą ir remti perkėlimą į ES, teisėtus atvykimo būdus bei integracijos priemones.

Europos Parlamentas taip pat paragino sukurti privalomo solidarumo sistemą, kuri apimtų perkėlimą Europos Sąjungoje, ir išsakė ilgalaikių sprendimų ir tvirto solidarumo taikant prieglobsčio priemones poreikį. Toks poreikis taip pat išryškėjo per COVID pandemiją, siekiant išvengti humanitarinių krizių.

Prieš pradėdama rengti naują migracijos ir prieglobsčio paktą ir per visą rengimo procesą Komisija nuolat diskutavo su visomis valstybėmis narėmis. Valstybės narės suprato, kad reikia sparčiau šalinti dabartinės sistemos trūkumus, sukurti naują teisingo atsakomybės pasidalijimo sistemą, prie kurios privalėtų prisidėti visos valstybės narės, ir užtikrinti tvirtą sienų apsaugą, migracijos išorės aspekto svarbą bei geresnį grąžinimą. Konsultacijų etape iš esmės buvo palankiai įvertintas Komisijos ketinimas rasti naujų solidarumo formų, pavyzdžiui, taikyti grąžinimo rėmimą.

Tuo pat metu pirmininkavusios valstybės narės Rumunija, Suomija, Kroatija ir Vokietija rengė strateginio ir techninio pobūdžio susitikimus dėl įvairių būsimos migracijos politikos aspektų, taip dar labiau pabrėždamos minėtų klausimų svarbą.

Keliuose pirmininkaujančios Suomijos surengtuose Tarybos forumuose, įskaitant konferenciją „Tampere 2.0“, įvykusią 2019 m. spalio 24–25 d. Helsinkyje, ir Zalcburgo forumą, įvykusį 2019 m. lapkričio 6–7 d. Vienoje, valstybės narės palankiai įvertino Europos Komisijos ketinimą atnaujinti Dublino reformą, kad būtų rasta naujų solidarumo formų, prie kurių visos valstybės narės galėtų prasmingai prisidėti. Valstybės narės pabrėžė, kad solidarumo priemonės turėtų būti taikomos kartu su atsakomybės priemonėmis. Be to, jos pabrėžė, kad reikia skubiai kovoti su neteisėtu judėjimu ES, taip pat užtikrinti asmenų, kuriems nereikalinga tarptautinė apsauga, grąžinimo vykdymą.

Komisija taip pat atsižvelgė į daugelį nacionalinių ir vietos valdžios institucijų[27], nevyriausybinių ir tarptautinių organizacijų, pavyzdžiui, Jungtinių Tautų vyriausiojo pabėgėlių reikalų komisaro biuro (UNHCR)[28], Tarptautinės migracijos organizacijos (TMO)[29], taip pat ekspertų grupių ir akademinės bendruomenės rekomendacijų, kaip numatyti naują pradžią ir spręsti dabartines migracijos problemas laikantis žmogaus teisių standartų. Jų nuomone, iš naujo pradedant šią reformą reikėtų peržiūrėti tam tikras atsakomybės nustatymo taisykles ir numatyti privalomo solidarumo mechanizmą, taikytiną ir dėl asmenų, išlaipinamų po paieškos ir gelbėjimo operacijos. Nevyriausybinės organizacijos taip pat patarė bendrai susitarti dėl atsakomybės pasidalijimo tarp valstybių narių ir paragino į peržiūrėtas Dublino taisykles įtraukti nuolatinį perkėlimo Europos Sąjungoje mechanizmą.[30].

Komisija taip pat atsižvelgė į suinteresuotųjų šalių nuomonę dėl poreikio sukurti visapusišką požiūrį į migracijos valdymą taikant holistinį požiūrį į migraciją ir prieglobstį. Suinteresuotosios šalys, su kuriomis konsultuotasi, išreiškė savo nuomonę, kaip išplėtoti naują solidarumo ir teisingo atsakomybės pasidalijimo principą, ir iš esmės palankiai įvertino Komisijos ketinimą atnaujinti Dublino reglamento reformą siekiant rasti naujų solidarumo formų.

Komisijos narė Y. Johansson taip pat surengė kelias tikslines konsultacijas su pilietinės visuomenės organizacijomis, susijusiomis valstybių narių vietos nevyriausybinėmis organizacijomis, socialiniais ir ekonominiais partneriais. Per šias konsultacijas pateiktose specialiose rekomendacijose daugiausia dėmesio skirta bendram požiūriui į vaikams skirtus standartus pagal 2017 m. Komunikatą dėl vaikų migrantų apsaugos[31] ir poreikiui sukurti teisingą ir pagrindinių teisių apsaugą užtikrinančią sistemą.

Komisija taip pat atsižvelgė į Europos migracijos tinklo[32] atsakymus ir tyrimus, kurie pradėti Europos migracijos tinklo iniciatyva ir kuriuos vykdant per pastaruosius metus atlikti keli specializuoti tyrimai ir teiktos *ad hoc* užklausos.

3.4. Pagrindinės teisės

Šis pasiūlymas visiškai atitinka pagrindines teises ir bendruosius Sąjungos bei tarptautinės teisės principus ir jų paiso.

Visų pirma geriau informuojant prieglobsčio prašytojus apie šio reglamento taikymą ir jame numatytas jų teises ir pareigas jiems bus sudarytos sąlygos geriau ginti savo teises ir kartu prisidedama prie neteisėto judėjimo mažinimo, nes prieglobsčio prašytojai bus labiau linkę

---

27 Pavyzdžiui, 2019 m. lapkričio 25 d. Berlyno veiksmų planas dėl naujos Europos prieglobsčio politikos, kurį pasirašė 33 organizacijos ir savivaldybės.

28 2020 m. sausio mėn. UNHCR rekomendacijos dėl Europos Komisijos pasiūlyto migracijos ir prieglobsčio pakto.

29 2020 m. vasario mėn. TMO rekomendacijos dėl naujo Europos Sąjungos migracijos ir prieglobsčio pakto.

30 CEPS projekto ataskaita „Paieškos ir gelbėjimo, išlaipinimo ir perkėlimo ES tvarka Vidužemio jūros regione. Atsakomybės vengimas?“ (angl. *Search and rescue, disembarkation and relocation arrangements in the Mediterranean. Sailing Away from Responsibility?*), 2019 m. birželio mėn.

31 Pagal iniciatyvą dėl vaikų migrantų paraginta vadovaujantis bendru požiūriu spręsti dingusių (nelydimų ir atskirtų) vaikų problemą, sukurti veiksmingas prekybos vaikais rizikos mažinimo priemones ir patvirtinti vaikams taikomų prieglobsčio procedūrų standartus.

32 Visi Europos migracijos tinklo tyrimai ir ataskaitos skelbiami adresu https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/networks/european_migration_network_en

laikytis sistemos reikalavimų. Teisės į teisminę gynybą veiksmingumas bus padidintas patikslinant skundo apimtį ir nustatant tikslą teismams priimti sprendimus per suderintą terminą. Sprendimas dėl prašymo sustabdyti sprendimo vykdymą turi būti priimtas per suderintą laikotarpį.

Bus sustiprinta teisė į laisvę ir judėjimo laisvę sutrumpinant laikotarpį, kurį asmuo gali būti sulaikytas reglamente numatytu išimtiniu atveju ir tik tada, jeigu laikomasi būtinybės bei proporcingumo principų.

Bus sustiprinta teisė į privatų ir šeimos gyvenimą, visų pirma išplečiant reglamento taikymą ir įtraukiant brolius ir (arba) seseris bei šeimas, sukurtas tranzito šalyse.

Be to, nelydimų nepilnamečių teisės sustiprintos geriau apibrėžus vaiko interesų principo įgyvendinimą ir sukūrus mechanizmą, pagal kurį visomis su nepilnamečio perdavimu susijusiomis aplinkybėmis turi būti atsižvelgiama į vaiko interesus. Prašymo perimti savo žinion nusiuntimo terminas taip pat pritaikytas atsižvelgiant į bylų, susijusių su šeimos narių paieška ir susijungimu, sudėtingumą. Su įrodymais susijusios taisyklės buvo racionalizuotos siekiant užtikrinti greitą atsakomybės nustatymą ir dar labiau sustiprinti teisę į šeimos vientisumą. Be to, pirmenybė visada turės būti teikiama nelydimų nepilnamečių perkėlimui Europos Sąjungoje, o valstybės narės šiuo tikslu gaus didesnę finansinę paskatą – įnašą.

Siekiant užkirsti kelią neteisėtam judėjimui, pasiūlymu teisė į materialines priėmimo sąlygas suteikiama tik valstybėje narėje, kurioje prašytojas privalo būti, tačiau visos valstybės narės turi pareigą užtikrinti gyvenimo lygį pagal Sąjungos teisę, įskaitant ES chartiją, ir tarptautinius įsipareigojimus.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Šio pasiūlymo įgyvendinimui paremti 2021–2027 m. laikotarpiu numatyta iš viso skirti 1 113,500 mln. EUR finansinių išteklių. Jie padengtų veiklos išlaidas, įskaitant perdavimo išlaidas vienkartinių išmokų forma, susijusias su perdavimu pagal šį siūlomą reglamentą ir perdavimu, susijusiu su perkėlimu Europos Sąjungoje pagal solidarumo nuostatas, taikomas tarptautinės apsaugos prašytojų, tarptautinės apsaugos gavėjų ir neteisėtai esančių trečiųjų šalių piliečių perkėlimo Europos Sąjungoje atžvilgiu. Numatytos didesnės finansinės paskatos nelydimiems nepilnamečiams perkelti Europos Sąjungoje.

Finansiniai poreikiai dera su dabartine daugiamete finansine programa ir jiems patenkinti naudojamos specialios priemonės, apibrėžtos Tarybos reglamente (ES, Euratomas) Nr. 1311/2013[33].

5. IŠSAMUS KONKREČIŲ PASIŪLYMO NUOSTATŲ PAAIŠKINIMAS

Šiuo reglamentu nustatoma bendra sistema, kuria siekiama pripažinti, kad neteisėto migrantų atvykimo į Sąjungą problemą turėtų spręsti ne pavienės valstybės narės atskirai, o visa Sąjunga. Reglamentu prisidedama prie visapusiško požiūrio skatinant integruotą politikos formavimą jo taikymo srityje.

[33] 2013 m. gruodžio 2 d. Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 1311/2013, kuriuo nustatoma 2014–2020 m. daugiametė finansinė programa, OL L 347, 2013 12 20, p. 884.

Pasiūlyme išlaikyta atsakomybės prieglobsčio srityje ir valstybių narių įsipareigojimų saugoti išorės sieną laikymosi sąsaja, atsižvelgiant į tarptautinius įsipareigojimus vykdyti paieškos ir gelbėjimo operacijas, ir numatytos išimtys, skirtos šeimos gyvenimui ir vaiko interesams apsaugoti. Dabartiniai atsakomybės nustatymo kriterijai iš esmės išlieka, tačiau siūlomi tiksliniai pakeitimai, visų pirma siekiant sustiprinti šeimos vientisumą išplečiant šeimos nario apibrėžtį, aiškiai nurodant valstybės narės atsakomybę po paieškos ir gelbėjimo operacijų ir įvedant naują kriterijų, susijusį su išsilavinimo diplomų turėjimu.

Pagrindiniais pakeitimais siekiama gerinti sistemos veiksmingumą, visų pirma sustiprinant konkrečios valstybės narės atsakomybę už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, kai yra nustatoma atsakinga valstybė narė. Kita vertus, pakeitimais siekiama apriboti neteisėtą judėjimą, visų pirma išbraukus tam tikras atsakomybės panaikinimo arba perkėlimo nuo vienos valstybės narės kitai taisykles.

Sistema papildyta nauju požiūriu į solidarumą, grindžiamu sistema, pagal kurią galima realiuoju laiku įvertinti padėtį valstybėse narėse ir ES. Be to, nustatytos procedūrinės taisyklės, kuriomis palengvinamas perkėlimas Europos Sąjungoje ir grąžinimo rėmimas kaip solidarumo priemonė.

5.1. Bendros visapusišku požiūriu į migracijos valdymą grindžiamos sistemos sukūrimas

Siekiant įgyvendinti bendrą sistemą, pasiūlyme nustatyti tam tikri principai, kuriais turėtų būti vadovaujamasi įgyvendinant migracijos valdymą, įskaitant integruoto politikos formavimo poreikį ir solidarumo bei teisingo atsakomybės pasidalijimo principo užtikrinimą. Nustatyta valdymo struktūra, pagal kurią valstybės narės parengs nacionalines strategijas, susijusias su šios sistemos įgyvendinimu, įskaitant nenumatytų atvejų planavimą siekiant užkirsti kelią migracijos spaudimui ir pagrindinių teisių stebėseną.

Šiomis strategijomis bus prisidedama prie naujos Europos strategijos dėl įvairių visapusiško požiūrio elementų įgyvendinimo ir bus nustatytas strateginis požiūris į migracijos valdymą Sąjungos lygmeniu, sudarant sąlygas taikyti perspektyvų požiūrį į migracijos valdymo riziką ir galimybes ir reagavimo į jas būdus. Komisija kasmet skelbs migracijos valdymo ataskaitą, į kurią bus įtraukta trumpalaikė migracijos padėties raidos prognozė ir kuri sudarys sąlygas laiku reaguoti į kintančias migracijos tendencijas ir į stebėsenos sistemos rezultatus. Šią sistemą papildys nuolatinės migracijos padėties stebėsenos sistema – Komisijos teikiamos padėties ataskaitos. Šis darbas bus remiamas vykdant Migracinės parengties ir migracijos krizių valdymo plano veiklą, visų pirma jame numatytą stebėsenos ir ataskaitų teikimo veiklą.

5.2. Solidarumo mechanizmas

- **Solidarumo priemonės, kurias valstybės narės privalės taikyti esant migracijos spaudimui**

Sukurtas naujas mechanizmas, kuriuo galima užtikrinti solidarumą, leidžiantį spręsti migracijos spaudimo problemą. Solidarumo mechanizmo struktūra yra lanksti, kad jį būtų galima taikyti situacijoms, susijusioms su skirtingais migracijos srautais ir skirtingomis realijomis. Solidarumo įnašai, kuriuos valstybės narės privalės skirti, bus arba perkėlimas Europos Sąjungoje, arba grąžinimo rėmimas, taip pat sudaroma galimybė prisidėti prie priemonių, kuriomis siekiama stiprinti valstybių narių pajėgumus prieglobsčio, priėmimo ir grąžinimo srityse ir išorės aspekto srityje. Valstybės narės privalės skirti įnašą, kurio dalis bus apskaičiuota taikant paskirstymo schemą, pagrįstą 50 proc. BVP ir 50 proc. gyventojų

skaičiumi. Remiamosios valstybės narės dalis įtraukiama į paskirstymo schemą, siekiant užtikrinti, kad visos valstybės narės įgyvendintų teisingo atsakomybės pasidalijimo principą.

Perkėlimas Europos Sąjungoje

Siūloma perkėlimo Europos Sąjungoje taikymo sritis apima tarptautinės apsaugos prašytojus, kuriems netaikoma pasienio procedūra pagal Reglamentą (ES) XXX/XXX [*Prieglobsčio procedūros reglamentas*]. Bet kokie reikšmingi perkeltino asmens ir perkeliančiosios valstybės narės ryšiai įtraukiami kaip procedūrinis elementas. Migracijos spaudimo atvejais perkėlimas Europos Sąjungoje taip pat apims tarptautinės apsaugos gavėjus ne ilgiau kaip trejus metus nuo tada, kai tokiems asmenims buvo suteikta tarptautinė apsauga.

Grąžinimo rėmimas

Siūlomame reglamente valstybėms narėms numatyta pasirinkimo galimybė solidarumo įnašą skirti grąžinimo rėmimo forma. Grąžinimo rėmimo atveju valstybė narė įsipareigoja remti migracijos spaudimą patiriančią valstybę narę ir vykdo veiksmus, būtinus individualiai nustatytiems neteisėtai esantiems trečiųjų šalių piliečiams grąžinti iš valstybės narės, kuriai taikoma privaloma solidarumo priemonė, teritorijos, glaudžiai koordinuodama veiksmus. Šiuo tikslu remiančioji valstybė narė, pavyzdžiui, teiktų konsultacijas dėl neteisėtai esančių trečiųjų šalių piliečių grąžinimo ir reintegracijos, pasinaudodama programomis ir ištekliais padėtų neteisėtiems migrantams savanoriškai grįžti ir reintegruotis, vadovautų arba remtų politinį dialogą su trečiosiomis šalimis, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos neteisėtų migrantų, esančių remiamojoje valstybėje narėje, readmisijai, ir užtikrintų, kad būtų išduotas galiojantis kelionės dokumentas. Tačiau, jei šios pastangos po 8 mėnesių neduotų rezultatų, remiančioji valstybė narė atitinkamus asmenis perkeltų ir toliau dėtų pastangas juos grąžinti pagal Grąžinimo direktyvą 2008/115/EB[34].

Grąžinimo rėmimo veikla papildo Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros vykdomą veiklą ir visų pirma apima veiklą, kurios Agentūra negali įgyvendinti pagal savo įgaliojimus (pvz., diplomatinę paramą remiamajai valstybei narei, teikiamą palaikant santykius su trečiosiomis šalimis). Jei valstybės narės nurodo, kad jos rems grąžinimą, jos taip pat nurodo trečiąsias šalis, kurių piliečių grąžinimą jos nori remti: taip siekiama užtikrinti, kad rėmimas būtų naudojamas grąžinti trečiųjų šalių piliečius, kuriems atitinkamos valstybės narės gali suteikti pridėtinės vertės.

- **Solidarumo priemonės po išlaipinimo po paieškos ir gelbėjimo operacijų**

Metinėje migracijos valdymo ataskaitoje bus pateiktos trumpalaikės prognozės visuose išlaipinimo maršrutuose po tokių operacijų ir solidarumo atsakas, kurio reikėtų imtis siekiant padėti patenkinti išlaipinimo valstybių narių poreikius, susijusius tiek su prašytojų, kuriems netaikoma pasienio procedūra, perkėlimu Europos Sąjungoje, tiek su atitinkamų valstybių narių pajėgumų poreikiais. Ataskaitoje taip pat bus nurodyta kiekvienai valstybei narei privalomų solidarumo priemonių dalis ir bendras trečiųjų šalių piliečių, kuriems taikomos solidarumo priemonės, skaičius. Tuomet kitos valstybės narės nurodo, kokios rūšies

[34] 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/115/EB dėl bendrų nelegaliai esančių trečiųjų šalių piliečių grąžinimo standartų ir tvarkos valstybėse narėse, OL L 348, 2008 12 24, p. 98.

solidarumo priemonę jos ketina taikyti arba perkeldamos prašytojus Europos Sąjungoje, arba taikydamos pajėgumų stiprinimo ar išorės aspekto priemones.

Kai valstybių narių įnašų pakanka, Komisija priima įgyvendinimo aktą, kuriuo sukuriamas solidarumo priemonių rezervas, kurio tikslas – padėti spręsti išlaipinimo valstybei narei kylančias problemas.

Tais atvejais, kai valstybių narių nurodyti įsipareigojimai neatitinka migracijos valdymo ataskaitoje nustatytų poreikių, Komisija priims įgyvendinimo aktą, kuriame bus nustatyta kiekvienai valstybei narei tenkanti dalis pagal perkėlimo Europos Sąjungoje paskirstymo schemą. Jei valstybės narės yra nurodžiusios, kad jos ketina imtis priemonių pajėgumų arba išorės aspekto srityje, Komisija įgyvendinimo akte nustatys priemones. Tačiau, jei valstybių narių nurodyti įsipareigojimai imtis priemonių pajėgumų arba išorės aspekto srityje sudarys daugiau kaip 30 proc. asmenų, kurie turi būti perkelti, skaičiaus, Komisija užtikrins, kad valstybės narės turėtų pusę savo dalies skirti perkėlimui Europos Sąjungoje. Tokiais atvejais valstybės narės taip pat gali nuspręsti prisidėti remdamos grąžinimą.

Visus metus, kai vyksta išlaipinimas, Komisija naudosis rezervu ir rengs sąrašus, kad po kiekvieno išlaipinimo ar po vienu metu atliktų kelių išlaipinimų perkeltinus asmenis paskirstytų prisidedančiosioms valstybėms narėms. Tais atvejais, kai kyla rizika, kad dėl didėjančio išlaipinimo atvejų skaičiaus solidarumo priemonių rezervo gali nepakakti, Komisija iš dalies pakeis įgyvendinimo aktą ir jame nustatys papildomą planuojamų perkėlimo Europos Sąjungoje priemonių skaičių konkrečiai remiamajai valstybei narei ar valstybėms narėms, ir tas skaičius turėtų būti ne didesnis kaip 50 proc. įgyvendinimo aktuose nustatyto skaičiaus. Be to, kai išlaipinimo valstybė narė rizikuoja patirti migracijos spaudimą, jos solidarumo priemonių rezervas gali būti naudojamas siekiant greitai perkelti asmenis, kol bus priimtas įgyvendinimo aktas, numatytas migracijos spaudimo atveju. Šiuo tikslu taip pat gali būti naudojami kitų išlaipinimo valstybių narių rezervai, jei tai netrukdo jų rezervui veikti.

Tais atvejais, kai migracijos valdymo ataskaitoje nustatoma, kad valstybėms narėms kyla ypatingų sunkumų dėl jų teritorijoje esančių trečiųjų šalių piliečių, kurie yra tarptautinės apsaugos prašytojai ir yra pažeidžiami, neatsižvelgiant į tai, kaip jie kirto išorės sienas, solidarumo priemonių rezervas taip pat gali būti naudojamas siekiant greitai perkelti tokius asmenis.

Privalomas solidarumas esant migracijos spaudimui

Migracijos spaudimo vertinimas ir solidarumo atsakas

Jei valstybė narė praneša Komisijai, kad ji mano patirianti migracijos spaudimą arba tokio spaudimo riziką dėl didelio atvykėlių skaičiaus, įskaitant asmenis, atvykstančius po paieškos ir gelbėjimo operacijų, Komisija įvertins padėtį, atsižvelgdama į konkrečią padėtį valstybėje narėje, remdamasi įvairiais kriterijais ir turima informacija, įskaitant informaciją, surinktą vykdant Migracinės parengties ir migracijos krizių valdymo planą. Jei iš vertinimo matyti, kad valstybė narė patiria migracijos spaudimą, jame bus nustatyti bendri valstybės narės poreikiai ir nurodytos tinkamos priemonės, kurių reikia padėčiai ištaisyti, o visos kitos valstybės narės prisidės taikydamos perkėlimo Europos Sąjungoje arba grąžinimo rėmimo priemones arba tokių priemonių derinį. Jei valstybė narė pati yra remiamoji valstybė narė, ji neprivalo prisidėti prie solidarumo priemonių. Valstybės narės nurodo įnašų, kuriuos jos skirs, rūšį solidarumo atsako planuose ir jie siunčiami Komisijai.

Be to, tais atvejais, kai migracijos spaudimo ataskaitoje nurodoma, kad reikia kitų solidarumo priemonių, kuriomis būtų siekiama stiprinti pajėgumus prieglobsčio, priėmimo ar grąžinimo srityje, arba priemonių išorės aspekto srityje, kad būtų sprendžiama migracijos srautų problema, prisidedančiosios valstybės narės savo solidarumo atsako planuose gali nurodyti tokias priemones, o ne perkėlimą Europos Sąjungoje ar grąžinimo rėmimą. Tokios priemonės galėtų būti įvairių formų, pvz., pagalba kuriant didesnius priėmimo pajėgumus, įskaitant infrastruktūrą ar kitas sistemas, kuriomis gerinamos prieglobsčio prašytojų priėmimo sąlygos. Tai taip pat galėtų būti finansavimas, skirtas prieglobsčio ir migracijos padėčiai konkrečioje trečiojoje šalyje, iš kurios kyla konkretūs migracijos srautai į valstybę narę, valdyti. Grąžinimo srityje tokios priemonės galėtų, pavyzdžiui, būti finansinė ar kitokia pagalba, sutelkta į infrastruktūrą ir įrangą, kurios gali būti reikalingos siekiant pagerinti grąžinimo vykdymą arba suteikti materialinių ar transporto priemonių operacijoms vykdyti. Jei Komisija įvertina, kad šie įnašai yra proporcingi valstybės narės daliai ir atitinka Prieglobsčio ir migracijos fondo tikslus, jie bus nurodyti įgyvendinimo akte.

Tačiau, jei valstybių narių nurodyti įsipareigojimai imtis priemonių pajėgumų arba išorės aspekto srityje sudarys daugiau kaip 30 proc. asmenų, kurie turi būti perkelti arba kuriems taikomas grąžinimo rėmimas, skaičiaus, Komisija užtikrins, kad valstybės narės turėtų pusę savo dalies skirti šioms priemonėms.

Valstybė narė taip pat gali prašyti sumažinti jai tenkančią dalį, jei ji gali įrodyti, kad per praėjusius penkerius metus ji buvo atsakinga už daugiau kaip du kartus nei ES vidurkis didesnį tarptautinės apsaugos prašymų vienam gyventojui skaičių, ir gali prašyti, kad jai tenkanti dalis būtų sumažinta 10 proc. Tokia atskaičiuota dalis bus proporcingai paskirstyta kitoms valstybėms narėms.

Komisijos įgyvendinimo aktai dėl solidarumo priemonių

Per dvi savaites nuo solidarumo atsako planų pateikimo Komisija priims įgyvendinimo aktą, kuriame bus nustatytos solidarumo priemonės, kurių valstybės narės turi imtis migracijos spaudimą patiriančios valstybės narės labui.

Įgyvendinimo akte nustatomas bendras asmenų, kurie turi būti perkelti Europos Sąjungoje ir (arba) kuriems turi būti taikomas grąžinimo rėmimas, skaičius, atsižvelgiant į remiamosios valstybės narės pajėgumus ir poreikius prieglobsčio ir grąžinimo srityje, kaip nustatyta vertinime, ir nurodoma kiekvienai valstybei narei tenkanti dalis, remiantis paskirstymo schema, pakoreguota atsižvelgiant į prašymus, pateiktus valstybių narių, kurios įrodė, kad jos atitinka dalies sumažinimo reikalavimus. Jame taip pat nurodomos priemonės pajėgumų stiprinimo srityje, operatyvinė parama arba priemonės išorės aspekto srityje, kurių prisidedančioji valstybė narė imasi vietoj perkėlimo Europos Sąjungoje ar grąžinimo rėmimo.

Įgyvendinimo aktas priimamas pagal Reglamento (ES) Nr. 182/2011 8 straipsnį, pagal kurį dėl tinkamai pagrįstų priežasčių, susijusių su migracijos spaudimu remiamosiose valstybėse narėse, Komisijai suteikiami įgaliojimai priimti nedelsiant taikytinus įgyvendinimo aktus, kurie galioja ne ilgiau kaip vienus metus.

- **Bendrosios solidarumo nuostatos**

Solidarumo forumas

Migracijos spaudimo atveju, kai solidarumo atsako planuose valstybių narių nurodyti solidarumo įnašai neatitinka migracijos spaudimo vertinime nustatytų poreikių, Komisija

sušaukia Solidarumo forumą, kuris suteiks valstybėms narėms galimybę patikslinti įnašų kategoriją savo solidarumo atsako planuose.

Tais atvejais, kai numatytų solidarumo įnašų nepakanka, kad būtų užtikrinta veiksminga solidarumo parama išlaipinimui po paieškos ir gelbėjimo operacijų, Komisija, prieš priimdama tame straipsnyje numatytą papildomą įgyvendinimo aktą, sušauks Solidarumo forumą.

Kitos solidarumo formos

Valstybė narė gali bet kuriuo metu prašyti savanoriškos solidarumo paramos iš kitų valstybių narių. Bet kuri valstybė narė gali suteikti savanoriškus įnašus paprašiusiai valstybei narei, be kita ko, Europos Sąjungoje perkeldama tarptautinės apsaugos prašytojus, kuriems taikoma pasienio procedūra pagal Reglamentą (ES) XXX/XXX [*Prieglobsčio procedūros reglamentas*], arba neteisėtai esančius trečiųjų šalių piliečius. Be to, valstybės narės gali savanoriškai teikti įnašus, kurių tikslas – stiprinti valstybių narių pajėgumus prieglobsčio, priėmimo, grąžinimo ir išorės aspekto srityse. Valstybės narės, kurios prisidėjo arba ketina prisidėti solidarumo priemonėmis, apie tai praneša Komisijai pateikdamos solidarumo paramos planą, pridedamą prie šio pasiūlymo. Kai tokie savanoriški įnašai atitinka įgyvendinimo akte dėl migracijos spaudimo nustatytas priemones, valstybių narių įnašų dydis bus išskaičiuotas iš įgyvendinimo akte nurodytos dalies.

Perkėlimo Europos Sąjungoje procedūra

Siūlomame reglamente nustatomos procedūros, kurių reikia laikytis prieš perkėlimą Europos Sąjungoje ir po jo, taip pat remiamosios valstybės narės ir valstybės narės, į kurią perkeliama, pareigos. Remiamosios valstybės narės pareigos apima nuostatas, susijusias su atitinkamų asmenų tapatybės nustatymu ir registravimu perkėlimo Europos Sąjungoje tikslu ir pareiga užtikrinti, kad atitinkamas asmuo nekeltų pavojaus nacionaliniam saugumui ir viešajai tvarkai. Jei remiamoji valstybė narė nusprendžia, kad atitinkamas asmuo kelia tokią saugumo riziką, tas asmuo Europos Sąjungoje neperkeliamas. Jei perkeltinas asmuo yra prašytojas, remiamoji valstybė narė, prieš taikydama perkėlimo Europos Sąjungoje procedūrą, pirmiausia taip pat turi įvertinti, ar ji pati negali būti nustatyta kaip atsakinga valstybė narė pagal kriterijus, susijusius su šeimos susijungimu arba gyvenamąja vieta ir (arba) viza, dėl kurių šie asmenys turi glaudų ryšį su remiamąja valstybe nare ir neturėtų būti perkelti kitur. Valstybės narės, į kurią perkeliama, pareigos apima pareigą perkelti asmenį, kuris nekelia pavojaus nacionaliniam saugumui ar viešajai tvarkai, ir, jei asmuo yra prašytojas, vykdyti atsakingos valstybės narės nustatymo procedūrą, kai tai nebuvo padaryta remiamojoje valstybėje narėje. Jei asmuo yra tarptautinės apsaugos gavėjas, valstybė narė, į kurią perkeliama, turi automatiškai suteikti tokį patį statusą, kurį suteikė remiamoji valstybė narė, siekiant užtikrinti, kad gavėjas išsaugotų savo statusą ir atitinkamas teises, net jei jis yra perkeltas į kitą valstybę narę.

Grąžinimo rėmimo procedūra

Valstybė narė, kuri įsipareigoja taikyti grąžinimo rėmimo procedūrą, turi bendradarbiauti ir glaudžiai koordinuoti veiksmus su remiamąja valstybe nare, kad nustatytų konkrečias paramos priemones, būtinas individualiai nustatytų neteisėtai esančių trečiųjų šalių piliečių grąžinimui iš remiamosios valstybės narės teritorijos įvykdyti. Remdamasi atitinkamų valstybių narių veiksmų koordinavimo rezultatais, remiančioji valstybė narė imtųsi būtinų priemonių, kuriomis būtų siekiama palengvinti ir sėkmingai užbaigti grąžinimo procedūras, pavyzdžiui, teiktų paramą remiamam savanoriškam grįžimui ir reintegracijai, vestų arba remtų politinį dialogą su konkrečiomis trečiosiomis šalimis, užtikrintų tapatybės nustatymą ir

galiojančių kelionės dokumentų išdavimą arba pasirūpintų praktinėmis grąžinimo operacijų priemonėmis, pavyzdžiui, užsakomaisiais ar reguliariais skrydžiais. Šiame etape remiamoji valstybė narė vis tiek lieka atsakinga už grąžinimo procedūrų vykdymą (pvz., sprendimo grąžinti priėmimą, skundus) atitinkamų asmenų atžvilgiu ir taiko Grąžinimo direktyvą.

Remiančiosios valstybės narės paramos priemones įgyvendintų iš anksto nustatytą laikotarpį – 8 mėnesius. Šis laikotarpis prasidėtų nuo tos dienos, kai Komisija priima įgyvendinimo aktą dėl solidarumo esant migracijos spaudimui. Jei įgyvendinimo akto priėmimo metu remiamiems trečiųjų šalių piliečiams dar netaikomas sprendimas grąžinti, laikotarpis būtų skaičiuojamas nuo tada, kai priimami sprendimai grąžinti, arba, jei asmenų prieglobsčio prašymai buvo atmesti ir dėl jų priimti sprendimai grąžinti, nuo tada, kai trečiųjų šalių piliečiai nebeturi teisės pasilikti ir jiems neleidžiama pasilikti.

Jei, nepaisant bendrų atitinkamų valstybių narių pastangų, grąžinimas nėra sėkmingai įvykdytas, pasibaigus 8 mėnesių laikotarpiui trečiųjų šalių piliečiai bus perkelti į remiančiosios valstybės narės teritoriją. Šiuo tikslu *mutatis mutandis* būtų taikoma ankstesniame skirsnyje aprašyta procedūra.

- **Finansinė parama**

Pasiūlyme numatytos finansinės perkėlimo Europos Sąjungoje paskatos. Už vieną perkeltą asmenį bus skirtas 10 000 EUR finansinis įnašas (taip pat ir po grąžinimo rėmimo, jei grąžinimas nebuvo sėkmingas). Jei perkeltas asmuo yra nelydimas nepilnametis, finansinis įnašas bus 12 000 EUR. Be to, bus skirtas 500 EUR finansinis įnašas asmenų perdavimo išlaidoms, susijusioms su perkėlimu Europos Sąjungoje ir su šiame reglamente nustatytomis procedūromis, padengti.

- **Kitų teisės aktų pakeitimai**

Pasiūlymu iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) XXX/XXX [*Prieglobsčio ir migracijos fondas*], siekiant įtraukti finansines nuostatas, kuriomis grindžiamas šis pasiūlytas reglamentas.

Pasiūlymu taip pat iš dalies keičiama Direktyva 2003/109/EB (Ilgalaikių gyventojų direktyva). Siekiant palengvinti visapusišką ir greitą tarptautinės apsaugos gavėjų integraciją gyvenamosios vietos valstybėje narėje, svarbi priemonė bus galimybė asmenims, kuriems reikia apsaugos, gauti ilgalaikio gyventojo statusą per trumpesnį laikotarpį. Tarptautinės apsaugos gavėjai turėtų galėti gauti ilgalaikio gyventojo statusą tarptautinę apsaugą jiems suteikusioje valstybėje narėje po trejų teisėto ir nuolatinio gyvenimo toje valstybėje narėje metų, kartu užtikrinant, kad, kiek tai susiję su kitomis statuso gavimo sąlygomis, tarptautinės apsaugos gavėjams būtų taikomos tos pačios sąlygos kaip ir kitiems trečiųjų šalių piliečiams.

5.3. Atsakomybės nustatymo procedūros racionalizavimas ir jos veiksmingumo didinimas

Siekiant užtikrinti, kad atsakomybės už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą nustatymo procedūra veiktų sklandžiai ir tvariai, kad pasiektų tikslą sudaryti sąlygas greitai pradėti nagrinėjimo procedūrą ir suteikti apsaugą tiems, kuriems ji reikalinga, ir atgrasytų nuo neteisėto judėjimo, siūlomi įvairūs sistemos patobulinimai, visų pirma:

- Nustatyta prašytojo pareiga prašymą pateikti valstybėje narėje, į kurią neteisėtai atvykstama pirmiausia, arba toje valstybėje narėje, kurioje jis yra teisėtai, kaip numatyta 2016 m. pasiūlyme. Tada reikalaujama, kad prašytojas būtų toje valstybėje narėje nustatymo procedūros metu, o po to – atsakingoje valstybėje narėje. Taip siekiama užtikrinti tvarkingą srautų valdymą, sudaryti palankesnes sąlygas nustatyti

atsakingą valstybę narę ir kartu greičiau pradėti tarptautinės apsaugos suteikimo procedūrą, taip pat užkirsti kelią neteisėtam judėjimui. Šiuo daliniu pakeitimu aiškiai nurodoma, kad prašytojas neturi teisės rinktis nei valstybės narės, kurioje pateikia prašymą, nei valstybės narės, kuri atsakinga už prašymo nagrinėjimą. Jei šios pareigos nesilaikoma, prašytojas teises į materialines priėmimo sąlygas turės tik toje valstybėje narėje, kurioje jis privalo būti.

- Asmenys, kuriems suteikta neatidėliotina apsauga pagal Reglamentą (ES) XXX/XXX [*Reglamentas dėl krizinių ir force majeure situacijų migracijos ir prieglobsčio srityje*], yra įtraukti į prašytojo apibrėžtį, siekiant užtikrinti, kad, net jei jų prašymai dar nagrinėjami (sustabdyti), apsaugos statusą suteikusi valstybė narė nebūtų atleista nuo pareigos nustatyti už prašymo nagrinėjimą atsakingą valstybę narę ir laikytis šiame reglamente nustatytų kriterijų ir mechanizmų. Kai nustatoma, kad atsakinga valstybė narė yra kita valstybė narė, neatidėliotina apsauga turėtų būti panaikinta įvykdžius perdavimą. Jei atitinkami asmenys persikeltų į kitas valstybes nares ir tarptautinės apsaugos prašymą pateiktų ten, atsakinga valstybė narė taip pat privalėtų juos atsiimti pagal šiame reglamente nustatytas procedūras.
- Kaip pasiūlyta 2016 m., prieš taikant atsakingos valstybės narės nustatymo kriterijus, reglamentu valstybės narės įpareigojamos prieš perdavimą užtikrinti, kad asmuo nekelia pavojaus valstybės narės nacionaliniam saugumui ar viešajai tvarkai. Ši pareiga galioja bet kurio asmens, kuriam taikomos reglamente nustatytos procedūros, atžvilgiu, net jei tas asmuo nebuvo tikrintas arba dėl kokios nors kitos priežasties nebuvo atliktas jo saugumo patikrinimas. Pirmoji valstybė narė, kurioje buvo užregistruotas prašymas, prieš taikydama atsakomybės nustatymo kriterijus turi įvertinti, ar yra pagrįstų priežasčių manyti, kad prašytojas kelia pavojų valstybės narės nacionaliniam saugumui ar viešajai tvarkai. Jei įvertinama, kad prašytojas kelia pavojų saugumui, ta valstybė narė tampa atsakinga valstybe nare. Tuo atveju, kai nusprendžiama, kad atitinkamas asmuo kelia pavojų saugumui jau po to, kai atsakomybė buvo nustatyta, perdavimas gali būti vykdomas, jei laikomasi konkrečios nuostatos dėl keitimosi su saugumu susijusia informacija.
- Sugriežtintas reikalavimas bendradarbiauti su prašytojais siekiant užtikrinti, kad valdžios institucijos turėtų visą informaciją, reikalingą atsakingai valstybei narei nustatyti ir nustatyti, ar prašytojui gali būti suteikta tarptautinė apsauga, taip pat užkirsti kelią taisyklių apėjimui, visų pirma pasislėpimui. Reglamente nustatytos proporcingos prašytojų pareigos laiku pateikti visus duomenis ir informaciją, kurių reikia atsakingai valstybei narei nustatyti, taip pat bendradarbiauti su kompetentingomis valstybių narių institucijomis. Be to, aiškiai nurodyta prašytojų pareiga dalyvauti ir būti pasiekiamiems atitinkamos valstybės narės institucijoms bei vykdyti sprendimą dėl perdavimo. Reglamente nustatytų teisinių pareigų nesilaikymas turės proporcingų procedūrinių pasekmių prašytojui, kaip antai bus atsisakyta priimti nepagrįstai vėluojant pateiktą informaciją.
- Reglamente išplečiama informacijos, kuri turi būti pateikiama prašytojams, apimtis. Asmeniniu pokalbiu siekiama palengvinti atsakingos valstybės narės nustatymo procesą padedant surinkti visą reikiamą informaciją. Tačiau dėl to neturėtų būti vilkinama procedūra, kai prašytojas slapstosi arba kai jau yra pateikta pakankamai informacijos.
- Taisyklė, kad kriterijai nustatomi atsižvelgiant į padėtį tuo metu, kai prašymas pirmą kartą užregistruotas valstybėje narėje, taikoma visiems kriterijams, įskaitant kriterijus dėl šeimos narių ir nepilnamečių. Aiškus galutinis atitinkamos informacijos pateikimo terminas leis greitai atlikti įvertinimą ir priimti sprendimą.

- Reglamente palikta 2016 m. pasiūlyta dvejopai išplėsta šeimos narių apibrėžtis į ją 1) įtraukiant prašytojo brolį (seserį) arba brolius (seseris) ir 2) įtraukiant šeimos ryšius, sukurtus išvykus iš kilmės šalies, bet iki atvykimo į valstybės narės teritoriją. Broliai ir (arba) seserys yra specifinė, bet svarbi kategorija, nes šeimos ryšius įrodyti ir patikrinti yra pakankamai nesunku, todėl galimybių piktnaudžiauti nėra daug. Apibrėžties išplėtimas apimant šeimas, susikūrusias tranzito metu, atspindi naujausius migracijos reiškinius, kaip antai ilgesnį gyvenimą ne kilmės šalyje iki atvykstant į ES, be kita ko, pabėgėlių stovyklose. Taip tikslingai išplėtus šeimos apibrėžtį siekiama užtikrinti prasmingą atitinkamo asmens ir atsakingos valstybės narės ryšį, kartu atsižvelgiant į platesnį poveikį atitinkamoms šeimoms; be to, tikimasi, kad taip išplėtus taisyklių taikymo sritį bus sumažinta asmenų, kuriems jos taikomos, neteisėto judėjimo arba pasislėpimo rizika.
- Taisyklės dėl įrodymų, būtinų atsakomybei nustatyti, tampa lankstesnės, visų pirma siekiant sudaryti palankesnes sąlygas veiksmingam šeimos susijungimui. Taisyklėse aiškiai nurodoma, kad oficialūs įrodymai, pavyzdžiui, dokumentų originalai ir DNR tyrimai, neturėtų būti būtini tais atvejais, kai netiesioginiai įrodymai yra nuoseklūs, patikrinami ir pakankamai išsamūs, kad būtų galima nustatyti atsakomybę.
- Siūloma įvairių pakeitimų, skirtų 19, 21 ir 22 straipsniuose nustatytiems atsakomybės kriterijams racionalizuoti ir sustiprinti. Siekiant padidinti sistemos stabilumą, 19 straipsnyje aiškiai nurodyti atsakomybės kriterijai, susiję su vizomis ir teisę gyventi šalyje patvirtinančiais dokumentais, ir jų taikymas pratęstas atitinkamai iki trejų metų. Be to, 21 straipsnyje dėl neteisėto atvykimo sąlygos, numatančios atsakomybės panaikinimą po 12 mėnesių nuo neteisėto atvykimo, taikymas buvo pratęstas iki trejų metų, o su neteisėtu buvimu susijusi sąlyga buvo išbraukta, nes paaiškėjo, kad šią nuostatą sudėtinga taikyti praktiškai, nes sunku pateikti būtinus įrodymus. Kiek tai susiję su bevizio atvykimo kriterijumi, taip pat išbraukta išimtis, taikoma vėlesniam atvykimui į valstybes nares, kai nereikalaujama atvykimo vizos, laikantis požiūrio, kad atsakinga paprastai turėtų būti valstybė narė, į kurią atvykstama pirmiausia, ir siekiant užkirsti kelią neteisėtam judėjimui atvykus.
- Be to, pridedamas naujas kriterijus, susijęs su valstybės narės įsteigtos švietimo įstaigos išduoto diplomo ar kvalifikacijos turėjimu, siekiant užtikrinti, kad prašytojo prašymas galėtų būti nagrinėjamas valstybėje narėje, kurioje jis turi reikšmingų ryšių. Toks diplomas arba kvalifikacija turėtų būti bent jau vidurinis išsilavinimas, atitinkantis Tarptautinio standartizuoto švietimo klasifikatoriaus 2 lygmenį, kurį teikia Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2016/801[35] apibrėžta švietimo įstaiga arba aukštojo mokslo įstaiga pagal valstybių narių nacionalinę teisę arba administracinę praktiką.
- Reglamente numatyti trumpesni skirtingų procedūros etapų terminai siekiant paspartinti nustatymo procedūrą ir prašytojui sudaryti sąlygas greičiau pasinaudoti prieglobsčio procedūra. Sutrumpinti prašymo perimti savo žinion pateikimo ir atsakymo į jį, išskyrus nelydimus nepilnamečius, pranešimo apie atsiėmimą ir sprendimo dėl perdavimo priėmimo terminai.
- Pasibaigus terminams tik tam tikrais atvejais atsakomybė bus perkelta nuo vienos valstybės narės kitai. Panašu, kad toks atsakomybės perkėlimas skatino vengti taisyklių ir trukdyti procedūrai. Todėl taisyklės, pagal kurias atsakomybė perkeliama pasibaigus

[35] 2016 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/801 dėl trečiųjų šalių piliečių atvykimo ir gyvenimo mokslinių tyrimų, studijų, stažavimosi, savanoriškos tarnybos, mokinių mainų programų arba edukacinių projektų ir dalyvavimo *Au pair* programoje tikslais sąlygų, OL L 132, 2016 5 21, p. 21.

pranešimo apie atsiėmimą išsiuntimo terminui, taip pat taisyklės, pagal kurias atsakomybė panaikinama arba perkeliama dėl prašytojo elgesio, buvo išbrauktos. Jei prašytojas slapstosi nuo valstybės narės, kad išvengtų perdavimo atsakingai valstybei narei, perduodančioji valstybė narė galės perdavimą atlikti per likusį šešių mėnesių laikotarpį nuo to momento, kai prašytojas vėl tampa prieinamas valdžios institucijoms.

- Kaip pasiūlyta 2016 m., prašymai atsiimti buvo pakeisti paprastais pranešimais apie atsiėmimą, atsižvelgiant į tai, kad nustačius atitiktį sistemoje EURODAC atsakinga valstybė narė bus aiški. Valstybė narė, kuriai pranešta, nuo šiol turės galimybę skubiai paprieštarauti pranešimui remdamasi tuo, kad taikomos ribotos atsakomybės perkėlimo ir panaikinimo taisyklės, t. y. kai kita valstybė narė laiku neperdavė asmens atsakingai valstybei narei, kai buvo pritaikyta diskrecinė išlyga arba kai atitinkamas asmuo išvyko iš valstybių narių teritorijos pagal sprendimą grąžinti. Tai bus svarbi priemonė, padėsianti kovoti su neteisėtu judėjimu, atsižvelgiant į tai, kad šiuo metu dominuoja ne prašymai perimti savo žinion, o prašymai atsiimti.
- Nustatyta papildoma atsakingos valstybės narės pareiga atsiimti tarptautinės apsaugos gavėją arba į ES perkeltą asmenį, kuris pateikė prašymą kitoje valstybėje narėje arba yra joje neteisėtai. Ši pareiga valstybėms narėms suteiks reikalingą teisinę priemonę vykdyti grąžinamąjį perdavimą, kuris yra svarbus siekiant riboti neteisėtą judėjimą.
- Siekiant gerokai paspartinti ir suderinti apskundimo procesą buvo pakeistos teisių gynimo priemonių taisyklės. Pasiūlyme ne tik aiškiai nurodoma prašytojo teisė prašyti sustabdyti sprendimo dėl perdavimo vykdymą, kol nagrinėjamas skundas arba peržiūrimas sprendimas, bet ir nustatomas konkretus trumpas terminas, per kurį teismai turi priimti tokius sprendimus.
- Kadangi taikinimo procedūra ginčams spręsti nebuvo formaliai pasinaudota nuo tada, kai ji buvo numatyta 1990 m. Dublino konvencijoje (nors ir kiek skirtinga forma), ji yra iš dalies pakeista, kad būtų veiksmingesnė ir paprastesnė naudoti.
- Naujoji Europos Sąjungos prieglobsčio agentūra perims esamo išankstinio perspėjimo ir pasirengimo mechanizmo tikslus, kaip nustatyta pasiūlymo dėl Europos Sąjungos prieglobsčio agentūros 5 skyriuje dėl stebėsenos ir vertinimo ir 6 skyriuje dėl operacinės ir techninės pagalbos. Todėl 2016 m. pasiūlymas išbraukti šį mechanizmą šiame reglamente paliktas.
- Europos Sąjungos prieglobsčio agentūra sukuria ir koordinuoja atsakingų padalinių tinklą siekiant stiprinti praktinį bendradarbiavimą ir dalijimąsi informacija visais su šio reglamento taikymu susijusiais klausimais, įskaitant praktinių priemonių ir gairių rengimą.
- Nelydimų nepilnamečių atžvilgiu pasiūlyme aiškiai nurodyta, kad atsakinga bus ta valstybė narė, kurioje nepilnametis pirmą kartą pateikė tarptautinės apsaugos prašymą, nebent įrodoma, kad tai neatitinka nepilnamečio interesų. Ši taisyklė leis greitai nustatyti atsakingą valstybę narę, todėl ši pažeidžiama prašytojų grupė galės greitai pasinaudoti procedūra, be kita ko, atsižvelgiant ir į siūlomus trumpesnius terminus.
- Nuostata dėl garantijų nelydimiems nepilnamečiams pakeista siekiant užtikrinti veiksmingesnį interesų įvertinimą. Todėl perduodančioji valstybė narė, prieš perduodama nelydimą nepilnametį į kitą valstybę narę, įsitikina, kad toje valstybėje narėje nedelsiant bus imtasi būtinų priemonių pagal Prieglobsčio procedūros reglamentą ir Priėmimo sąlygų direktyvą. Be to, numatyta, kad sprendimas dėl nelydimo nepilnamečio perdavimo gali būti priimtas tik įvertinus jo interesus ir kad tokį įvertinimą turi greitai atlikti kvalifikuoti darbuotojai.

2020/0279 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

dėl prieglobsčio ir migracijos valdymo, kuriuo iš dalies keičiama Tarybos direktyva 2003/109/EB ir Reglamento (ES) XXX/XXX [dėl Prieglobsčio ir migracijos fondo] pasiūlymas

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 78 straipsnio 2 dalies e punktą ir 79 straipsnio 2 dalies a, b ir c punktus,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę[36],

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę[37],

laikydamiesi įprastos teisėkūros procedūros,

kadangi:

(1) Sąjungoje kuriant laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę turėtų būti užtikrinta, kad nebūtų vykdoma asmenų kontrolė kertant vidaus sienas, ir turėtų būti formuojama valstybių narių solidarumu grindžiama bendra prieglobsčio, imigracijos ir išorės sienų valdymo politika, kuri būtų teisinga trečiųjų šalių piliečiams;

(2) todėl, siekiant tikslo stiprinti valstybių narių tarpusavio pasitikėjimą, būtina vadovautis visapusišku požiūriu, pagal kurį turėtų būti susieta prieglobsčio bei migracijos valdymo ir santykių su atitinkamomis trečiosiomis šalimis politika, pripažįstant, kad bendro požiūrio veiksmingumas priklauso nuo bendro ir darnaus visų komponentų valdymo;

(3) šiuo reglamentu turėtų būti prisidėta prie to visapusiško požiūrio ir nustatyta bendra Sąjungos ir valstybių narių veiksmų prieglobsčio ir migracijos valdymo politikos srityje sistema, plėtojant solidarumo ir teisingo atsakomybės pasidalijimo principą pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 80 straipsnį. Todėl valstybės narės turėtų imtis visų būtinų priemonių, *inter alia*, suteikti galimybę gauti tarptautinę apsaugą ir tinkamas priėmimo sąlygas tiems, kuriems to reikia, sudaryti sąlygas veiksmingai taikyti taisykles dėl valstybės narės, atsakingos už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo, grąžinti neteisėtai esančius trečiųjų šalių piliečius,

[36] OL C , , p. .
[37] OL C , , p. .

užkirsti kelią neteisėtai migracijai ir neteisėtam judėjimui tarp valstybių narių ir teikti paramą kitoms valstybėms narėms skiriant solidarumo įnašus ir taip prisidedant prie visapusiško požiūrio;

(4) bendra sistema turėtų susieti bendros Europos prieglobsčio sistemos ir migracijos politikos valdymą. Migracijos politika turėtų būti siekiama užtikrinti veiksmingą migracijos srautų valdymą, vienodas sąlygas teisėtai valstybėse narėse gyvenantiems trečiųjų šalių piliečiams ir neteisėtos migracijos bei neteisėto migrantų gabenimo prevenciją ir sustiprintas kovos su jais priemones;

(5) bendra sistema reikalinga siekiant veiksmingai reaguoti į vis didėjantį mišraus atvykstančių asmenų, kuriems reikia tarptautinės apsaugos, ir asmenų, kuriems jos nereikia, srauto reiškinį, kartu pripažįstant, kad neteisėto migrantų atvykimo į Sąjungą problemą turėtų spręsti ne pavienės valstybės narės, o visa Sąjunga. Siekiant užtikrinti, kad valstybės narės turėtų reikiamų priemonių veiksmingai spręsti šį uždavinį, į šio reglamento taikymo sritį turėtų būti įtraukti ne tik tarptautinės apsaugos prašytojai, bet ir neteisėti migrantai. Į šio reglamento taikymo sritį taip pat turėtų būti įtraukti tarptautinės apsaugos gavėjai, į ES perkelti arba priimti asmenys, taip pat asmenys, kuriems suteikta neatidėliotina apsauga;

(6) siekiant atspindėti visų valdžios lygmenų veiksmais grindžiamą požiūrį ir užtikrinti veiksmų ir priemonių, kurių imasi Sąjunga ir jos valstybės narės, veikdamos pagal savo atitinkamą kompetenciją, nuoseklumą ir veiksmingumą, reikia integruoto politikos formavimo prieglobsčio ir migracijos valdymo srityje, įskaitant jos vidaus ir išorės komponentus, kurie yra visapusiško požiūrio dalis;

(7) valstybės narės turėtų turėti pakankamai žmogiškųjų ir finansinių išteklių bei infrastruktūros, kad galėtų veiksmingai įgyvendinti prieglobsčio ir migracijos valdymo politiką, ir turėtų užtikrinti tinkamą atitinkamų nacionalinių valdžios institucijų veiklos koordinavimą, taip pat koordinavimą su kitų valstybių narių nacionalinėmis valdžios institucijomis;

(8) laikydamasi strateginio požiūrio, Komisija turėtų priimti Europos prieglobsčio ir migracijos valdymo strategiją dėl prieglobsčio ir migracijos valdymo politikos įgyvendinimo. Strategija turėtų būti grindžiama atitinkamomis Sąjungos agentūrų parengtomis ataskaitomis bei analizėmis ir valstybių narių nacionalinėmis strategijomis;

(9) į valstybių narių nacionalines strategijas turėtų būti įtraukta informacija apie nenumatytų atvejų planavimą ir šiame reglamente nustatytų integruoto politikos formavimo, solidarumo ir teisingo atsakomybės pasidalijimo principų įgyvendinimą nacionaliniu lygmeniu;

(10) siekiant užtikrinti, kad būtų įdiegta veiksminga stebėsenos sistema, skirta prieglobsčio *acquis* taikymui užtikrinti, šiose strategijose taip pat reikėtų atsižvelgti į Europos Sąjungos prieglobsčio agentūros ir FRONTEX vykdomos stebėsenos, vertinimo, atlikto pagal Tarybos reglamentą Nr. 1053/2013, ir vertinimo, atlikto pagal Reglamento (ES) XXX/XXX [*Tikrinimo reglamentas*] 7 straipsnį, rezultatus;

(11) atsižvelgiant į tai, kaip svarbu užtikrinti, kad Sąjunga būtų pasirengusi ir galėtų prisitaikyti prie atsirandančių ir kintančių prieglobsčio ir migracijos valdymo realijų, Komisija turėtų kasmet priimti migracijos valdymo ataskaitą, kurioje būtų išdėstyta tikėtina migracijos padėties raida ir Sąjungos bei valstybių narių pasirengimas reaguoti į ją ir prie jos prisitaikyti. Ataskaitoje taip pat turėtų būti pateikti nacionalinėse

strategijose numatytų stebėsenos ataskaitų rezultatai ir turėtų būti pasiūlyti patobulinimai tais atvejais, kai yra akivaizdžių trūkumų;

(12) siekiant užtikrinti, kad būtų įdiegtos būtinos priemonės, skirtos padėti valstybėms narėms įveikti sunkumus, kurių gali kilti dėl jų teritorijoje esančių trečiųjų šalių piliečių, kurie yra pažeidžiami tarptautinės apsaugos prašytojai, neatsižvelgiant į tai, kaip jie kirto išorės sienas, ataskaitoje taip pat turėtų būti nurodyta, ar minėtoms valstybėms narėms kyla tokių sunkumų. Tos valstybės narės taip pat turėtų turėti galimybę pasinaudoti solidarumo priemonių rezervu pažeidžiamiems asmenims perkelti Europos Sąjungoje;

(13) siekdama veiksmingai įgyvendinti bendrą sistemą ir nustatyti spragas, spręsti problemas ir užkirsti kelią migracijos spaudimo didėjimui, Komisija turėtų stebėti migracijos padėtį ir reguliariai teikti apie ją ataskaitas;

(14) esminis gerai veikiančios Sąjungos prieglobsčio ir migracijos valdymo sistemos elementas – veiksminga grąžinimo politika, pagal kurią asmenys, neturintys teisės būti Sąjungos teritorijoje, turėtų grįžti. Atsižvelgiant į tai, kad didelė dalis tarptautinės apsaugos prašymų gali būti laikomi nepagrįstais, būtina didinti grąžinimo politikos veiksmingumą. Padidinus grąžinimo veiksmingumą ir sumažinus atotrūkį tarp prieglobsčio ir grąžinimo procedūrų, sumažėtų spaudimas prieglobsčio sistemai, būtų lengviau taikyti taisykles dėl valstybės narės, atsakingos už tų prašymų nagrinėjimą, nustatymo, taip pat būtų geriau užtikrinta veiksminga galimybė gauti tarptautinę apsaugą tiems, kuriems jos reikia;

(15) siekiant stiprinti bendradarbiavimą su trečiosiomis šalimis neteisėtai esančių trečiųjų šalių piliečių grąžinimo ir readmisijos srityje, būtina sukurti naują mechanizmą, įskaitant visas susijusias ES politikos sritis ir priemones, kad būtų geriau koordinuojami įvairūs įvairių politikos sričių, ne tik migracijos, veiksmai, kurių tuo tikslu gali imtis Sąjunga ir valstybės narės. Tas mechanizmas turėtų būti grindžiamas analize, atlikta pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 810/2009[38], arba bet kokia kita turima informacija, ir juo turėtų būti atsižvelgiama į bendrus Sąjungos santykius su trečiąja šalimi. Tas mechanizmas taip pat turėtų padėti įgyvendinti grąžinimo rėmimą;

(16) siekiant užtikrinti teisingą atsakomybės pasidalijimą ir valstybių narių pastangų pusiausvyrą, turėtų būti sukurtas veiksmingas solidarumo mechanizmas, užtikrinantis, kad prašytojai galėtų greitai pasinaudoti tarptautinės apsaugos suteikimo procedūromis. Pagal tokį mechanizmą turėtų būti numatytos įvairių rūšių solidarumo priemonės, jis turėtų būti lankstus ir pritaikomas prie kintančio migracijos problemų, su kuriomis susiduria valstybė narė, pobūdžio;

(17) atsižvelgiant į poreikį užtikrinti sklandų šiuo reglamentu sukuriamo solidarumo mechanizmo veikimą, Komisija turėtų įsteigti ir sušaukti Solidarumo forumą, kuriame dalyvautų visų valstybių narių atstovai;

(18) atsižvelgiant į išlaipinimo po valstybių narių arba privačių organizacijų pagal valstybių narių nurodymus arba savarankiškai migracijos aplinkybėmis vykdytų paieškos ir gelbėjimo operacijų ypatumus, šiame reglamente turėtų būti numatytas konkretus procesas, taikytinas asmenims, išlaipintiems po tokių operacijų, neatsižvelgiant į tai, ar jaučiamas migracijos spaudimas;

---

[38] 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 810/2009, nustatantis Bendrijos vizų kodeksą (Vizų kodeksas), OL L 243, 2009 9 15, p. 1.

(19) atsižvelgiant į pasikartojantį išlaipinimo po paieškos ir gelbėjimo operacijų įvairiuose migracijos maršrutuose pobūdį, metinėje migracijos valdymo ataskaitoje turėtų būti pateiktos trumpalaikės tokių išlaipinimo operacijų prognozės ir solidarumo atsakas, kurio reikėtų imtis siekiant padėti patenkinti išlaipinimo valstybių narių poreikius. Komisija turėtų priimti įgyvendinimo aktą, kuriuo būtų sukurtas solidarumo priemonių rezervas, siekiant padėti išlaipinimo valstybei narei spręsti su tuo susijusias problemas. Tokios priemonės turėtų apimti tarptautinės apsaugos prašytojų, kuriems netaikoma pasienio procedūra, perkėlimą arba pajėgumų stiprinimo prieglobsčio, priėmimo ir grąžinimo srityse priemones, operatyvinę paramą arba išorės aspekto srities priemones;

(20) siekdama laiku reaguoti į konkrečią padėtį, susidariusią dėl išlaipinimo po paieškos ir gelbėjimo operacijų, Komisija, padedama Sąjungos agentūrų, turėtų sudaryti palankesnes sąlygas greitai Europos Sąjungoje perkelti reikalavimus atitinkančius tarptautinės apsaugos prašytojus, kuriems netaikoma pasienio procedūra. Komisijai koordinuojant, Europos Sąjungos prieglobsčio agentūra ir Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra turėtų sudaryti perkeltinų reikalavimus atitinkančių asmenų sąrašą, kuriame būtų nurodytas tų asmenų paskirstymas prisidedančiosioms valstybėms narėms;

(21) išlaipinti asmenys turėtų būti proporcingai paskirstyti valstybėms narėms;

(22) bendras kiekvienos valstybės narės įnašas į solidarumo priemonių rezervą turėtų būti nustatytas remiantis valstybių narių pateikta informacija, kokiomis priemonėmis jos nori prisidėti. Tais atvejais, kai valstybių narių įnašų nepakanka, kad būtų užtikrintas tvarus solidarumo atsakas, Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai priimti įgyvendinimo aktą, kuriuo nustatomas bendras trečiųjų šalių piliečių, kuriems turi būti taikomas perkėlimas Europos Sąjungoje, skaičius ir šio skaičiaus dalis kiekvienai valstybei narei, apskaičiuota pagal paskirstymo schemą, pagrįstą kiekvienos valstybės narės gyventojų skaičiumi ir BVP. Tais atvejais, kai matyti, kad pagal valstybių narių pateiktus įsipareigojimus imtis priemonių pajėgumų arba išorės aspekto srityje lieka nepaskirstyta daugiau kaip 30 proc. migracijos valdymo ataskaitoje nurodyto bendro Europos Sąjungoje perkeltinų asmenų skaičiaus, Komisija turėtų turėti galimybę pakoreguoti šių valstybių narių įnašus, ir jos tokiu atveju turėtų pusę savo dalies, nustatytos pagal paskirstymo schemą, skirti perkėlimui Europos Sąjungoje arba, kai taip nurodyta, grąžinimo rėmimui;

(23) siekiant užtikrinti, kad paramos priemonės būtų prieinamos visada, kad būtų galima reaguoti į konkrečią išlaipinimo po paieškos ir gelbėjimo operacijų padėtį, tais atvejais, kai po paieškos ir gelbėjimo operacijų išlaipintų asmenų skaičius pasiekė 80 proc. vienos ar daugiau remiamųjų valstybių narių solidarumo priemonių rezervų, Komisija turėtų priimti iš dalies pakeistus įgyvendinimo aktus, kuriais bendras įnašų skaičius būtų padidintas 50 proc.;

(24) solidarumo mechanizmas taip pat turėtų būti taikomas esant migracijos spaudimui, visų pirma tose valstybėse narėse, kurios dėl savo geografinės padėties patiria arba gali patirti migracijos spaudimą. Šiuo tikslu Komisija turėtų priimti ataskaitą, kurioje nurodoma, ar valstybė narė patiria migracijos spaudimą, ir nurodomos priemonės, kurios galėtų padėti tai valstybei narei spręsti migracijos spaudimo problemą;

(25) vertindama, ar valstybė narė patiria migracijos spaudimą, Komisija, remdamasi plačiu kokybiniu vertinimu, turėtų atsižvelgti į įvairius veiksnius, įskaitant prieglobsčio prašytojų, neteisėto sienos kirtimo atvejų, priimtų ir įvykdytų sprendimų grąžinti skaičių ir santykius su atitinkamomis trečiosiomis šalimis. Solidarumo atsakas turėtų

būti planuojamas atsižvelgiant į kiekvieną konkretų atvejį, kad būtų pritaikytas prie atitinkamos valstybės narės poreikių;

(26) turėtų būti perkelti tik tie asmenys, kurie greičiausiai turėtų teisę likti Sąjungoje. Todėl siūloma perkėlimo Europos Sąjungoje taikymo sritis turėtų apimti tik tuos prašytojus, kuriems netaikoma pasienio procedūra, nustatyta Reglamente (ES) XXX/XXX [*Prieglobsčio procedūros reglamentas*];

(27) solidarumo mechanizmas turėtų apimti priemones, kuriomis skatinamas teisingas atsakomybės pasidalijimas ir valstybių narių pastangų pusiausvyra, taip pat ir grąžinimo srityje. Valstybė narė, taikydama grąžinimo rėmimą, turėtų įsipareigoti padėti migracijos spaudimą patiriančiai valstybei narei vykdyti veiklą, būtiną neteisėtai esantiems trečiųjų šalių piliečiams grąžinti, atsižvelgiant į tai, kad remiamoji valstybė narė lieka atsakinga už grąžinimą, kol asmenys yra jos teritorijoje. Jei tokia veikla po 8 mėnesių neduotų rezultatų, remiančiosios valstybės narės turėtų perduoti šiuos asmenis laikydamosi šiame reglamente nustatytos tvarkos ir taikyti Direktyvą 2008/115/EB. Prireikus valstybės narės gali pripažinti remiamosios valstybės narės taikant Tarybos direktyvą 2001/40[39] priimtą sprendimą grąžinti. Grąžinimo rėmimas turėtų būti bendros ES grąžinimo sistemos dalis, įskaitant operatyvinę paramą, teikiamą per Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūrą, ir koordinavimo mechanizmą, taikomą siekiant skatinti veiksmingą bendradarbiavimą su trečiosiomis šalimis grąžinimo ir readmisijos srityje;

(28) valstybės narės turėtų pranešti apie solidarumo įnašų, kuriuos jos skirs, rūšį, užpildydamos solidarumo atsako planą. Tais atvejais, kai valstybės narės pačios yra remiamosios valstybės narės, jos neturėtų būti įpareigotos skirti solidarumo įnašų kitoms valstybėms narėms. Kita vertus, tais atvejais, kai valstybė narė dėl didelio tarptautinės apsaugos prašymų skaičiaus ankstesniais metais patyrė didelę migracijos naštą, ji turėtų turėti galimybę paprašyti sumažinti jai tenkančią solidarumo įnašo dalį, skirtą valstybėms narėms, patiriančioms migracijos spaudimą, kai tokį įnašą sudaro perkėlimas Europos Sąjungoje arba grąžinimo rėmimas. Ta sumažinta dalis turėtų būti proporcingai paskirstyta kitoms valstybėms narėms, kurios imasi tokių priemonių;

(29) kai migracijos valdymo ataskaitoje nustatomi migracijos spaudimą patiriančios valstybės narės poreikiai, susiję su prieglobsčio, priėmimo ir grąžinimo pajėgumų priemonėmis arba išorės aspektu, prisidedančiosios valstybės narės turėtų turėti galimybę teikti įnašus šiems poreikiams patenkinti vietoj perkėlimo Europos Sąjungoje arba grąžinimo rėmimo. Siekiant užtikrinti, kad tokie įnašai būtų proporcingi prisidedančiosios valstybės narės daliai, Komisija turėtų galėti įgyvendinimo akte padidinti arba sumažinti tokius įnašus. Tais atvejais, kai matyti, kad pagal valstybių narių pateiktus įsipareigojimus imtis priemonių pajėgumų arba išorės aspekto srityje lieka nepaskirstyta daugiau kaip 30 proc. asmenų, kurie turi būti perkelti arba kuriems taikomas grąžinimo rėmimas, Komisija turėtų turėti galimybę pakoreguoti šių valstybių narių įnašus ir taip užtikrinti, kad valstybės narės pusę savo dalies skirtų perkėlimui Europos Sąjungoje arba grąžinimo rėmimui;

(30) siekiant užtikrinti visapusišką ir veiksmingą solidarumo atsaką ir suteikti aiškumo paramą gaunančioms valstybėms narėms, Komisija turėtų priimti įgyvendinimo aktą, kuriame būtų nurodyti kiekvienos valstybės narės įnašai. Tokie įnašai visada turėtų būti grindžiami solidarumo atsako plane atitinkamos valstybės narės nurodyta įnašų

[39] 2001 m. gegužės 28 d. Tarybos direktyva 2001/40/EB dėl abipusio sprendimų dėl trečiųjų šalių piliečių išsiuntimo pripažinimo, OL L 149, 2001 6 2, p. 34.

rūšimi, išskyrus atvejus, kai ta valstybė narė plano nepateikė. Tokiais atvejais dėl atitinkamai valstybei narei skirtame įgyvendinimo akte nustatytinų priemonių turėtų nuspręsti Komisija;

(31) taikant solidarumo mechanizmą turėtų būti remiamasi paskirstymo schema, pagrįsta valstybių narių gyventojų ir ekonomikos dydžiu, kad būtų galima nustatyti bendrą kiekvienos valstybės narės įnašą;

(32) valstybė narė turėtų galėti savo iniciatyva arba kitos valstybės narės prašymu savanoriškai imtis kitų solidarumo priemonių, kad padėtų tai valstybei narei spręsti migracijos problemas arba užkirstų kelią migracijos spaudimui. Šie įnašai turėtų apimti priemones, kuriomis siekiama stiprinti spaudimą patiriančios valstybės narės pajėgumus arba reaguoti į migracijos tendencijas bendradarbiaujant su trečiosiomis šalimis. Be to, tokios solidarumo priemonės turėtų apimti trečiųjų šalių piliečių, kuriems taikoma pasienio procedūra, ir neteisėtai esančių trečiųjų šalių piliečių perkėlimą Europos Sąjungoje. Siekiant skatinti savanorišką solidarumą, tais atvejais, kai valstybės narės savanoriškus įnašus teikia perkėlimo Europos Sąjungoje arba grąžinimo rėmimo forma, į tuos įnašus turėtų būti atsižvelgta įgyvendinimo akte, pateiktame reaguojant į migracijos spaudimą;

(33) bendra Europos prieglobsčio sistema (BEPS) laipsniškai kurta kaip bendra apsaugos erdvė, paremta visišku ir įtraukiu 1951 m. liepos 28 d. Ženevos konvencijos dėl pabėgėlių statuso, papildytos 1967 m. sausio 31 d. Niujorko protokolu (toliau – Ženevos konvencija), taikymu, šitaip užtikrinant, kad joks asmuo nebūtų išsiunčiamas atgal, kur būtų persekiojamas, ir laikantis negrąžinimo (pranc. *non-refoulement*) principo. Todėl, nepažeidžiant šiame reglamente nustatytų atsakomybės kriterijų, visos valstybės narės, kurios laikosi negrąžinimo principo, yra laikomos trečiųjų šalių piliečiams saugiomis šalimis;

(34) tikslinga į bendrą Europos prieglobsčio sistemą[40] įtraukti aiškų ir veiksmingą valstybės narės, atsakingos už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo metodą. Tas metodas ir valstybių narių, ir atitinkamų asmenų atžvilgiu turėtų būti grindžiamas objektyviais bei teisingais kriterijais. Jis pirmiausia turėtų padėti greitai nustatyti atsakingą valstybę narę, kad būtų galima garantuoti veiksmingą galimybę pradėti tarptautinės apsaugos suteikimo procedūras ir netrukdyti siekiui greitai išnagrinėti tarptautinės apsaugos prašymus;

(35) šis reglamentas turėtų būti grindžiamas principais, kuriais pagrįstas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 604/2013[41], kartu kaip bendrą sistemos dalį plėtojant solidarumo ir teisingo atsakomybės pasidalijimo principą. Tuo tikslu naujas solidarumo mechanizmas turėtų padėti valstybėms narėms geriau pasirengti valdyti migraciją, reaguoti į situacijas, kai valstybės narės susiduria su migracijos spaudimu, ir sudaryti palankesnes sąlygas teikti nuolatinę valstybių narių tarpusavio solidarumo paramą;

(36) šis reglamentas turėtų būti taikomas papildomos apsaugos prašytojams ir papildomą apsaugą galintiems gauti asmenims, siekiant užtikrinti vienodas sąlygas visiems tarptautinės apsaugos prašytojams ir gavėjams ir suderinamumą su galiojančia

---

[40] Kaip 1999 m. spalio 15–16 d. savo specialiame posėdyje Tamperėje nustatė Europos Vadovų Taryba.

[41] 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 604/2013, kuriuo išdėstomi valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės vienoje iš valstybių narių pateikto tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijai ir mechanizmai, OL L 180, 2013 6 29, p. 31.

Sąjungos prieglobsčio *acquis*, visų pirma su Reglamentu (ES) XXX/XXX [*Priskyrimo reglamentas*];

(37) asmenys, kuriems pagal Reglamentą (ES) XXX/XXX [*Reglamentas dėl krizinių ir force majeure situacijų migracijos ir prieglobsčio srityje*] nedelsiant suteikta apsauga, turėtų ir toliau būti laikomi tarptautinės apsaugos prašytojais, atsižvelgiant į tai, kad jų tarptautinės apsaugos prašymas yra nagrinėjamas (sustabdytas), kaip apibrėžta Reglamente (ES) XXX/XXX [*Prieglobsčio procedūros reglamentas*]. Todėl jiems turėtų būti taikomas šis reglamentas ir jie turėtų būti laikomi prašytojais taikant valstybės narės, atsakingos už jų tarptautinės apsaugos prašymų nagrinėjimą, nustatymo kriterijus ir mechanizmus arba perkėlimo Europos Sąjungoje procedūrą, kaip nustatyta šiame reglamente;

(38) siekiant apriboti neteisėtą judėjimą ir garantuoti, kad valstybės narės turėtų reikiamas priemones užtikrinti, kad į kitos valstybės narės, kuri nėra atsakinga valstybė narė, teritoriją atvykę tarptautinės apsaugos gavėjai, neatitinkantys buvimo toje kitoje valstybėje narėje sąlygų, būtų perduoti atsakingai valstybei narei, taip pat garantuoti veiksmingą valstybių narių solidarumą, šis reglamentas taip pat turėtų būti taikomas tarptautinės apsaugos gavėjams. Šis reglamentas taip pat turėtų būti taikomas asmenims, perkeltiems į ES arba priimtiems valstybės narės pagal Reglamentą (ES) XXX/XXX [*Reglamentas dėl Sąjungos lygmens perkėlimo į ES sistemos*], arba asmenims, kuriems suteikta tarptautinė apsauga arba humanitarinis statusas pagal nacionalinę perkėlimo į ES programą;

(39) kartu, atsižvelgiant į tai, kad svarbu sudaryti palankesnes sąlygas visapusiškai tarptautinės apsaugos gavėjų integracijai gyvenamosios vietos valstybėje narėje, turėtų būti numatyta galimybė per trumpesnį laikotarpį gauti ilgalaikio gyventojo statusą. Tarptautinės apsaugos gavėjai turėtų galėti gauti ilgalaikio gyventojo statusą tarptautinę apsaugą jiems suteikusioje valstybėje narėje po trejų teisėto ir nuolatinio gyvenimo toje valstybėje narėje metų. Dėl kitų statuso suteikimo sąlygų turėtų būti reikalaujama, kad tarptautinės apsaugos gavėjai atitiktų tas pačias sąlygas kaip ir kiti trečiųjų šalių piliečiai. Todėl Tarybos direktyva 2003/109/EB[42] turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeista;

(40) siekiant veiksmingumo ir teisinio tikrumo, būtina, kad reglamentas būtų grindžiamas principu, pagal kurį atsakomybė nustatoma tik vieną kartą, išskyrus atvejus, kai atitinkamas asmuo išvyko iš valstybių narių teritorijos pagal sprendimą grąžinti arba sprendimą dėl išsiuntimo;

(41) atsakingos valstybės narės nustatymo pagal šį reglamentą procedūrai turėtų būti taikoma Europos Parlamento ir Tarybos direktyva XXX/XXX/ES [*Priėmimo sąlygų direktyva*][43], laikantis tos direktyvos taikymo apribojimų;

(42) kartu su nuostatomis dėl šiuo reglamentu reglamentuojamų procedūrinių apsaugos priemonių ir nedarant poveikio toms nuostatoms, turėtų būti taikomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) XXX/XXX [*Prieglobsčio procedūros reglamentas*][44], laikantis to reglamento taikymo apribojimų;

---

42 2003 m. lapkričio 25 d. Tarybos direktyva 2003/109/EB dėl trečiųjų valstybių piliečių, kurie yra ilgalaikiai gyventojai, statuso, OL L 016, 2004 1 23, p. 44.

43 Direktyva XXX/XXX/ES (visas tekstas).

44 Direktyva XXX/XXX/ES (visas tekstas).

(43) kaip numatyta 1989 m. Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencijoje ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje, valstybės narės, taikydamos šį reglamentą, pirmiausia turėtų vadovautis vaiko interesais. Vertindamos vaiko interesus, valstybės narės turėtų visų pirma deramai atsižvelgti į nepilnamečio gerovę ir socialinę raidą, saugumo ir apsaugos aspektus bei nepilnamečio pažiūras, atsižvelgdamos į jo amžių ir brandą, įskaitant jo patirtį. Be to, nelydimiems nepilnamečiams dėl ypatingo jų pažeidžiamumo turėtų būti nustatytos specialios procedūrinės garantijos;

(44) kaip numatyta Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijoje ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje, taikydamos šį reglamentą, valstybės narės pirmiausia turėtų laikytis pagarbos šeimos gyvenimui principo;

(45) siekiant, kad asmenys, keliantys pavojų saugumui, nebūtų perduodami iš vienos valstybės narės į kitą, būtina užtikrinti, kad valstybė narė, kurioje prašymas pirmą kartą užregistruotas, netaikytų atsakomybės kriterijų arba kad remiamoji valstybė narė netaikytų perkėlimo Europos Sąjungoje procedūros, jei yra pagrįstų priežasčių manyti, kad atitinkamas asmuo kelia pavojų nacionaliniam saugumui ar viešajai tvarkai;

(46) tai, kad visų vienos šeimos narių tarptautinės apsaugos prašymus nagrinėja viena valstybė narė, turėtų leisti užtikrinti nuodugnų prašymų nagrinėjimą, dėl jų priimamų sprendimų suderinamumą ir tai, kad vienos šeimos nariai nebūtų išskiriami;

(47) šeimos nario apibrėžtis šiame reglamente turėtų apimti prašytojo brolį (-ius) ir (arba) seserį (-is). Brolių ir (arba) seserų susijungimas labai svarbus, siekiant pagerinti prašytojų galimybes integruotis ir taip sumažinti neteisėtą judėjimą. Šeimos nario apibrėžties taikymo sritis taip pat turėtų atspindėti esamas migracijos tendencijas, kai prašytojai dažnai atvyksta į valstybės narės teritoriją ilgą laiką keliavę tranzitu. Taigi apibrėžtis turėtų apimti šeimas, susiformavusias už kilmės šalies ribų, tačiau iki atvykimo į valstybės narės teritoriją. Tikimasi, kad ribotai ir tikslingai išplėtus šios apibrėžties taikymo sritį sumažės paskata prieglobsčio prašytojams neteisėtai judėti ES;

(48) siekiant užtikrinti, kad būtų besąlygiškai laikomasi šeimos vientisumo ir vaiko interesų principo, tarp prašytojo ir jo vaiko, brolio ir (arba) sesers ar tėvo arba motinos dėl prašytojo nėštumo ar motinystės, sveikatos būklės arba senyvo amžiaus susiklostę priklausomumo santykiai turėtų būti privalomu atsakomybės kriterijumi. Jei prašytojas yra nelydimas nepilnametis, aplinkybė, kad kitos valstybės narės teritorijoje yra juo pasirūpinti galintis šeimos narys arba giminaitis, taip pat turėtų tapti privalomu atsakomybės kriterijumi. Siekiant užkirsti kelią nelydimų nepilnamečių neteisėtam judėjimui, kuris neatitinka jų interesų, nesant šeimos nario ar giminaičio, atsakinga valstybė narė turėtų būti ta, kurioje buvo pirmą kartą užregistruotas nelydimo nepilnamečio tarptautinės apsaugos prašymas, nebent įrodoma, kad tai neatitiktų vaiko interesų. Prieš perduodama nelydimą nepilnametį kitai valstybei narei, perduodančioji valstybė narė turėtų užtikrinti, kad ta valstybė narė imsis visų reikalingų ir tinkamų priemonių tinkamai vaiko apsaugai užtikrinti, visų pirma, kad greitai paskirs atstovą arba atstovus, kurie užtikrins, kad būtų laikomasi visų teisių, kurias jis turi. Prieš priimant bet kokį sprendimą perduoti nelydimą nepilnametį, jo interesus turėtų įvertinti tinkamai kvalifikuoti ir kompetentingi darbuotojai;

(49) taisyklėmis dėl įrodymų turėtų būti sudarytos sąlygos užtikrinti greitesnį nei iki šiol šeimos susijungimą. Todėl reikia aiškiai nurodyti, kad oficialūs įrodymai, pavyzdžiui, dokumentų originalai ir DNR tyrimai, neturėtų būti būtini tais atvejais, kai netiesioginiai įrodymai yra nuoseklūs, patikrinami ir pakankamai išsamūs, kad būtų galima nustatyti atsakomybę už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą;

(50) jeigu asmenys turi diplomą ar kitą kvalifikaciją, už jų prašymo nagrinėjimą turėtų būti atsakinga valstybė narė, kurioje buvo išduotas diplomas. Tai užtikrintų greitą prašymo nagrinėjimą valstybėje narėje, su kuria prašytojas, atsižvelgiant į tokį diplomą, turi reikšmingų ryšių;

(51) atsižvelgiant į tai, kad valstybė narė turėtų likti atsakinga už neteisėtai į jos teritoriją atvykusį asmenį, taip pat būtina įtraukti atvejį, kai asmuo atvyksta į teritoriją po paieškos ir gelbėjimo operacijos. Turėtų būti nustatyta nuo šio atsakomybės kriterijaus leidžianti nukrypti nuostata, taikoma tais atvejais, kai valstybė narė perkėlė asmenis, neteisėtai ar po paieškos ir gelbėjimo operacijos kirtusius kitos valstybės narės išorės sieną. Tokiu atveju, jei asmuo prašo tarptautinės apsaugos, atsakinga turėtų būti valstybė narė, į kurią perkeliama;

(52) valstybės narės turėtų galėti nesilaikyti atsakomybės kriterijų visų pirma dėl humanitarinių ir bendražmogiškų priežasčių, siekiant sujungti šeimos narius, giminaičius arba bet kokius kitus asmenis, susijusius šeimos ryšiais, ir išnagrinėti jose arba kitoje valstybėje narėje užregistruotą tarptautinės apsaugos prašymą, net jei jos pagal šiame reglamente nustatytus privalomuosius kriterijus nėra įpareigotos nagrinėti tokio prašymo;

(53) siekiant užtikrinti, kad būtų vykdomos šiame reglamente nustatytos procedūros ir būtų išvengta kliūčių jį veiksmingai taikyti, visų pirma siekiant užkirsti kelią prašytojų pasislėpimui ir neteisėtam judėjimui tarp valstybių narių, būtina nustatyti aiškias pareigas, kurias per procedūrą turi vykdyti prašytojas ir apie kurias jis turėtų būti laiku informuojamas. Jei tos teisinės pareigos nevykdomos, prašytojui turėtų būti tinkamų ir proporcingų procedūrinių pasekmių, taip pat tinkamų ir proporcingų pasekmių jo priėmimo sąlygų atžvilgiu. Pagal Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją valstybė narė, kurioje yra prašytojas, turėtų bet kuriuo atveju užtikrinti, kad būtų patenkinti būtinieji to asmens materialiniai poreikiai;

(54) siekiant apriboti galimybes dėl prašytojų elgesio panaikinti atsakomybę arba ją perkelti kitai valstybei narei, turėtų būti išbrauktos taisyklės, kuriomis leidžiama panaikinti arba perkelti atsakomybę, kai asmuo išvyksta iš valstybių narių teritorijos bent trims mėnesiams prašymo nagrinėjimo metu arba slapstosi siekdamas nebūti perduotas atsakingai valstybei narei ilgiau kaip 18 mėnesių. Taip pat turėtų būti panaikintas atsakomybės perkėlimas tais atvejais, kai pranešančioji valstybė narė nesilaikė pranešimo apie atsiėmimą išsiuntimo termino, taip siekiant atgrasyti nuo taisyklių apėjimo ir trukdymo taikyti procedūrą. Tais atvejais, kai asmuo neteisėtai atvyko į valstybę narę ir prieglobsčio prašymo nepateikė, turėtų būti pratęstas laikotarpis, po kurio tos valstybės narės atsakomybė baigiasi, o kita valstybė narė, kurioje tas asmuo vėliau pateikia prašymą, tampa atsakinga, kad asmenys būtų dar labiau skatinami laikytis taisyklių ir pateikti prašymą pirmoje atvykimo valstybėje narėje, taip apribojant neteisėtą judėjimą ir padidinant bendrą BEPS veiksmingumą;

(55) turėtų būti rengiamas asmeninis pokalbis su prašytoju, kad būtų galima lengviau nustatyti, kuri valstybė narė atsakinga už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nebent prašytojas pasislėpė, nedalyvavo pokalbyje be pagrįstos priežasties arba prašytojo pateiktos informacijos pakanka, kad būtų galima nustatyti atsakingą valstybę narę. Kai tik tarptautinės apsaugos prašymas užregistruojamas, prašytojas turėtų būti informuojamas visų pirma apie šio reglamento taikymą, apie tai, kad už jo tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą atsakinga valstybė narė yra nustatyta remiantis objektyviais kriterijais, apie jo teises ir pareigas pagal šį reglamentą, taip pat apie jų nesilaikymo pasekmes;

(56) siekiant užtikrinti veiksmingą atitinkamų asmenų teisių apsaugą, reikėtų įtvirtinti teisines apsaugos priemones ir teisę į veiksmingą teisinę gynybą, kai priimami sprendimai dėl perdavimo atsakingai valstybei narei, laikantis visų pirma Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnio. Siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi tarptautinės teisės normų, veiksminga teisinė gynyba dėl tokių sprendimų turėtų apimti tiek šio reglamento taikymo, tiek teisinių ir faktinių aplinkybių, susiklosčiusių valstybėje narėje, kuriai perduodamas prašytojas, vertinimą. Veiksminga teisinė gynyba turėtų apimti tik vertinimą, ar yra grėsmė, kad gali būti pažeistos prašytojų pagrindinės teisės į šeimos gyvenimą, vaiko teisės arba nežmoniško ir žeminančio elgesio uždraudimas;

(57) siekiant sudaryti palankesnes sąlygas sklandžiai taikyti šį reglamentą, valstybės narės, baigusios atsakingos valstybės narės nustatymo procedūras, visais atvejais turėtų sistemoje EURODAC nurodyti atsakingą valstybę narę, be kita ko, tais atvejais, kai atsakomybė atsiranda dėl to, kad nesilaikoma prašymų perimti savo žinion siuntimo ar atsakymo į juos terminų, taip pat perdavimo vykdymo terminų, taip pat tais atvejais, kai atsakinga tampa valstybė narė, kurioje pateiktas pirmasis prašymas, arba kai asmens neįmanoma perduoti pirmajai atsakingai valstybei narei dėl sisteminių trūkumų, dėl kurių kyla nežmoniško ar žeminančio elgesio rizika, ir dėl to vėliau kita valstybė narė nustatoma kaip atsakinga;

(58) siekiant greitai nustatyti atsakomybę, prašymų perimti savo žinion pateikimo ir atsakymo į juos, pranešimų apie atsiėmimą pateikimo, taip pat skundų pateikimo ir sprendimo dėl jų priėmimo terminai turėtų būti racionalizuoti ir sutrumpinti;

(59) sulaikant prašytojus turėtų būti laikomasi pagrindinio principo, kad asmuo neturėtų būti laikomas sulaikytas vien dėl to, kad jis prašo tarptautinės apsaugos. Sulaikymas turėtų būti kuo trumpesnis ir turėtų būti laikomasi būtinybės bei proporcingumo principų, todėl jis leidžiamas tik kaip kraštutinė priemonė. Visų pirma prašytojų sulaikymas turi vykti pagal Ženevos konvencijos 31 straipsnį. Šiame reglamente numatytos sulaikyto asmens atžvilgiu vykdomos procedūros turėtų būti taikomos kaip prioritetinės ir atliekamos per trumpiausius galimus terminus. Direktyvos XXX/XXX/ES [*Priėmimo sąlygų direktyva*] nuostatas dėl sulaikymui taikomų bendrųjų garantijų ir, atitinkamais atvejais, laikymo sąlygų valstybės narės turėtų taikyti ir pagal šį reglamentą sulaikytiems asmenims;

(60) sklandžiam šiuo reglamentu sukurtos sistemos veikimui pavojų gali kelti prieglobsčio sistemų trūkumai arba sutrikimai, kuriuos dažnai apsunkina arba prie jų prisideda sistemoms tenkantis ypatingas krūvis, ir dėl to galėtų atsirasti rizika, kad bus pažeidžiamos prašytojų teisės, išdėstytos Sąjungos prieglobsčio *acquis* ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje, ir kitos tarptautinės žmogaus teisės ir pabėgėlių teisės;

(61) kaip numatyta Komisijos reglamente (EB) Nr. 1560/2003[45], asmuo gali būti perduodamas už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą atsakingai valstybei narei jo laisva valia, prižiūrint jo išvykimą arba jį palydint. Valstybės narės turėtų skatinti perdavimą laisva asmens valia, atitinkamam prašytojui suteikdamos reikiamą informaciją, ir turėtų užtikrinti, kad prižiūrimas arba lydimas asmens perdavimas

[45] 2003 m. rugsėjo 2 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1560/2003, nustatantis išsamias Tarybos reglamento (EB) Nr. 343/2003, nustatančio valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio vienoje iš valstybių narių pateikto prieglobsčio prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijus ir mechanizmus, taikymo taisykles, OL L 222, 2003 9 5, p. 3.

vyktų humaniškai, užtikrinant visapusišką pagarbą pagrindinėms teisėms ir asmens orumui, taip pat atsižvelgiant į vaiko interesus ir ypač atsižvelgiant į atitinkamos teismų praktikos pokyčius, visų pirma susijusius su perdavimu dėl humanitarinių priežasčių;

(62) siekiant užtikrinti aiškią ir veiksmingą perkėlimo Europos Sąjungoje procedūrą, turėtų būti nustatytos konkrečios taisyklės, taikomos remiamajai ir prisidedančiajai valstybei narei. Šiame reglamente nustatytos su perdavimu susijusios taisyklės ir apsaugos priemonės turėtų būti taikomos perdavimui perkėlimo Europos Sąjungoje tikslu, išskyrus atvejus, kai jos nėra susijusios su tokia procedūra;

(63) siekiant padėti valstybėms narėms, kurios vykdo perkėlimą Europos Sąjungoje kaip solidarumo priemonę, turėtų būti teikiama finansinė parama iš Sąjungos biudžeto. Siekiant paskatinti valstybes nares teikti pirmenybę nelydimų nepilnamečių perkėlimui Europos Sąjungoje, reikėtų numatyti didesnį skatinamąjį įnašą;

(64) taikyti šį reglamentą ir padidinti jo veiksmingumą gali padėti dvišaliai valstybių narių susitarimai dėl kompetentingų institucijų keitimosi informacija gerinimo, procedūrų terminų trumpinimo arba prašymų perimti savo žinion ar pranešimų apie atsiėmimą nagrinėjimo supaprastinimo, taip pat dėl perdavimo vykdymo procedūrų nustatymo;

(65) turėtų būti užtikrintas tęstinumas tarp Reglamente (ES) Nr. 604/2013 nustatytos atsakingos valstybės narės nustatymo sistemos ir šiuo reglamentu nustatytos sistemos. Panašiai turėtų būti užtikrintas šio reglamento ir Reglamento (ES) XXX/XXX [*EURODAC reglamentas*] nuoseklumas;

(66) siekiant sustiprinti praktinį bendradarbiavimą ir dalijimąsi informacija visais su šio reglamento taikymu susijusiais klausimais, įskaitant praktinių priemonių ir gairių parengimą, turėtų būti sukurtas Europos Sąjungos prieglobsčio agentūros koordinuojamas valstybių narių kompetentingų institucijų tinklas;

(67) šio reglamento taikymą turėtų palengvinti Reglamentu (ES) XXX/XXX [*EURODAC reglamentas*] sukurtos sistemos EURODAC veikimas;

(68) šio reglamento taikymą turėtų palengvinti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 767/2008[46] sukurtos Vizų informacinės sistemos veikimas, ypač įgyvendinant jo 21 ir 22 straipsnius;

(69) dėl požiūrio į asmenis, kuriems taikomas šis reglamentas, valstybės narės yra saistomos savo įsipareigojimų pagal tarptautinės teisės aktus, įskaitant atitinkamą Europos žmogaus teisių teismo praktiką;

(70) pagal šį reglamentą valstybių narių atliekamam asmens duomenų tvarkymui taikomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679[47]. Valstybės narės turėtų įgyvendinti tinkamas technines ir organizacines priemones, kad užtikrintų ir galėtų parodyti, kad asmens duomenys tvarkomi pagal tą reglamentą ir šio reglamento nuostatas, kuriose nustatyti su duomenų tvarkymu susiję reikalavimai. Visų pirma tomis priemonėmis turėtų būti užtikrintas pagal šį reglamentą tvarkomų asmens

[46] 2008 m. liepos 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 767/2008 dėl Vizų informacinės sistemos (VIS) ir apsikeitimo duomenimis apie trumpalaikes vizas tarp valstybių narių (VIS reglamentas), OL L 218, 2008 8 13, p. 60.

[47] 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (Tekstas svarbus EEE), OL L 119, 2016 5 4, p. 1.

duomenų saugumas, pirmiausia siekiant užkirsti kelią neteisėtai ar neleistinai prieigai prie tvarkomų asmens duomenų arba neteisėtam ar neleistinam jų atskleidimui, keitimui arba praradimui. Kiekvienos valstybės narės kompetentinga priežiūros institucija arba institucijos turėtų stebėti, ar atitinkamos institucijos teisėtai tvarko asmens duomenis, be kita ko, kai jie perduodami institucijoms, kompetentingoms atlikti saugumo patikrinimus;

(71) siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamasi laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011[48];

(72) nagrinėjimo procedūra turėtų būti taikoma patvirtinant standartinę keitimosi reikiama informacija apie nelydimus nepilnamečius formą; patvirtinant vienodas informacijos apie nepilnamečius ir išlaikomus asmenis gavimo ir keitimosi ja sąlygas; patvirtinant vienodas prašymų perimti savo žinion ir pranešimų apie atsiėmimą rengimo ir teikimo sąlygas; patvirtinant du tiesioginių ir netiesioginių įrodymų susijusių elementų sąrašus ir juos reguliariai peržiūrint; patvirtinant *laissez-passer*; patvirtinant vienodas informacijos apie perdavimą gavimo ir keitimosi ja sąlygas; patvirtinant standartinę keitimosi duomenimis prieš perdavimą formą; patvirtinant bendrą sveikatos patikrinimo medicininę pažymą; patvirtinant vienodas keitimosi informacija apie asmens sveikatos duomenis prieš perdavimą sąlygas ir praktinę tvarką ir patvirtinant prašymų perdavimo saugiais elektroniniais perdavimo kanalais tvarką;

(73) Komisija turėtų priimti nedelsiant taikytinus įgyvendinimo aktus, jei yra tinkamai pagrįstų priežasčių skubėti dėl migracijos spaudimo valstybėje narėje;

(74) siekiant numatyti papildomas taisykles, pagal SESV 290 straipsnį Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai priimti aktus, reglamentuojančius nelydimo nepilnamečio šeimos narių ar giminaičių tapatybės nustatymą; kriterijus, kuriais remiantis nustatoma, ar yra įrodytų šeimos ryšių; kriterijus, į kuriuos atsižvelgiama vertinant giminaičio gebėjimą pasirūpinti nelydimu nepilnamečiu, įskaitant tuos atvejus, kai nelydimo nepilnamečio šeimos narių, brolių ir (arba) seserų ar giminaičių yra daugiau nei vienoje valstybėje narėje; priklausomybės ryšių įvertinimo elementus; kriterijus, į kuriuos atsižvelgiama vertinant asmens gebėjimą pasirūpinti išlaikomu asmeniu, ir elementus, į kuriuos turi būti atsižvelgta siekiant įvertinti negalėjimą keliauti ilgą laikotarpį. Naudodamasi savo įgaliojimais priimti deleguotuosius aktus, Komisija neviršija to, ką apima vaiko interesai, kaip numatyta šiame reglamente. Ypač svarbu, kad Komisija parengiamųjų darbų metu tinkamai konsultuotųsi, be kita ko, ekspertų lygmeniu, ir kad tos konsultacijos būtų vykdomos vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais. Visų pirma siekiant užtikrinti vienodas galimybes dalyvauti rengiant deleguotuosius aktus, Europos Parlamentas ir Taryba visus dokumentus gauna tuo pačiu metu kaip ir valstybių narių ekspertai, o jų ekspertams sistemingai suteikiama galimybė dalyvauti Komisijos ekspertų grupių, kurios atlieka su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, posėdžiuose;

(75) Reglamente (ES) Nr. 604/2013 reikia padaryti esminių pakeitimų. Siekiant aiškumo tas reglamentas turėtų būti panaikintas;

---

[48] 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai, OL L 55, 2011 2 28, p. 13.

(76) kad būtų galima veiksmingai stebėti, kaip taikomas šis reglamentas, jis turėtų būti reguliariai vertinamas;

(77) šiame reglamente gerbiamos pagrindinės teisės ir laikomasi principų, pripažįstamų visų pirma Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje. Visų pirma šiuo reglamentu siekiama užtikrinti visišką Chartijos 18 straipsnyje garantuotos teisės į prieglobstį laikymąsi ir jos 1, 4, 7, 24 ir 47 straipsniuose pripažintų teisių laikymąsi. Todėl šis reglamentas turėtų būti atitinkamai taikomas;

(78) kadangi šio reglamento tikslo, t. y. nustatyti valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės vienoje iš valstybių narių pateikto tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijus ir mechanizmus ir sukurti solidarumo mechanizmą siekiant padėti valstybės narėms reaguoti į migracijos spaudimą, valstybės narės negali deramai pasiekti ir kadangi dėl šio reglamento masto ir poveikio tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamasi Europos Sąjungos sutarties (toliau – ES sutartis) 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo, Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti;

(79) pagal prie ES sutarties ir SESV pridėto Protokolo Nr. 22 dėl Danijos pozicijos 1 ir 2 straipsnius Danija nedalyvauja priimant šį reglamentą ir jis nėra jai privalomas ar taikomas. Atsižvelgiant į tai, kad šio reglamento III, V ir VII dalys yra pakeitimai, kaip apibrėžta Europos bendrijos ir Danijos Karalystės susitarimo dėl valstybės narės, atsakingos už Danijoje ar kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje pateikto prieglobsčio prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijų ir mechanizmų ir „Eurodac“ sistemos, skirtos pirštų atspaudams lyginti, siekiant veiksmingai taikyti Dublino konvenciją[49], 3 straipsnyje, Danija turi pranešti Komisijai savo sprendimą, ar įgyvendins tokių pakeitimų turinį, tuo metu, kai priimami tie pakeitimai, arba per 30 dienų po jų priėmimo;

(80) [pagal prie ES sutarties ir SESV pridėto Protokolo Nr. 21 dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės 3 straipsnį Airija pranešė apie savo pageidavimą dalyvauti priimant ir taikant šį reglamentą;]

ARBA

(81) [pagal prie ES sutarties ir SESV pridėto Protokolo Nr. 21 dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės 1 ir 2 straipsnius ir nedarant poveikio to protokolo 4 straipsniui, Airija nedalyvauja priimant šį reglamentą ir jis nėra jai privalomas ar taikomas;]

(82) Islandijos ir Norvegijos atžvilgiu šio reglamento III, V ir VII dalys yra nauji teisės aktai srityje, kuriai taikomas Europos bendrijos ir Islandijos Respublikos bei Norvegijos Karalystės sudaryto susitarimo dėl valstybės, atsakingos už prieglobsčio prašymo, pateikto valstybėje narėje arba Islandijoje ar Norvegijoje, nagrinėjimą, nustatymo kriterijų ir mechanizmų[50], priedas;

(83) Šveicarijos atžvilgiu šio reglamento III, V ir VII dalys yra teisės aktai arba priemonės, kuriais iš dalies keičiamos arba plėtojamos Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl kriterijų ir mechanizmų, padedančių nustatyti valstybę,

---

49 OL L 66, 2006 3 8, p. 38.

50 OL L 93, 2001 4 3, p. 40.

atsakingą už valstybėje narėje ar Šveicarijoje pateikto prieglobsčio prašymo nagrinėjimą[51], 1 straipsnio nuostatos;

(84) Lichtenšteino atžvilgiu šio reglamento III, V ir VII dalys yra teisės aktai arba priemonės, kuriais iš dalies keičiamos arba plėtojamos Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl kriterijų ir mechanizmų, padedančių nustatyti valstybę, atsakingą už valstybėje narėje ar Šveicarijoje pateikto prieglobsčio prašymo nagrinėjimą, 1 straipsnio nuostatos, į kurias daroma nuoroda Europos bendrijos, Šveicarijos Konfederacijos ir Lichtenšteino Kunigaikštystės protokolo, pridedamo prie Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl kriterijų ir mechanizmų, padedančių nustatyti valstybę, atsakingą už valstybėje narėje ar Šveicarijoje pateikto prieglobsčio prašymo nagrinėjimą[52], 3 straipsnyje,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

I DALIS

TAIKYMO SRITIS IR APIBRĖŽTYS

1 straipsnis

Tikslas ir dalykas

Laikantis solidarumo ir teisingo atsakomybės pasidalijimo principo ir siekiant sustiprinti tarpusavio pasitikėjimą, šiuo reglamentu:

(a) nustatoma bendra prieglobsčio ir migracijos valdymo Sąjungoje sistema;

(b) sukuriamas solidarumo mechanizmas;

(c) išdėstomi valstybės narės, atsakingos už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijai ir mechanizmai.

2 straipsnis

Terminų apibrėžtys

Šiame reglamente:

(a) trečiosios šalies pilietis – asmuo, kuris nėra Sąjungos pilietis, kaip apibrėžta Sutarties 20 straipsnio 1 dalyje, ir kuris nėra asmuo, besinaudojantis laisvo judėjimo teise pagal Sąjungos teisę, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/399 2 straipsnio 5 dalyje[53];

(b) tarptautinės apsaugos prašymas, arba prašymas, – trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės, kuris, kaip galima suprasti, siekia pabėgėlio statuso arba papildomos apsaugos, valstybei narei pateiktas prašymas dėl apsaugos;

(c) prašytojas – tarptautinės apsaugos prašymą pateikęs trečiosios šalies pilietis arba asmuo be pilietybės, dėl kurio dar nėra priimtas sprendimas arba dėl kurio

[51] OL L 53, 2008 2 27, p. 5.

[52] OL L 160, 2011 6 18, p. 37.

[53] 2016 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/399 dėl taisyklių, reglamentuojančių asmenų judėjimą per sienas, Sąjungos kodekso (Šengeno sienų kodeksas), OL L 77, 2016 3 23, p. 1.

sprendimas jau priimtas ir jis turi jį vykdyti arba vis dar gali pasinaudoti teisių gynimo priemonėmis atitinkamoje valstybėje narėje, neatsižvelgiant į tai, ar prašytojas turi teisę pasilikti ar jam leidžiama pasilikti pagal Reglamentą (ES) XXX/XXX [*Prieglobsčio procedūros reglamentas*], įskaitant asmenis, kuriems suteikta neatidėliotina apsauga pagal Reglamentą (ES) XXX/XXX [*Reglamentas dėl krizinių ir* force majeure *situacijų migracijos ir prieglobsčio srityje*];

(d) tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimas – pagal Reglamentą (ES) XXX/XXX [*Prieglobsčio procedūros reglamentas*] ir Reglamentą (ES) XXX/XXX [*Priskyrimo reglamentas*] atliekamas tarptautinės apsaugos prašymo priimtinumo arba esmės nagrinėjimas, išskyrus atsakingos valstybės narės nustatymo pagal šį reglamentą procedūras;

(e) tarptautinės apsaugos prašymo atsiėmimas – aiškus arba numanomas tarptautinės apsaugos prašymo atsiėmimas pagal Reglamentą (ES) XXX/XXX [*Prieglobsčio procedūros reglamentas*];

(f) tarptautinės apsaugos gavėjas – trečiosios šalies pilietis arba asmuo be pilietybės, kuriam buvo suteikta tarptautinė apsauga, kaip apibrėžta Reglamento (ES) XXX/XXX [*Priskyrimo reglamentas*] 2 straipsnio 2 dalyje;

(g) šeimos nariai – jei šeima jau egzistavo prieš prašytojui ar šeimos nariui atvykstant į valstybių narių teritoriją, šie prašytojo šeimos nariai, esantys valstybių narių teritorijoje:

i) prašytojo sutuoktinis arba su juo pastovius santykius palaikantis nesusituokęs partneris tais atvejais, kai pagal atitinkamos valstybės narės teisę ar praktiką nesusituokusios poros jos teisės aktais dėl trečiųjų šalių piliečių prilyginamos susituokusioms poroms,

ii) pirmoje įtraukoje nurodytų porų arba prašytojo nesusituokę nepilnamečiai vaikai, taip pat nepaisant to, ar jie yra santuokiniai, ar nesantuokiniai, ar įvaikinti, kaip apibrėžta nacionalinėje teisėje,

iii) jei prašytojas yra nepilnametis ir nesusituokęs, – tėvas, motina ar kitas suaugęs asmuo, atsakingas už prašytoją pagal valstybės narės, kurioje yra tas suaugęs asmuo, teisę arba praktiką,

iv) jei tarptautinės apsaugos gavėjas yra nepilnametis ir nesusituokęs, – tėvas, motina ar kitas suaugęs asmuo, atsakingas už gavėją pagal valstybės narės, kurioje gavėjas yra, teisę arba praktiką,

v) prašytojo brolis (-iai) ir (arba) sesuo (-erys);

(h) giminaitis – prašytojo suaugusi teta ar suaugęs dėdė arba senelis ir (ar) senelė, esantys valstybės narės teritorijoje, neatsižvelgiant į tai, ar prašytojas yra nesantuokinis vaikas ar buvo įvaikintas, kaip apibrėžta nacionalinėje teisėje;

(i) nepilnametis – jaunesnis nei 18 metų trečiosios šalies pilietis arba asmuo be pilietybės;

(j) nelydimas nepilnametis – nepilnametis, kuris į valstybių narių teritoriją atvyksta nelydimas pagal atitinkamos valstybės narės teisę arba praktiką už jį atsakingo suaugusio asmens ir iki tol, kol toks suaugęs asmuo faktiškai ima jį prižiūrėti; nelydimais nepilnamečiais taip pat laikomi nepilnamečiai, atvykę ir be priežiūros palikti valstybių narių teritorijoje;

(k) atstovas – asmuo ar organizacija, kompetentingų įstaigų paskirti padėti ir atstovauti nelydimam nepilnamečiui vykstant šiame reglamente numatytoms procedūroms, kad būtų užtikrinti vaiko interesai ir prireikus naudojamasi teisiniu veiksnumu nepilnamečio vardu;

(l) teisę gyventi šalyje patvirtinantis dokumentas – bet kuris valstybės narės valdžios institucijų išduotas leidimas, kuriuo suteikiama teisė trečiosios šalies piliečiui arba asmeniui be pilietybės būti jos teritorijoje, įskaitant dokumentus, kuriais įrodomas leidimas likti teritorijoje pagal susitarimus dėl laikinosios apsaugos arba tol, kol pasikeis aplinkybės, neleidžiančios įvykdyti sprendimo dėl išsiuntimo, išskyrus vizas ir leidimus gyventi šalyje, išduotus laikotarpiu, reikalingu atsakingai valstybei narei pagal šį reglamentą nustatyti, arba nagrinėjant tarptautinės apsaugos prašymą ar prašymą išduoti leidimą gyventi šalyje;

(m) viza – valstybės narės leidimas ar sprendimas, reikalingas, kad būtų galima vykti tranzitu ar atvykti numatytam buvimui toje valstybėje narėje ar keliose valstybėse narėse, įskaitant:

i) pagal jos nacionalinę teisę arba Sąjungos teisę išduodamą leidimą ar sprendimą, reikalingą, kad būtų galima atvykti numatytam ilgesniam kaip 90 dienų buvimui toje valstybėje narėje,

ii) pagal jos nacionalinę teisę ar Sąjungos teisę išduodamą leidimą ar sprendimą, reikalingą, kad būtų galima vykti tranzitu per tą valstybę narę ar atvykti numatytam ne ilgesniam kaip 90 dienų per bet kurį 180 dienų laikotarpį buvimui toje valstybėje narėje,

iii) leidimą ar sprendimą, galiojantį vykimui tranzitu per valstybių narių vieno ar kelių oro uostų tarptautinio tranzito zonas;

(n) diplomas arba kvalifikacija – gautas diplomas ar įgyta kvalifikacija po ne trumpesnių kaip trijų mėnesių studijų pagal pripažintą valstybinę ar regioninę švietimo ar profesinio mokymo programą, kuri atitinka bent Tarptautinio standartizuoto švietimo klasifikatoriaus 2 lygmenį ir yra rengiama švietimo įstaigos pagal valstybių narių nacionalinę teisę arba administracinę praktiką;

(o) švietimo įstaiga – bet kuri viešoji ar privačioji švietimo ar profesinio mokymo įstaiga, įsteigta valstybėje narėje ir pripažįstama tos valstybės narės, arba tokia laikoma pagal nacionalinę teisę, arba kurios studijų ar mokymo programos pripažįstamos pagal nacionalinę teisę ar administracinę praktiką;

(p) pasislėpimas – veiksmai, dėl kurių prašytojas pasidaro nepasiekiamas kompetentingoms administracinėms ar teisminėms institucijoms, pavyzdžiui, išvykimas iš valstybės narės teritorijos be kompetentingų institucijų leidimo dėl priežasčių, kurias prašytojas gali kontroliuoti;

(q) pasislėpimo pavojus – konkrečiu atveju buvimas teisėje apibrėžtais objektyviais kriterijais grindžiamų konkrečių priežasčių ar aplinkybių, leidžiančių manyti, kad prašytojas, kuriam taikoma perdavimo procedūra, gali pasislėpti;

(r) remiamoji valstybė narė – valstybė narė, kuriai taikomos solidarumo priemonės esant migracijos spaudimui arba išsilaipinus asmenims po paieškos ir gelbėjimo operacijų, kaip nustatyta šio reglamento IV dalies I–III skyriuose;

(s) prisidedančioji valstybė narė – valstybė narė, prisidedanti arba įpareigota prisidėti prie solidarumo priemonių, taikomų remiamajai valstybei narei, kaip nustatyta šio reglamento IV dalies I–III skyriuose;

(t) remiančioji valstybė narė – valstybė narė, įsipareigojanti grąžinti neteisėtai esančius trečiųjų šalių piliečius kitos valstybės narės labui ir užtikrinanti grąžinimo rėmimą, nurodytą šio reglamento 55 straipsnyje;

(u) perkėlimas Europos Sąjungoje – trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės perdavimas iš remiamosios valstybės narės teritorijos į prisidedančiosios valstybės narės teritoriją;

(v) paieškos ir gelbėjimo operacijos – paieškos ir gelbėjimo operacijos, nurodytos 1979 m. Tarptautinėje jūrų paieškos ir gelbėjimo konvencijoje, priimtoje 1979 m. balandžio 27 d. Hamburge (Vokietija);

(w) migracijos spaudimas – padėtis, kai yra didelis trečiųjų šalių piliečių arba asmenų be pilietybės antplūdis arba kyla tokio antplūdžio pavojus, įskaitant kai tai susiję su asmenimis, atvykstančiais po paieškos ir gelbėjimo operacijų, dėl valstybės narės geografinės padėties ir ypatingų pokyčių trečiosiose šalyse, lemiančių migrantų judėjimą, dėl kurių apkraunamos net gerai pasirengusios prieglobsčio ir priėmimo sistemos ir dėl kurių reikia nedelsiant imtis veiksmų;

(x) perkeltas arba priimtas asmuo – asmuo, kurį valstybė narė sutiko priimti pagal Reglamentą (ES) XXX/XXX [*Reglamentas dėl Sąjungos lygmens perkėlimo į ES sistemos*] arba nacionalinę perkėlimo į ES schemą, vykdomą ne pagal tą reglamentą;

(y) Prieglobsčio agentūra – Europos Sąjungos prieglobsčio agentūra, įsteigta Reglamentu (ES) XXX/XXX [*Europos Sąjungos prieglobsčio agentūra*];

(z) sprendimas grąžinti – administracinis ar teismo sprendimas ar aktas, kuriuo konstatuojama arba paskelbiama, kad trečiosios šalies piliečio buvimas yra neteisėtas, ir kuriuo nustatoma ar nurodoma prievolė grįžti, atitinkantis Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2008/115/EB[54];

(aa) neteisėtai esantis trečiosios šalies pilietis – trečiosios šalies pilietis, kuris netenkina arba nebetenkina Reglamento (ES) 2016/399 6 straipsnyje nustatytų atvykimo sąlygų arba kitų atvykimo į valstybė narę, buvimo ar gyvenimo joje sąlygų.

II DALIS

BENDRA PRIEGLOBSČIO IR MIGRACIJOS VALDYMO SISTEMA

3 straipsnis

Visapusiškas požiūris į prieglobsčio ir migracijos valdymą

Sąjunga ir valstybės narės imasi veiksmų prieglobsčio ir migracijos valdymo srityje vadovaudamosi visapusišku požiūriu. Tas visapusiškas požiūris taikomas visiems migracijos maršrutams, kurie daro poveikį prieglobsčio ir migracijos valdymui, ir jį sudaro šios dalys:

(a) abipusiai naudingi partnerystės ryšiai ir glaudus bendradarbiavimas su atitinkamomis trečiosiomis šalimis, be kita ko, dėl teisėtų būdų atvykti trečiųjų šalių piliečiams, kuriems reikalinga tarptautinė apsauga, ir asmenims, kuriems kitaip leista teisėtai gyventi valstybėse narėse, šalinant pagrindines neteisėtos migracijos priežastis,

[54] 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/115/EB dėl bendrų nelegaliai esančių trečiųjų šalių piliečių grąžinimo standartų ir tvarkos valstybėse narėse, OL L 348, 2008 12 24, p. 98.

remiant partnerius, priimančius daug migrantų ir pabėgėlių, kuriems reikalinga apsauga, ir stiprinant jų pajėgumus sienų, prieglobsčio ir migracijos valdymo srityse, užkertant kelią neteisėtai migracijai ir neteisėtam migrantų gabenimui ir su tuo kovojant, taip pat stiprinant bendradarbiavimą readmisijos srityje;

(b) glaudus Sąjungos institucijų ir įstaigų, valstybių narių ir tarptautinių organizacijų bendradarbiavimas ir tarpusavio partnerystė;

(c) visapusiškas bendros vizų politikos įgyvendinimas;

(d) veiksmingas neteisėtos migracijos valdymas ir prevencija;

(e) veiksmingas Sąjungos išorės sienų valdymas, grindžiamas Europos integruotu sienų valdymu;

(f) visapusiškas tarptautinėje ir Europos teisėje nustatytų įsipareigojimų, susijusių su jūroje išgelbėtais asmenimis, laikymasis;

(g) galimybė naudotis tarptautinės apsaugos suteikimo ir panaikinimo Sąjungos teritorijoje procedūra ir trečiųjų šalių piliečių ar asmenų be pilietybės pripažinimo pabėgėliais ar papildomos apsaugos gavėjais procedūra;

(h) valstybės narės, atsakingos už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymas, remiantis atsakomybės pasidalijimo principu ir solidarumo taisyklėmis bei mechanizmais;

(i) galimybė prašytojams naudotis tinkamomis priėmimo sąlygomis;

(j) veiksmingas neteisėtai esančių trečiųjų šalių piliečių grąžinimo valdymas;

(k) veiksmingos priemonės, kuriomis skatinama ir remiama tarptautinės apsaugos gavėjų integracija valstybėse narėse;

(l) priemonės, kuriomis siekiama sumažinti veiksnius, skatinančius neteisėtą migraciją į Sąjungą ir neteisėtą buvimą joje, įskaitant neteisėtą darbą, ir kovoti su jais;

(m) visapusiškas Sąjungos lygmeniu sukurtų operatyvinių priemonių, visų pirma Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros, Prieglobsčio agentūros, eu-LISA ir Europolo, taip pat didelės apimties Sąjungos informacinių technologijų sistemų, įdiegimas ir naudojimas;

(n) visapusiškas Europos pasirengimo krizėms ir jų valdymo sistemos įgyvendinimas.

4 straipsnis

Integruoto politikos formavimo principas

1. Sąjunga ir valstybės narės užtikrina prieglobsčio ir migracijos valdymo politikos, įskaitant jos vidaus ir išorės komponentus, suderinamumą.

2. Sąjunga ir valstybės narės, veikdamos pagal savo atitinkamą kompetenciją, atsako už prieglobsčio ir migracijos valdymo politikos įgyvendinimą.

3. Valstybės narės, padedamos Sąjungos agentūrų, užtikrina, kad jos turėtų pajėgumų veiksmingai įgyvendinti prieglobsčio ir migracijos valdymo politiką, atsižvelgdamos į 3 straipsnyje nurodytą visapusišką požiūrį, įskaitant būtinus žmogiškuosius ir finansinius išteklius bei infrastruktūrą.

5 straipsnis

Solidarumo ir teisingo atsakomybės pasidalijimo principas

1. Vykdydamos savo įsipareigojimus, valstybės narės laikosi solidarumo ir teisingo atsakomybės pasidalijimo principo ir atsižvelgia į bendrą interesą užtikrinti, kad Sąjungos prieglobsčio ir migracijos valdymo politika veiksmingai veiktų. Valstybės narės:

   (a) sukuria ir palaiko nacionalines prieglobsčio ir migracijos valdymo sistemas, suteikiančias galimybę naudotis tarptautinės apsaugos procedūromis, suteikia tokią apsaugą tiems, kuriems jos reikia, ir užtikrina neteisėtai esančių asmenų grąžinimą;

   (b) imasi visų būtinų ir proporcingų priemonių, kad sumažintų neteisėtą migraciją į valstybių narių teritorijas ir užkirstų jai kelią, glaudžiai bendradarbiaudamos ir palaikydamos partnerystės ryšius su atitinkamomis trečiosiomis šalimis, be kita ko, neteisėto migrantų gabenimo prevencijos ir kovos su juo srityje;

   (c) teisingai ir operatyviai taiko taisykles dėl valstybės narės, atsakingos už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo ir prireikus atlieka perdavimą atsakingai valstybei narei pagal III dalies I–VI skyrius;

   (d) teikia paramą kitoms valstybėms narėms solidarumo įnašų forma, remdamosi IV dalies I–III skyriuose nustatytais poreikiais;

   (e) imasi visų pagrįstų ir proporcingų priemonių, kad užkirstų kelią neteisėtam judėjimui tarp valstybių narių ir jį koreguotų.

2. Sąjungos finansinė ir operatyvinė parama įsipareigojimams įgyvendinti teikiama pagal Reglamentą (ES) XXX/XXX [*Prieglobsčio ir migracijos fondas*] ir Reglamentą (ES) XXX/XXX [*Integruoto sienų valdymo fondas*].

6 straipsnis

Migracijos padėties valdymas ir stebėsena

1. Komisija priima Europos prieglobsčio ir migracijos valdymo strategiją, kurioje nustatomas strateginis požiūris į prieglobsčio ir migracijos valdymą Sąjungos lygmeniu ir į prieglobsčio ir migracijos valdymo politikos įgyvendinimą pagal šioje dalyje išdėstytus principus. Komisija šią strategiją pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai.

2. Europos prieglobsčio ir migracijos valdymo strategijoje atsižvelgiama į:

   (a) šio straipsnio 3 dalyje nurodytas valstybių narių nacionalines strategijas;

   (b) informaciją, kurią Komisija surinko pagal Komisijos rekomendaciją Nr. XXX dėl ES pasirengimo su migracija susijusioms krizėms ir jų valdymo mechanizmo (toliau – Migracinės parengties ir migracijos krizių valdymo planas); pagal tą sistemą parengtas ataskaitas, taip pat Migracinės parengties ir migracijos krizių valdymo tinklo veiklą;

   (c) atitinkamas Sąjungos agentūrų ataskaitas ir analizes;

(d) informaciją, surinktą atliekant vertinimus pagal Šengeno vertinimo ir stebėsenos mechanizmą, numatytus Reglamento (ES) Nr. 1053/2013[55] 4 straipsnyje.

3. Valstybės narės parengia nacionalines strategijas, kuriomis užtikrinama, kad būtų pakankamai pajėgumų veiksmingai prieglobsčio ir migracijos valdymo sistemai įgyvendinti pagal šioje dalyje išdėstytus principus. Į tas strategijas įtraukiamas nenumatytų atvejų planavimas nacionaliniu lygmeniu, atsižvelgiant į nenumatytų atvejų planavimą pagal Reglamentą (ES) XXX/XXX [*Europos Sąjungos prieglobsčio agentūra*], Reglamentą (ES) 2019/1896[56] (Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra) ir Direktyvą XXX/XXX/ES [*Priėmimo sąlygų direktyva*] ir Komisijos ataskaitas, parengtas pagal Migracinės parengties ir migracijos krizių valdymo planą. Tokiose nacionalinėse strategijose pateikiama informacija apie tai, kaip valstybė narė įgyvendina šioje dalyje nustatytus principus ir iš jų kylančias teisines pareigas nacionaliniu lygmeniu. Jose atsižvelgiama į kitas susijusias strategijas ir esamas paramos priemones, visų pirma numatytas pagal Reglamentą (ES) XXX/XXX [*Prieglobsčio ir migracijos fondas*] ir Reglamentą (ES) XXX/XXX [*Europos Sąjungos prieglobsčio agentūra*], ir jos dera su nacionalinėmis integruoto sienų valdymo strategijomis, nustatytomis pagal Reglamento (ES) 2019/1896 8 straipsnio 6 dalį, ir jas papildo. Šiose strategijose taip pat turėtų būti atsižvelgta į Prieglobsčio agentūros ir Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros vykdomos pagal Tarybos reglamentą Nr. 1053/2013 atlikto vertinimo ir pagal Reglamento (ES) XXX/XXX [*Tikrinimo reglamentas*] 7 straipsnį atliktų vertinimų stebėsenos rezultatus.

4. Komisija kasmet priima migracijos valdymo ataskaitą, kurioje apžvelgia numatomą migracijos padėties raidą ir Sąjungos bei valstybių narių pasirengimą. Dėl migracijos srautų, susidariusių vykdant paieškos ir gelbėjimo operacijas, Komisija konsultuojasi su atitinkamomis valstybėmis narėmis, o ataskaitoje nurodomas bendras artimiausiu metu numatomų išlaipinti asmenų skaičius bei solidarumo atsakas, kurio reikėtų siekiant padėti patenkinti valstybių narių, kuriose išsilaipinama, poreikius, vykdant perkėlimą Europos Sąjungoje ir taikant pajėgumų stiprinimo, operatyvinės paramos priemones bei priemones išorės aspekto srityje. Ataskaitoje taip pat nurodoma, ar tam tikroms valstybėms narėms kyla pajėgumo problemų dėl to, kad jose yra pažeidžiamų trečiųjų šalių piliečių, taip pat pateikiami 3 dalyje išvardytų stebėsenos ataskaitų rezultatai, įskaitant informaciją, surinktą pagal Migracinės parengties ir migracijos krizių valdymo planą, ir prireikus siūlomi patobulinimai.

5. Valstybės narės parengia nacionalines strategijas ne vėliau kaip iki [vieni metai po šio reglamento įsigaliojimo]. Pirmoji Europos prieglobsčio ir migracijos valdymo strategija priimama ne vėliau kaip iki [18 mėnesių po šio reglamento įsigaliojimo], o pirmoji migracijos valdymo ataskaita – ne vėliau kaip iki [vieni metai po šio reglamento įsigaliojimo].

---

55 2013 m. spalio 7 d. Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1053/2013, kuriuo sukuriamas tikrinimo, kaip taikoma Šengeno *acquis*, vertinimo ir stebėsenos mechanizmas, ir panaikinamas 1998 m. rugsėjo 16 d. Vykdomojo komiteto sprendimas, įsteigiantis Šengeno įvertinimo ir įgyvendinimo nuolatinį komitetą, OL L 295, 2013 11 6, p. 27.

56 2019 m. lapkričio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/1896 dėl Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų, kuriuo panaikinami reglamentai (ES) Nr. 1052/2013 ir (ES) 2016/1624, OL L 295, 2019 11 14, p. 1.

6. Komisija stebi migracijos padėtį ir teikia informaciją apie ją reguliariai rengiamose padėties ataskaitose, kurios grindžiamos kokybiškais duomenimis ir valstybių narių, Išorės veiksmų tarnybos, Prieglobsčio agentūros, Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros, Europolo ir Pagrindinių teisių agentūros teikiama informacija, visų pirma informacija, surinkta vykdant Migracinės parengties ir migracijos krizių valdymo planą ir jo tinklo veiklą.

7 straipsnis

Bendradarbiavimas su trečiosiomis šalimis siekiant palengvinti grąžinimą ir readmisiją

1. Jei Komisija, remdamasi pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 810/2009[57] 25a straipsnio 2 arba 4 dalį atlikta analize ir kita turima informacija, mano, kad trečioji šalis nepakankamai bendradarbiauja neteisėtai esančių trečiųjų šalių piliečių readmisijos srityje, nedarydama poveikio to reglamento 25a straipsnio 5 daliai, ji pateikia Tarybai ataskaitą, kurioje, kai tinkama, nurodomos visos priemonės, kurių būtų galima imtis siekiant pagerinti tos trečiosios šalies bendradarbiavimą readmisijos srityje, atsižvelgiant į bendrus Sąjungos santykius su trečiąja šalimi.
2. Jei Komisija mano, kad tai tikslinga, savo ataskaitoje ji taip pat nurodo priemones, skirtas valstybių narių bendradarbiavimui skatinti, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos grąžinti neteisėtai esančius trečiųjų šalių piliečius.
3. Remdamosi 1 dalyje nurodyta ataskaita, Komisija ir Taryba pagal savo kompetenciją apsvarsto tinkamus veiksmus, atsižvelgdamos į bendrus Sąjungos santykius su trečiąja šalimi.
4. Komisija reguliariai informuoja Europos Parlamentą apie šio straipsnio įgyvendinimą.

III DALIS

ATSAKINGOS VALSTYBĖS NARĖS NUSTATYMO KRITERIJAI IR MECHANIZMAI

I SKYRIUS

BENDRIEJI PRINCIPAI IR APSAUGOS PRIEMONĖS

8 straipsnis

Galimybė naudotis tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimo procedūra

1. Valstybės narės nagrinėja kiekvieną trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės, bet kurios iš jų teritorijoje, įskaitant pasienį arba tranzito zonas, prašančio tarptautinės apsaugos, prašymą. Prašymą nagrinėja viena valstybė narė, būtent ta, kuri yra atsakinga pagal III dalies II skyriuje nustatytus kriterijus.

[57] 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 810/2009, nustatantis Bendrijos vizų kodeksą, OL L 243, 2009 9 15, p. 1.

2. Jei remiantis šiame reglamente išvardytais kriterijais negalima nustatyti jokios atsakingos valstybės narės, už jo nagrinėjimą yra atsakinga pirmoji valstybė narė, kurioje užregistruotas tarptautinės apsaugos prašymas.

3. Jei valstybė narė negali perduoti prašytojo pirmajai paskirtai atsakingai valstybei narei, nes esama pagrįstų priežasčių manyti, kad tos valstybės narės prieglobsčio procedūra ir prašytojų priėmimo sąlygos turi sisteminių trūkumų, dėl kurių esama nežmoniško ar žeminančio elgesio, kaip apibrėžta Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 4 straipsnyje, rizikos, atsakingos valstybės narės nustatymo procedūrą atliekanti valstybė narė toliau nagrinėja III dalies II skyriuje išdėstytus kriterijus, kad nustatytų, ar kita valstybė narė galėtų būti paskirta atsakinga.

   Jei valstybė negali perduoti prašytojo pagal pirmą pastraipą jokiai kitai valstybei narei, paskirtai pagal III dalies II skyriuje išdėstytus kriterijus, arba pirmajai valstybei narei, kurioje užregistruotas prašymas, ta valstybė narė tampa atsakinga valstybe nare.

4. Jei Reglamento (ES) XXX/XXX [*Tikrinimo reglamentas*] 11 straipsnyje numatytas saugumo patikrinimas nebuvo atliktas, pirmoji valstybė narė, kurioje užregistruotas tarptautinės apsaugos prašymas, kuo greičiau po prašymo užregistravimo, prieš taikydama atsakingos valstybės narės nustatymo kriterijus pagal III dalies II skyrių arba III skyriuje nustatytas sąlygas, išnagrinėja, ar yra pagrįstų priežasčių manyti, kad prašytojas kelia pavojų tos valstybės narės nacionaliniam saugumui ar viešajai tvarkai.

   Jei Reglamento (ES) XXX/XXX [*Tikrinimo reglamentas*] 11 straipsnyje numatytas saugumo patikrinimas buvo atliktas, tačiau pirmoji valstybė narė, kurioje užregistruotas tarptautinės apsaugos prašymas, nurodė pateisinamas priežastis, dėl kurių reikia išnagrinėti, ar yra pagrįstų priežasčių manyti, kad prašytojas kelia pavojų tos valstybės narės nacionaliniam saugumui ar viešajai tvarkai, ta valstybė narė atlieka nagrinėjimą kuo greičiau po prašymo užregistravimo prieš taikydama atsakingos valstybės narės nustatymo kriterijus pagal III dalies II skyrių arba III skyriuje nustatytas sąlygas.

   Jei pagal Reglamento (ES) XXX/XXX [*Tikrinimo reglamentas*] 11 straipsnį arba pagal šios dalies pirmą ir antrą pastraipas atlikus saugumo patikrinimą paaiškėja, kad yra pagrįstų priežasčių manyti, jog prašytojas kelia pavojų saugumo patikrinimą atliekančios valstybės narės nacionaliniam saugumui ar viešajai tvarkai, ta valstybė narė yra atsakinga valstybė narė.

5. Kiekviena valstybė narė išsaugo teisę, laikydamasi Reglamento (ES) XXX/XXX [*Prieglobsčio procedūros reglamentas*] taisyklių ir apsaugos priemonių, išsiųsti prašytoją į saugią trečiąją šalį.

9 straipsnis

Prašytojo pareigos

1. Jei trečiosios šalies pilietis arba asmuo be pilietybės ketina pateikti tarptautinės apsaugos prašymą, prašymas pateikiamas ir užregistruojamas valstybėje narėje, į kurią atvykstama pirmiausia.

2. Nukrypstant nuo 1 dalies, jei trečiosios šalies pilietis arba asmuo be pilietybės turi galiojantį leidimą gyventi arba galiojančią vizą, prašymas pateikiamas ir užregistruojamas leidimą gyventi arba vizą išdavusioje valstybėje narėje.

Jei trečiosios šalies pilietis arba asmuo be pilietybės, ketinantis pateikti tarptautinės apsaugos prašymą, turi baigusį galioti leidimą gyventi arba vizą, prašymas pateikiamas ir užregistruojamas valstybėje narėje, kurioje jis tuo metu yra.

3. Prašytojas visapusiškai bendradarbiauja su valstybių narių kompetentingomis institucijomis klausimais, kuriems taikomas šis reglamentas, visų pirma kuo greičiau ir ne vėliau kaip per 12 straipsnyje nurodytą pokalbį pateikia visus turimus elementus ir informaciją, reikalingus siekiant nustatyti atsakingą valstybę narę. Jei per pokalbį prašytojas negali pateikti įrodymų, pagrindžiančių pateiktus elementus ir informaciją, kompetentinga institucija gali per 29 straipsnio 1 dalyje nurodytą laikotarpį nustatyti tokių įrodymų pateikimo terminą.

4. Prašytojas turi būti:

(a) 1 ir 2 dalyse nurodytoje valstybėje narėje, kol bus nustatyta atsakinga valstybė narė ir, kai taikoma, kol laukia, kad bus įvykdyta perdavimo procedūra;

(b) atsakingoje valstybėje narėje;

(c) valstybėje narėje, į kurią perkeliama, po perdavimo pagal 57 straipsnio 9 dalį.

5. Kai prašytojui pagal 32 straipsnio 2 dalį ir 57 straipsnio 8 dalį pranešama apie sprendimą dėl perdavimo, prašytojas to sprendimo laikosi.

10 straipsnis

Pareigų nevykdymo pasekmės

1. Prašytojas neturi teisės į priėmimo sąlygas, nustatytas Direktyvos XXX/XXX/ES [*Priėmimo sąlygų direktyva*] 15–17 straipsniuose pagal tos direktyvos 17a straipsnį, jokioje kitoje valstybėje narėje nei ta, kurioje jis privalo būti pagal šio reglamento 9 straipsnio 4 dalį, nuo to momento, kai jam pranešama apie sprendimą jį perduoti atsakingai valstybei narei, jeigu prašytojas buvo informuotas apie tas pasekmes pagal Reglamento (ES) XXX/XXX [*Tikrinimo reglamentas*] 8 straipsnio 2 dalies b punktą. Tuo nedaromas poveikis poreikiui užtikrinti gyvenimo lygį pagal Sąjungos teisę, įskaitant Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją, ir tarptautinius įsipareigojimus.

2. Kompetentingos institucijos neatsižvelgia į elementus ir informaciją, reikalingus atsakingai valstybei narei nustatyti, kurie buvo pateikti praėjus 9 straipsnio 3 dalyje nurodytam terminui.

11 straipsnis

Teisė į informaciją

1. Kuo greičiau ir ne vėliau kaip tada, kai valstybėje narėje užregistruojamas tarptautinės apsaugos prašymas, jos kompetentingos institucijos praneša prašytojui apie šio reglamento taikymą ir 9 straipsnyje išdėstytas pareigas bei 10 straipsnyje išdėstytas tų pareigų nesilaikymo pasekmes, visų pirma:

(a) apie tai, kad teisė prašyti tarptautinės apsaugos nesuteikia galimybės prašytojui pasirinkti, kuri valstybė narė bus atsakinga už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą arba į kurią valstybę narę jis bus perkeliamas;

(b) apie šio reglamento tikslus ir pasekmes pateikus kitą prašymą kitoje valstybėje narėje, taip pat apie pasekmes išvykus iš valstybės narės, kurioje jis privalo būti pagal 9 straipsnio 4 dalį, visų pirma apie tai, kad prašytojas turi teisę tik į priėmimo sąlygas, kaip nustatyta 10 straipsnio 1 dalyje;

(c) apie atsakingos valstybės narės nustatymo kriterijus ir procedūras, tokių kriterijų hierarchiją įvairiais procedūros etapais ir jų trukmę;

(d) apie asmeninio pokalbio pagal 12 straipsnį tikslą ir pareigą procedūros metu kuo greičiau žodžiu arba pateikiant dokumentus pateikti ir pagrįsti bet kokią svarbią informaciją, kuri galėtų padėti nustatyti šeimos narių, giminaičių ar bet kokių kitų asmenų, susijusių šeimos ryšiais, buvimą valstybėse narėse, įskaitant priemones, kuriomis prašytojas gali pateikti tokią informaciją, taip pat bet kokią pagalbą, kurią valstybė narė gali suteikti dėl šeimos narių ar giminaičių paieškos;

(e) apie prašytojo pareigą procedūros metu kuo greičiau atskleisti visą svarbią informaciją, kuri galėtų padėti nustatyti bet kokius ankstesnius leidimus gyventi, vizas ar mokslo diplomus;

(f) apie galimybę apskųsti sprendimą dėl perdavimo per 33 straipsnio 2 dalyje nustatytą terminą ir apie tai, kad to skundo apimtis yra ribota, kaip nustatyta 33 straipsnio 1 dalyje;

(g) apie teisę paprašius gauti nemokamą teisinę pagalbą, kai atitinkamas asmuo negali padengti susijusių išlaidų;

(h) apie tai, kad valstybių narių kompetentingos institucijos ir Prieglobsčio agentūra tvarkys prašytojo asmens duomenis, be kita ko, keitimosi jo duomenimis tikslu, vien tam, kad įvykdytų iš šio reglamento kylančias savo pareigas;

(i) apie atitinkamų asmens duomenų kategorijas;

(j) apie teisę gauti su juo susijusius duomenis ir teisę prašyti, kad tokie duomenys, jei jie netikslūs, būtų ištaisyti arba, jei jie neteisėtai tvarkomi, būtų ištrinti, taip pat naudojimosi tomis teisėmis tvarką, įskaitant 41 straipsnyje nurodytų institucijų ir nacionalinių duomenų apsaugos institucijų, atsakingų už skundų dėl asmens duomenų apsaugos nagrinėjimą, kontaktinius duomenis ir duomenų apsaugos pareigūno kontaktinius duomenis;

(k) nelydimo nepilnamečio atveju – apie atstovo vaidmenį ir atsakomybę, taip pat apie skundų pateikimo konfidencialiai ir saugiai atstovui procedūrą, visapusiškai gerbiant vaiko teisę būti išklausytam šiuo klausimu;

(l) kai taikoma, apie 57 ir 58 straipsniuose nustatytą perkėlimo Europos Sąjungoje procedūrą.

2. 1 dalyje nurodyta informacija pateikiama raštu ta kalba, kurią prašytojas supranta arba, kaip pagrįstai manoma, turi suprasti. Valstybės narės tam naudoja pagal 3 dalį aiškia ir paprasta kalba parengtą bendrą informacinę medžiagą.

Kai reikia, siekiant įsitikinti, kad prašytojas gerai suprato, informacija taip pat pateikiama žodžiu, kai tinkama, susiejant su asmeniniu pokalbiu, kaip nurodyta 12 straipsnyje.

3. Prieglobsčio agentūra, glaudžiai bendradarbiaudama su atsakingomis nacionalinėmis agentūromis, parengia bendrą informacinę medžiagą ir specialų lankstinuką

nelydimiems nepilnamečiams, kuriuose pateikiama bent 1 dalyje nurodyta informacija. Šioje bendroje informacinėje medžiagoje taip pat pateikiama informacija apie Reglamento (ES) XXX/XXX [*EURODAC reglamentas*] taikymą, visų pirma nurodomas tikslas, kuriuo prašytojo duomenys gali būti tvarkomi sistemoje EURODAC. Bendra informacinė medžiaga parengiama taip, kad valstybės narės galėtų ją papildyti valstybei narei konkrečiai taikytina informacija.

12 straipsnis

Asmeninis pokalbis

1. Siekiant palengvinti atsakingos valstybės narės nustatymo procesą, atsakingos valstybės narės nustatymo procedūrą atliekanti valstybė narė surengia asmeninį pokalbį su prašytoju. Pokalbis taip pat skirtas prašytojui tinkamai suprasti pagal 11 straipsnį pateiktą informaciją.

2. Asmeninio pokalbio gali nebūti, kai:

   (a) prašytojas pasislėpė;

   (b) prašytojas nedalyvavo asmeniniame pokalbyje ir nenurodė pagrįstų savo nedalyvavimo priežasčių;

   (c) gavęs 11 straipsnyje nurodytą informaciją, prašytojas kitomis priemonėmis jau pateikė informaciją, reikalingą atsakingai valstybei narei nustatyti. Pokalbio nerengianti valstybė narė suteikia prašytojui galimybę pateikti visą papildomą informaciją, reikalingą siekiant teisingai nustatyti atsakingą valstybę narę per 29 straipsnio 1 dalyje nustatytą laikotarpį.

3. Asmeninis pokalbis vyksta tinkamu laiku ir bet kuriuo atveju prieš pateikiant prašymą perimti savo žinion pagal 29 straipsnį.

4. Asmeninis pokalbis vedamas kalba, kurią prašytojas supranta arba, kaip pagrįstai manoma, turi suprasti ir kuria jis gali bendrauti. Pokalbius su nelydimais nepilnamečiais vaikui suprantamu būdu vykdo pagal nacionalinę teisę tinkamai parengti ir kompetentingi darbuotojai, dalyvaujant atstovui ir, kai taikoma, nepilnamečio teisės konsultantui. Prireikus valstybės narės pasitelkia vertėją žodžiu ir, kai tinkama, kultūrų tarpininką, galintį užtikrinti tinkamą prašytojo ir asmens, vedančio pokalbį, bendravimą. Prašytojas gali prašyti, kad pokalbį vestų ir jam padėtų tos pačios lyties darbuotojai.

5. Asmeninis pokalbis vyksta tinkamą konfidencialumą užtikrinančiomis sąlygomis. Pokalbį veda pagal nacionalinę teisę kompetentingas asmuo. Prašytojams, kuriems, kaip nustatyta, reikia specialių procedūrinių garantijų pagal Reglamentą (ES) XXX/XXX [*Prieglobsčio procedūros reglamentas*], suteikiama tinkama parama, kad būtų sudarytos sąlygos veiksmingai pateikti visus elementus, pagal kuriuos būtų galima nustatyti atsakingą valstybę narę.

6. Asmeninį pokalbį vedanti valstybė narė parengia jo rašytinę santrauką, kurioje išdėstoma bent svarbiausia prašytojo per pokalbį pateikta informacija. Ši santrauka gali būti parengiama ataskaitos forma arba naudojant standartinę formą. Valstybė narė užtikrina, kad prašytojas arba prašytojui atstovaujantis teisės konsultantas ar kitas patarėjas turėtų galimybę laiku susipažinti su ta santrauka.

13 straipsnis

Garantijos nepilnamečiams

1. Vykdydamos visas šiame reglamente numatytas procedūras, valstybės narės pirmiausia atsižvelgia į vaiko interesus.

2. Kiekviena valstybė narė, kurioje yra nelydimas nepilnametis, užtikrina, kad vykstant atitinkamoms šiame reglamente numatytoms procedūroms jam atstovautų ir padėtų atstovas. Atstovas turi turėti kvalifikaciją, parengimą ir kompetenciją, kad būtų užtikrinta, kad vykstant šiame reglamente numatytoms procedūroms būtų atsižvelgiama į nepilnamečio interesus. Toks atstovas turi galimybę susipažinti su prašytojo byloje esančių atitinkamų dokumentų turiniu, įskaitant specialią informacinę medžiagą nelydimiems nepilnamečiams.

   Jei atstovu paskiriama organizacija, ji paskiria asmenį, atsakingą už jos pareigų nepilnamečio atžvilgiu vykdymą. Tam asmeniui taikoma pirma pastraipa.

   Pirmoje pastraipoje nurodytas atstovas gali būti tas pats asmuo arba organizacija, kaip numatyta Reglamento (ES) XXX/XXX [*Prieglobsčio procedūros reglamentas*] 22 straipsnyje.

3. Nelydimo nepilnamečio atstovas dalyvauja atsakingos valstybės narės nustatymo procese pagal šį reglamentą. Atstovas padeda nelydimam nepilnamečiui pateikti informaciją, reikalingą jo interesams įvertinti pagal 4 dalį, įskaitant naudojimąsi teise būti išklausytam, ir prireikus padeda jam bendradarbiauti su kitais subjektais, pavyzdžiui, šeimos narių paieškos organizacijomis.

4. Vertindamos vaiko interesus, valstybės narės glaudžiai bendradarbiauja tarpusavyje ir visų pirma tinkamai atsižvelgia į šiuos veiksnius:

   (a) šeimos susijungimo galimybes;

   (b) nepilnamečio gerovę ir socialinę raidą, ypač į nepilnamečio patirtį;

   (c) saugumo ir apsaugos aspektus, ypač jei kyla grėsmė, kad nepilnametis yra arba gali tapti bet kokio smurto ar išnaudojimo, įskaitant prekybą žmonėmis, auka;

   (d) nepilnamečio pažiūras, atsižvelgdamos į jo amžių ir brandą;

   (e) jei prašytojas yra nelydimas nepilnametis – atstovo valstybėje narėje, kurioje yra nelydimas nepilnametis, pateiktą informaciją.

5. Prieš perduodama nelydimą nepilnametį atsakingai valstybei narei arba, kai taikoma, valstybei narei, į kurią perkeliama, perduodančioji valstybė narė užtikrina, kad atsakinga valstybė narė arba valstybė narė, į kurią perkeliama, nedelsdama imtųsi Direktyvos XXX/XXX/ES [*Priėmimo sąlygų direktyva*] 14 ir 23 straipsniuose ir Reglamento (ES) XXX/XXX [*Prieglobsčio procedūros reglamentas*] 22 straipsnyje nurodytų priemonių. Prieš priimant bet kokį sprendimą perduoti nelydimą nepilnametį, įvertinami jo interesai. Vertinimas grindžiamas 4 dalyje išvardytais veiksniais, o šių veiksnių vertinimo išvados aiškiai išdėstomos sprendime dėl perdavimo. Vertinimą greitai atlieka tinkamai kvalifikuoti ir kompetentingi darbuotojai, siekiant užtikrinti, kad būtų atsižvelgta į nepilnamečio interesus.

6. 15 straipsnio taikymo tikslais valstybė narė, kurioje užregistruotas nelydimo nepilnamečio tarptautinės apsaugos prašymas, kuo skubiau imasi tinkamų veiksmų, kad nustatytų, ar valstybių narių teritorijoje esama nelydimo nepilnamečio šeimos narių arba giminaičių, kartu saugodama vaiko interesus.

Tuo tikslu ta valstybė narė gali pasitelkti tarptautines ar kitas atitinkamas organizacijas ir gali sudaryti palankesnes sąlygas nepilnamečiui pasinaudoti tokių organizacijų paieškos paslaugomis.

41 straipsnyje nurodytų kompetentingų institucijų darbuotojai, nagrinėjantys su nelydimais nepilnamečiais susijusius prašymus, turi būti tinkamai parengti ir toliau mokomi su specialiais nepilnamečių poreikiais susijusiais klausimais.

7. Siekdama sudaryti palankesnes sąlygas imtis tinkamų veiksmų, kad laikantis 6 dalies būtų nustatyta nelydimo nepilnamečio šeimos narių arba giminaičių, gyvenančių kitos valstybės narės teritorijoje, tapatybė, Komisija priima įgyvendinimo aktus, be kita ko, nustato valstybių narių keitimosi svarbia informacija standartinę formą. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 67 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

II SKYRIUS

ATSAKINGOS VALSTYBĖS NARĖS NUSTATYMO KRITERIJAI

14 straipsnis

Kriterijų hierarchija

1. Atsakingos valstybės narės nustatymo kriterijai yra taikomi tokia tvarka, kokia jie pateikti šiame skyriuje.

2. Pagal šiame skyriuje išdėstytus kriterijus atsakinga valstybė narė nustatoma atsižvelgiant į padėtį tuo metu, kai tarptautinės apsaugos prašymas pirmą kartą užregistruojamas valstybėje narėje.

15 straipsnis

Nelydimi nepilnamečiai

1. Jei prašytojas yra nelydimas nepilnametis, taikomi tik šiame straipsnyje nustatyti kriterijai 2–5 dalyse išdėstyta eilės tvarka.

2. Atsakinga valstybė narė yra ta, kurioje teisėtai yra nelydimo nepilnamečio šeimos narys, nebent įrodoma, kad tai neatitinka nepilnamečio interesų. Jeigu prašytojas yra susituokęs nepilnametis, kurio sutuoktinio teisėtai nėra valstybių narių teritorijoje, atsakinga valstybė narė yra ta valstybė narė, kurioje teisėtai yra tėvas, motina ar kitas už nepilnametį pagal tos valstybės narės teisę arba praktiką atsakingas suaugęs asmuo arba brolis ar sesuo.

3. Jei prašytojas turi kitoje valstybėje narėje teisėtai esantį giminaitį ir jei atskirai išnagrinėjus nustatoma, kad tas giminaitis gali juo pasirūpinti, ta valstybė narė sujungia nepilnametį su jo giminaičiu ir yra atsakinga valstybė narė, nebent įrodoma, kad tai neatitinka nepilnamečio interesų.

4. Jei 2 ir 3 dalyse nurodytų šeimos narių arba giminaičių yra daugiau nei vienoje valstybėje narėje, atsakinga valstybė narė nustatoma atsižvelgiant į nelydimo nepilnamečio interesus.

5. Nesant 2 ir 3 dalyse nurodyto šeimos nario arba giminaičio, atsakinga valstybė narė yra ta, kurioje pirmą kartą užregistruotas nelydimo nepilnamečio tarptautinės apsaugos prašymas, nebent įrodoma, kad tai neatitinka nepilnamečio interesų.

6. Komisijai pagal 68 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus dėl:

   (a) nelydimų nepilnamečių šeimos narių ar giminaičių tapatybės nustatymo;

   (b) kriterijų, kuriais remiantis nustatoma, ar yra įrodytų šeimos ryšių;

   (c) kriterijų, į kuriuos atsižvelgiama vertinant giminaičio gebėjimą pasirūpinti nelydimu nepilnamečiu, įskaitant tuos atvejus, kai nelydimo nepilnamečio šeimos narių, brolių ir (arba) seserų ar giminaičių yra daugiau nei vienoje valstybėje narėje.

   Naudodamasi savo įgaliojimais priimti deleguotuosius aktus, Komisija neviršija to, ką apima vaiko interesai, kaip numatyta 13 straipsnio 4 dalyje.

7. Komisija, priimdama įgyvendinimo aktus, nustato vienodas valstybių narių konsultavimosi ir keitimosi informacija sąlygas. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 67 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

16 straipsnis

Šeimos nariai, kurie yra tarptautinės apsaugos gavėjai

Jei prašytojas turi šeimos narį, kuriam kaip tarptautinės apsaugos gavėjui leista gyventi kurioje nors valstybėje narėje, ta valstybė narė ir yra atsakinga už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, jei atitinkami asmenys raštu išreiškė tokį pageidavimą.

17 straipsnis

Šeimos nariai, kurie prašo tarptautinės apsaugos

Jei prašytojas valstybėje narėje turi šeimos narį, dėl kurio tarptautinės apsaugos prašymo toje valstybėje narėje dar nepriimtas pirmas sprendimas dėl esmės, ta valstybė narė ir yra atsakinga už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, jei atitinkami asmenys raštu išreiškė tokį pageidavimą.

18 straipsnis

Šeimos procedūra

Jei keli šeimos nariai tarptautinės apsaugos prašymus pateikia toje pačioje valstybėje narėje vienu arba panašiu metu, kad atsakingos valstybės narės nustatymo procedūros būtų atliekamos kartu, ir, jei taikant šiame reglamente nustatytus kriterijus jie būtų išskirti, atsakinga valstybė narė nustatoma vadovaujantis šiomis nuostatomis:

   (a) atsakomybė už visų šeimos narių tarptautinės apsaugos prašymų nagrinėjimą tenka tai valstybei narei, kuri pagal kriterijus yra atsakinga už didžiausio jų skaičiaus perėmimą savo žinion;

   (b) jei tai nepavyksta, atsakomybė tenka valstybei narei, kuri pagal kriterijus yra atsakinga už vyriausiojo iš šeimos narių pateikto prašymo nagrinėjimą.

19 straipsnis

Teisę gyventi šalyje patvirtinančių dokumentų arba vizų išdavimas

1. Jei prašytojas turi galiojantį teisę gyventi šalyje patvirtinantį dokumentą, už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą yra atsakinga tą dokumentą išdavusi valstybė narė.

2. Jei prašytojas turi galiojančią vizą, už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą yra atsakinga tą vizą išdavusi valstybė narė, išskyrus atvejį, kai ta viza buvo išduota kitos valstybės narės vardu pagal atstovavimo susitarimą, kaip numatyta Reglamento (EB) Nr. 810/2009 8 straipsnyje. Tokiu atveju už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą yra atsakinga atstovaujamoji valstybė narė.

3. Jei prašytojas turi daugiau kaip vieną galiojantį skirtingų valstybių narių išduotą teisę gyventi šalyje patvirtinantį dokumentą arba vizą, atsakomybę už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą valstybės narės prisiima tokia tvarka:

   (a) teisę gyventi šalyje patvirtinantį dokumentą išdavusi valstybė narė, suteikusi teisę būti ilgiausią laikotarpį, arba tais atvejais, kai galiojimo laikotarpiai yra vienodi, – valstybė narė, išdavusi teisę gyventi šalyje patvirtinantį dokumentą, kurio galiojimo laikas baigiasi paskiausiai;

   (b) tais atvejais, kai išduotos vizos yra vienodos rūšies, – valstybė narė, išdavusi vizą, kurios galiojimo laikas baigiasi paskiausiai;

   (c) tais atvejais, kai vizos yra skirtingų rūšių, – valstybė narė, išdavusi ilgiausiai galiojančią vizą, arba tais atvejais, kai galiojimo laikas yra vienodas, – valstybė narė, išdavusi vizą, kurios galiojimo laikas baigiasi paskiausiai.

4. Jei prašytojas turi vieną ar daugiau teisę gyventi šalyje patvirtinančių dokumentų arba vieną ar daugiau vizų, kurių galiojimo laikas yra pasibaigęs mažiau nei prieš trejus metus iki prašymo užregistravimo, taikomos 1, 2 ir 3 dalys.

5. Tai, kad teisę gyventi šalyje patvirtinantis dokumentas arba viza buvo išduoti naudojantis netikra ar pasisavinta tapatybe arba pateikus padirbtus, suklastotus ar negaliojančius dokumentus, netrukdo atsakomybės priskirti juos išdavusiai valstybei narei. Tačiau teisę gyventi šalyje patvirtinantį dokumentą arba vizą išdavusi valstybė narė nėra atsakinga, jei ji gali nustatyti, kad sukčiaujama buvo jau po to dokumento arba vizos išdavimo.

20 straipsnis

Diplomai ar kitos kvalifikacijos

1. Jei prašytojas turi diplomą arba kvalifikaciją, išduotą valstybėje narėje įsisteigusios švietimo įstaigos, ir tarptautinės apsaugos prašymas buvo užregistruotas po to, kai prašytojas baigęs studijas išvyko iš valstybių narių teritorijos, už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą yra atsakinga valstybė narė, kurioje yra įsisteigusi ta švietimo įstaiga.

2. Jei prašytojas turi daugiau nei vieną diplomą arba kvalifikaciją, išduotą skirtingų valstybių narių švietimo įstaigų, atsakomybę už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą prisiima valstybė narė, išdavusi diplomą ar kvalifikaciją po ilgiausio studijų laikotarpio, arba, jei studijų laikotarpiai sutampa, valstybė narė, kurioje buvo gautas paskutinis diplomas ar kvalifikacija.

21 straipsnis

Atvykimas

1. Jei remiantis tiesioginiais ar netiesioginiais įrodymais, apibūdintais šio reglamento 30 straipsnio 4 dalyje nurodytuose dviejuose sąrašuose, įskaitant Reglamente (ES) XXX/XXX [*EURODAC reglamentas*] nurodytus duomenis, nustatoma, kad prašytojas neteisėtai kirto valstybės narės sieną sausuma, jūra ar oru atvykdamas iš trečiosios šalies, už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą yra atsakinga ta valstybė narė, į kurią jis taip pirmiausia atvyko. Tos atsakomybės nelieka, jei prašymas užregistruojamas praėjus daugiau nei trejiems metams nuo tokio sienos kirtimo dienos.

2. 1 dalyje nustatyta taisyklė taip pat taikoma tais atvejais, kai prašytojas išlaipintas teritorijoje po paieškos ir gelbėjimo operacijos.

3. 1 ir 2 dalys netaikomos, jei remiantis tiesioginiais ar netiesioginiais įrodymais, apibūdintais šio reglamento 30 straipsnio 4 dalyje nurodytuose dviejuose sąrašuose, įskaitant Reglamente (ES) XXX/XXX [*EURODAC reglamentas*] nurodytus duomenis, nustatoma, kad prašytojas kirtęs sieną buvo perkeltas į kitą valstybę narę pagal šio reglamento 57 straipsnį. Tuo atveju atsakinga už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą yra ta kita valstybė narė.

22 straipsnis

Bevizis atvykimas

Jei trečiosios šalies pilietis arba asmuo be pilietybės atvyksta į valstybių narių teritoriją per valstybę narę, kurioje jam netaikomas reikalavimas turėti vizą, ta valstybė narė ir yra atsakinga už jo tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą. Tos atsakomybės nelieka, jei prašymas užregistruojamas praėjus daugiau nei trejiems metams nuo dienos, kurią asmuo atvyko į teritoriją.

23 straipsnis

Prašymo pateikimas oro uosto tarptautinio tranzito zonoje

Jei trečiosios šalies pilietis arba asmuo be pilietybės tarptautinės apsaugos paprašo valstybės narės oro uosto tarptautinio tranzito zonoje, ta valstybė narė ir yra atsakinga už prašymo nagrinėjimą.

III SKYRIUS

IŠLAIKOMI ASMENYS IR DISKRECINĖS IŠLYGOS

24 straipsnis

Išlaikomi asmenys

1. Kai dėl nėštumo, naujagimio, sunkios ligos, didelės negalios, sunkios traumos ar senyvo amžiaus prašytojas yra priklausomas nuo savo vaiko arba tėvo ar motinos, teisėtai gyvenančių vienoje iš valstybių narių, pagalbos arba kai prašytojo vaikas

arba tėvas ar motina, teisėtai gyvenantys vienoje iš valstybių narių, yra priklausomas nuo prašytojo pagalbos, valstybės narės paprastai palieka kartu arba sujungia prašytoją su tuo vaiku arba tėvu ar motina, jeigu šeimos ryšiai egzistavo prieš prašytojui atvykstant į valstybių narių teritoriją, jeigu vaikas arba tėvas ar motina, arba prašytojas sugeba pasirūpinti išlaikomu asmeniu ir jeigu atitinkami asmenys raštu išreiškė tokį pageidavimą.

Jei yra požymių, kad vaikas arba tėvas ar motina teisėtai gyvena valstybės narės, kurioje yra išlaikomas asmuo, teritorijoje, ta valstybė narė, prieš pateikdama prašymą perimti savo žinion pagal 29 straipsnį, patikrina, ar vaikas arba tėvas ar motina gali pasirūpinti išlaikomu asmeniu.

2. Jei 1 dalyje nurodytas vaikas arba tėvas ar motina teisėtai gyvena kitoje valstybėje narėje nei ta, kurioje yra prašytojas, atsakinga valstybe nare laikoma ta, kurioje vaikas arba tėvas ar motina teisėtai gyvena, išskyrus atvejus, kai dėl savo sveikatos prašytojas ilgą laikotarpį negali keliauti į tą valstybę narę. Tokiu atveju atsakinga valstybė narė yra ta, kurioje jis būna. Tokiai valstybei narei nesukuriama pareiga į jos teritoriją pristatyti prašytojo vaiką arba tėvą ar motiną.

3. Komisijai pagal 68 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus dėl:

(a) elementų, į kuriuos reikia atsižvelgti vertinant priklausomybės ryšį;

(b) kriterijų, kuriais remiantis nustatoma, ar yra įrodytų šeimos ryšių;

(c) kriterijų, kuriais remiantis įvertinamas atitinkamo asmens gebėjimas pasirūpinti išlaikomu asmeniu;

(d) elementų, į kuriuos reikia atsižvelgti, kad būtų įvertintas negalėjimas keliauti ilgą laiką.

4. Komisija, priimdama įgyvendinimo aktus, nustato vienodas valstybių narių konsultavimosi ir keitimosi informacija sąlygas. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 67 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

25 straipsnis

Diskrecinės išlygos

1. Nukrypdama nuo 8 straipsnio 1 dalies, kiekviena valstybė narė gali nuspręsti nagrinėti joje užregistruotą trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės tarptautinės apsaugos prašymą net tada, kai ji pagal šiame reglamente nustatytus kriterijus neatsako už tokį nagrinėjimą.

2. Valstybė narė, kurioje užregistruotas tarptautinės apsaugos prašymas ir kuri atlieka atsakingos valstybės narės nustatymo procedūrą, arba atsakinga valstybė narė gali bet kuriuo metu iki tol, kol bus priimtas pirmas sprendimas dėl esmės, paprašyti kitos valstybės narės perimti savo žinion prašytoją, kad suvienytų asmenis, susijusius šeimos ryšiais, dėl humanitarinių priežasčių, ypač vadovaudamasi šeimos ar kultūriniais motyvais, net jei ta kita valstybė narė nėra atsakinga pagal 15–18 ir 24 straipsniuose nustatytus kriterijus. Atitinkami asmenys turi duoti rašytinį sutikimą.

Prašyme perimti savo žinion pateikiama visa prašančiosios valstybės narės turima medžiaga, reikalinga, kad prašomoji valstybė narė galėtų tinkamai įvertinti situaciją.

Prašomoji valstybė narė atlieka reikalingus patikrinimus nurodytoms humanitarinėms priežastims išnagrinėti ir per du mėnesius nuo prašymo gavimo dienos atsako

prašančiajai valstybei narei naudodamasi elektroninių ryšių tinklu, sukurtu pagal Reglamento (EB) Nr. 1560/2003 18 straipsnį. Atsakyme atsisakyti patenkinti prašymą nurodomos atsisakymą pagrindžiančios priežastys.

IV SKYRIUS

ATSAKINGOS VALSTYBĖS NARĖS PAREIGOS

26 straipsnis

Atsakingos valstybės narės pareigos

1. Pagal šį reglamentą atsakinga valstybė narė įpareigojama:

   (a) 29, 30 ir 35 straipsniuose nustatytomis sąlygomis perimti savo žinion prašytoją, kurio prašymas užregistruotas kitoje valstybėje narėje;

   (b) šio reglamento 31 ir 35 straipsniuose nustatytomis sąlygomis atsiimti prašytoją arba trečiosios šalies pilietį ar asmenį be pilietybės, kurio atžvilgiu ta valstybė narė buvo nurodyta kaip atsakinga valstybė narė pagal Reglamento (ES) XXX/XXX [*EURODAC reglamentas*] 11 straipsnio 1 dalį;

   (c) šio reglamento 31 ir 35 straipsniuose nustatytomis sąlygomis atsiimti tarptautinės apsaugos gavėją, kurio atžvilgiu ta valstybė narė buvo nurodyta kaip atsakinga valstybė narė pagal Reglamento (ES) XXX/XXX [*EURODAC reglamentas*] 11 straipsnio 1 dalį;

   (d) šio reglamento 31 ir 35 straipsniuose nustatytomis sąlygomis atsiimti į ES perkeltą arba priimtą asmenį, kuris pateikė tarptautinės apsaugos prašymą arba neteisėtai yra kitoje valstybėje narėje nei ta, kuri sutiko jį priimti pagal Reglamentą (ES) XXX/XXX [*Sąjungos lygmens perkėlimo į ES sistemos reglamentas*] arba kuri suteikė tarptautinę apsaugą arba humanitarinį statusą pagal nacionalinę perkėlimo į ES programą.

2. Pagal šį reglamentą nepilnamečio, kuris lydi prašytoją ir kuris atitinka šeimos nario apibrėžtį, padėtis yra tokia pat kaip ir jo šeimos nario padėtis, ir valstybė narė, atsakinga už to šeimos nario tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nepilnametį perima savo žinion ar atsiima, net jeigu nepilnametis atskirai ir nėra prašytojas, nebent įrodoma, kad tai neatitinka vaiko interesų. Tas pats principas taikomas vaikams, gimusiems prašytojui atvykus į valstybių narių teritoriją, ir inicijuoti naujos jų perėmimo savo žinion procedūros nebūtina.

3. 1 dalies a ir b punktuose nurodytais atvejais atsakinga valstybė narė išnagrinėja arba baigia nagrinėti tarptautinės apsaugos prašymą pagal Reglamentą (ES) XXX/XXX [*Prieglobsčio procedūros reglamentas*].

27 straipsnis

Atsakomybės panaikinimas

1. Jei valstybė narė prašytojui išduoda teisę gyventi šalyje patvirtinantį dokumentą, nusprendžia taikyti 25 straipsnį arba neperduoda atitinkamo asmens atsakingai valstybei narei per 35 straipsnyje nustatytus terminus, ta valstybė narė tampa atsakinga valstybe nare, o 26 straipsnyje nustatytos pareigos perduodamos tai

valstybei narei. Kai taikoma, naudodamasi pagal Reglamento (EB) Nr. 1560/2003 18 straipsnį sukurtu elektroninių ryšių tinklu ji informuoja anksčiau atsakingą valstybę narę, atsakingos valstybės narės nustatymo procedūrą vykdančią valstybę narę arba valstybę narę, kurios buvo paprašyta perimti prašytoją savo žinion arba kuri gavo pranešimą apie atsiėmimą.

Pirma pastraipa netaikoma, jei atsakinga valstybė narė asmeniui jau suteikė tarptautinę apsaugą.

Valstybė narė, kuri tampa atsakinga pagal šio straipsnio pirmą pastraipą, nurodo pagal Reglamento (ES) XXX/XXX [*EURODAC reglamentas*] 11 straipsnio 3 dalį, kad ji tapo atsakinga valstybe nare.

2. Šio reglamento 26 straipsnio 1 dalies b punkte nustatyta pareiga atsiimti trečiosios šalies pilietį arba asmenį be pilietybės nebetaikoma, kai, remiantis Reglamento (ES) XXX/XXX [*EURODAC reglamentas*] 11 straipsnio 2 dalies c punkte nurodytu atnaujintu duomenų rinkiniu, galima nustatyti, kad atitinkamas asmuo privalomai arba savanoriškai išvyko iš valstybių narių teritorijos pagal sprendimą grąžinti arba sprendimą dėl išsiuntimo, priimtą po to, kai buvo atsiimtas arba atmestas tarptautinės apsaugos prašymas.

Prašymas, užregistruotas po to, kai įvyksta faktinis išsiuntimas, šiame reglamente laikomas nauju prašymu, dėl kurio pradedama nauja atsakingos valstybės narės nustatymo procedūra.

V SKYRIUS

PROCEDŪROS

I SKIRSNIS

PROCEDŪROS PRADŽIA

28 straipsnis

Procedūros pradžia

1. Valstybė narė, kurioje pirmą kartą užregistruotas tarptautinės apsaugos prašymas pagal Reglamentą (ES) XXX/XXX [*Prieglobsčio procedūros reglamentas*], arba, kai taikoma, valstybė narė, į kurią perkeliama, nedelsdama pradeda atsakingos valstybės narės nustatymo procesą.

2. Valstybė narė, kurioje pirmą kartą užregistruojamas prašymas, arba, kai taikoma, valstybė narė, į kurią perkeliama, tęsia atsakingos valstybės narės nustatymo procedūrą, jei prašytojas be leidimo išvyksta iš tos valstybės narės teritorijos arba su juo negali susisiekti tos valstybės narės kompetentingos institucijos.

3. Valstybė narė, kuri vykdė atsakingos valstybės narės nustatymo procedūrą arba kuri tapo atsakinga pagal šio reglamento 8 straipsnio 4 dalį, sistemoje EURODAC pagal Reglamento (ES) XXX/XXX [*EURODAC reglamentas*] 11 straipsnio 1 dalį nedelsdama nurodo:

   (a) savo atsakomybę pagal 8 straipsnio 2 dalį;

   (b) savo atsakomybę pagal 8 straipsnio 4 dalį;

(c) savo atsakomybę dėl 29 straipsnyje nustatytų terminų nesilaikymo;

(d) valstybės narės, kuri priėmė prašymą perimti prašytoją savo žinion pagal 30 straipsnį, atsakomybę.

Kol ši informacija nenurodoma, taikomos 4 dalyje nustatytos procedūros.

4. Prašytoją, kuris yra kitoje valstybėje narėje be teisę gyventi šalyje patvirtinančio dokumento arba kuris joje pateikia tarptautinės apsaugos prašymą, kol vyksta atsakingos valstybės nustatymo procedūra, laikydamasi 31 ir 35 straipsniuose nustatytų sąlygų atsiima ta valstybė narė, kurioje tas prašymas buvo užregistruotas pirmiausia.

Ta pareiga nebetaikoma, kai atsakingą valstybę narę nustatanti valstybė narė gali nustatyti, kad prašytojas kitoje valstybėje narėje yra gavęs teisę gyventi šalyje patvirtinantį dokumentą.

5. Prašytoją, kuris yra valstybėje narėje be teisę gyventi šalyje patvirtinančio dokumento arba kuris joje pateikia tarptautinės apsaugos prašymą po to, kai kita valstybė narė yra patvirtinusi atitinkamo asmens perkėlimą Europos Sąjungoje pagal 57 straipsnio 7 dalį, ir prieš tai, kai įvykdomas perdavimas į tą valstybę narę pagal 57 straipsnio 9 dalį, valstybė narė, į kurią perkeliama, 31 ir 35 straipsniuose nustatytomis sąlygomis atsiima atgal.

II SKIRSNIS

PERĖMIMO SAVO ŽINION PROCEDŪROS

29 straipsnis

Prašymo perimti savo žinion pateikimas

1. Jei valstybė narė, kurioje užregistruotas tarptautinės apsaugos prašymas, mano, kad už to prašymo nagrinėjimą yra atsakinga kita valstybė narė, ji nedelsdama ir jokiu būdu ne vėliau kaip per du mėnesius nuo to prašymo užregistravimo dienos paprašo, kad kita valstybė narė perimtų prašytoją savo žinion.

Nepaisant pirmos pastraipos, nustačius atitiktį sistemoje EURODAC duomenims, įvestiems pagal Reglamento (ES) XXX/XXX [*EURODAC reglamentas*] 13 ir 14a straipsnius, arba nustačius atitiktį VIS duomenims, įvestiems pagal Reglamento (EB) Nr. 767/2008 21 straipsnį, prašymas perimti savo žinion išsiunčiamas per vieną mėnesį nuo tos atitikties gavimo.

Jei prašymas perimti prašytoją savo žinion per pirmoje ir antroje pastraipose nustatytus laikotarpius nepateikiamas, atsakomybė už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą tenka valstybei, kurioje prašymas užregistruotas.

Jei prašytojas yra nelydimas nepilnametis, nustatymo procedūrą atliekanti valstybė narė, jei ji mano, kad tai atitinka nepilnamečio interesus, gali tęsti atsakingos valstybės narės nustatymo procedūrą ir paprašyti kitos valstybės narės perimti prašytoją savo žinion, nepaisant to, kad baigėsi pirmoje ir antroje pastraipose nustatyti terminai.

2. Prašančioji valstybė narė gali prašyti skubiai atsakyti tais atvejais, kai tarptautinės apsaugos prašymas buvo užregistruotas po to, kai buvo priimtas sprendimas atsisakyti leisti atvykti arba sprendimas grąžinti.

Prašyme nurodoma, dėl kokių priežasčių reikalingas skubus atsakymas ir per kiek laiko prašoma jį pateikti. Tas laikotarpis yra ne trumpesnis kaip viena savaitė.

3. 1 ir 2 dalyse nurodytais atvejais kitos valstybės narės prašymas perimti savo žinion pateikiamas naudojant standartinę formą ir pridedami tiesioginiai ar netiesioginiai įrodymai, apibūdinti 30 straipsnio 4 dalyje nurodytuose dviejuose sąrašuose, ir (arba) svarbios ištraukos iš prašytojo pareiškimo, leidžiantys prašomosios valstybės narės valdžios institucijoms pasitikrinti, ar ji yra atsakinga pagal šiame reglamente nustatytus kriterijus.

Komisija, priimdama įgyvendinimo aktus, patvirtina vienodas prašymų perimti savo žinion parengimo ir pateikimo sąlygas. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 67 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

30 straipsnis

Atsakymas į prašymą perimti savo žinion

1. Prašomoji valstybė narė atlieka reikalingus patikrinimus ir sprendimą dėl prašymo perimti prašytoją savo žinion pateikia per vieną mėnesį nuo prašymo gavimo dienos.

2. Nepaisant pirmos dalies, nustačius atitiktį sistemoje EURODAC su duomenimis, įvestais pagal Reglamento (ES) XXX/XXX [*EURODAC reglamentas*] 13 ir 14a straipsnius, arba nustačius atitiktį VIS su duomenimis, įvestais pagal Reglamento (EB) Nr. 767/2008 21 straipsnio 2 dalį, prašomoji valstybė narė pateikia sprendimą dėl prašymo per dvi savaites nuo prašymo gavimo.

3. Atliekant atsakingos valstybės narės nustatymo procedūrą naudojami tiesioginių ir netiesioginių įrodymų elementai.

4. Komisija, priimdama įgyvendinimo aktus, sudaro ir periodiškai peržiūri du sąrašus, kuriuose pagal šios dalies a ir b punktuose išdėstytus kriterijus nurodomi svarbūs tiesioginių ir netiesioginių įrodymų elementai. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 67 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

   (a) Tiesioginiai įrodymai:

      i) tai oficialūs įrodymai, kuriais remiantis nustatoma atsakomybė pagal šį reglamentą, jei jie nepaneigiami įrodžius priešingai;

      ii) valstybės narės 67 straipsnyje numatytam komitetui pateikia įvairių rūšių administracinių dokumentų pavyzdžius pagal oficialių įrodymų sąraše nustatytą tipologiją.

   (b) Netiesioginiai įrodymai:

      i) tai orientacinio pobūdžio elementai, kurie, nors ir gali būti paneigti, tam tikrais atvejais pagal jiems priskiriamą įrodomąją vertę gali būti pakankami;

      ii) jų įrodomoji vertė nustatant atsakomybę už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą yra nustatoma kiekvienu konkrečiu atveju.

5. Įrodymų nereikalaujama daugiau negu reikia, kad būtų tinkamai taikomas šis reglamentas.

6. Prašomoji valstybė narė savo atsakomybę pripažįsta, jei netiesioginiai įrodymai yra nuoseklūs, patikrinami ir pakankamai išsamūs, kad tiktų atsakomybei nustatyti.

7. Jeigu prašančioji valstybė narė pagal 29 straipsnio 2 dalį paprašė skubiai atsakyti, prašomoji valstybė narė atsakymą pateikia per prašomą laikotarpį arba, jei to nepadaro, per dvi savaites nuo prašymo gavimo.

8. Jei prašomoji valstybė narė neprieštarauja prašymui per 1 dalyje nustatytą vieno mėnesio laikotarpį, pateikdama atsakymą, kuriame nurodo visas išsamias priežastis, arba, kai taikoma, per 2 ir 7 dalyse nustatytą dviejų savaičių laikotarpį, tai prilygsta prašymo priėmimui ir reiškia pareigą perimti asmenį savo žinion, taip pat pareigą tinkamai pasirūpinti atvykimo organizavimu.

III SKIRSNIS

PRANEŠIMŲ APIE ATSIĖMIMĄ PROCEDŪROS

31 straipsnis

Pranešimo apie atsiėmimą pateikimas

1. 26 straipsnio 1 dalies b, c arba d punkte nurodytu atveju valstybė narė, kurioje yra asmuo, nedelsdama ir bet kuriuo atveju per dvi savaites nuo atitikties sistemoje EURODAC gavimo pateikia pranešimą apie atsiėmimą.

2. Pranešimas apie atsiėmimą pateikiamas naudojant standartinę formą ir pridedami tiesioginiai ar netiesioginiai įrodymai, apibūdinti 30 straipsnio 4 dalyje nurodytuose dviejuose sąrašuose, ir (arba) svarbios ištraukos iš prašytojo pareiškimo.

3. Valstybė narė, kuriai pranešta, per vieną savaitę patvirtina pranešimo gavimą pranešimą pateikusiai valstybei narei, išskyrus atvejus, kai valstybė narė, kuriai pranešta, per tą laikotarpį gali įrodyti, kad jai atsakomybė nebetaikoma pagal 27 straipsnį.

4. Jei per 3 dalyje nustatytą vienos savaitės laikotarpį veiksmų nesiimama, tai prilygsta pranešimo gavimo patvirtinimui.

5. Komisija, priimdama įgyvendinimo aktus, patvirtina vienodas pranešimų apie atsiėmimą rengimo ir pateikimo sąlygas. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 67 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

IV SKIRSNIS

PROCEDŪRINĖS APSAUGOS PRIEMONĖS

32 straipsnis

Pranešimas apie sprendimą dėl perdavimo

1. Nustatymo procedūrą atliekanti valstybė narė, kurios prašymas perimti savo žinion 26 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytą prašytoją buvo patenkintas arba kuri pateikė pranešimą apie asmenų, nurodytų 26 straipsnio 1 dalies b, c ir d punktuose, atsiėmimą, priima sprendimą dėl perdavimo ne vėliau kaip per vieną savaitę nuo prašymo patenkinimo arba pranešimo pateikimo.

2. Jei prašomoji valstybė narė sutinka perimti savo žinion prašytoją arba atsiimti 26 straipsnio 1 dalies b, c arba d punktuose nurodytą asmenį, prašančioji arba pranešančioji valstybė narė nedelsdama raštu praneša atitinkamam asmeniui apie

sprendimą perduoti jį atsakingai valstybei narei ir, kai taikoma, apie tai, kad ji nenagrinės jo tarptautinės apsaugos prašymo.

3. Jei atitinkamam asmeniui atstovauja teisės konsultantas arba kitas patarėjas, valstybės narės gali nuspręsti apie sprendimą pranešti tokiam teisės konsultantui arba kitam patarėjui, o ne atitinkamam asmeniui ir, kai tinkama, sprendimą pateikti atitinkamam asmeniui.

4. 1 dalyje nurodytame sprendime taip pat pateikiama informacija apie esamas teisių gynimo priemones, įskaitant teisę kreiptis dėl sprendimo vykdymo sustabdymo, ir informacija apie pasinaudojimui tokiomis teisių gynimo priemonėmis ir perdavimo vykdymui taikomus terminus, ir prireikus pateikiama informacija apie tai, kur ir kada atitinkamas asmuo turi atvykti, jei tas asmuo į atsakingą valstybę narę keliauja savarankiškai.

   Valstybės narės užtikrina, kad informacija apie asmenis arba subjektus, kurie gali atitinkamam asmeniui suteikti teisinę pagalbą, būtų pateikta atitinkamam asmeniui kartu su 1 dalyje nurodytu sprendimu, jei ta informacija dar nepateikta.

5. Jei atitinkamam asmeniui teisės konsultantas ar kitas patarėjas pagalbos neteikia ar neatstovauja, valstybės narės jį informuoja apie pagrindinius sprendimo elementus, kuriuose visada turi būti pateikta informacija apie galimas teisių gynimo priemones ir apie pasinaudojimui tokiomis teisių gynimo priemonėmis taikomus terminus tokia kalba, kurią tas atitinkamas asmuo supranta arba galima pagrįstai manyti, kad supranta.

33 straipsnis

Teisių gynimo priemonės

1. Prašytojas arba kitas 26 straipsnio 1 dalies b, c ir d punktuose nurodytas asmuo turi teisę į veiksmingą teisių gynimo priemonę ir gali pateikti teismui skundą dėl sprendimo dėl perdavimo faktinių ir teisinių pagrindų arba prašyti jį peržiūrėti.

   Teisių gynimo priemonė apima tik vertinimą:

   (a) ar dėl perdavimo atitinkamam asmeniui kiltų realus nežmoniško ar žeminančio elgesio pavojus, kaip apibrėžta Pagrindinių teisių chartijos 4 straipsnyje;

   (b) ar asmenų, perimtų savo žinion pagal 26 straipsnio 1 dalies a punktą, atveju buvo pažeisti 15–18 ir 24 straipsniai.

2. Valstybės narės numato dviejų savaičių po pranešimo apie sprendimą dėl perdavimo laikotarpį, per kurį atitinkamas asmuo gali pasinaudoti teise į veiksmingą teisių gynimo priemonę pagal 1 dalį.

3. Atitinkamas asmuo turi teisę per pagrįstą laikotarpį nuo pranešimo apie sprendimą dėl perdavimo prašyti teismo sustabdyti sprendimo dėl perdavimo vykdymą, kol nagrinėjamas jo skundas ar peržiūrimas sprendimas. Valstybės narės užtikrina, kad būtų taikoma veiksminga teisių gynimo priemonė, sustabdydamos perdavimo vykdymą, kol bus priimtas sprendimas dėl pirmo sustabdymo prašymo. Sprendimas, ar sustabdyti sprendimo dėl perdavimo vykdymą, priimamas per vieną mėnesį nuo tos dienos, kai kompetentingas teismas gavo prašymą.

Jei atitinkamas asmuo nepasinaudojo savo teise prašyti sustabdomojo poveikio, sprendimo dėl perdavimo apskundimas ar peržiūra nesustabdo sprendimo dėl perdavimo vykdymo.

Sprendime nesustabdyti sprendimo dėl perdavimo vykdymo išdėstomi jį pagrindžiantys motyvai.

Jeigu vykdymas sustabdytas, teismas stengiasi per vieną mėnesį nuo sprendimo dėl sustabdymo priimti sprendimą dėl skundo ar peržiūros esmės.

4. Valstybės narės užtikrina, kad atitinkamas asmuo turėtų galimybę pasinaudoti teisine pagalba ir prireikus kalbine pagalba.

5. Valstybės narės užtikrina, kad gavus prašymą teisinė pagalba būtų suteikta nemokamai, kai atitinkamas asmuo tam neturi lėšų. Valstybės narės gali numatyti, kad mokesčių ir kitų išlaidų atžvilgiu su teisine pagalba susijusiais klausimais asmenims, kuriems taikomas šis reglamentas, nebūtų taikomos palankesnės sąlygos nei paprastai jų piliečiams taikomos sąlygos.

Savavališkai neribodamos galimybių gauti teisinę pagalbą, valstybės narės gali numatyti, kad nemokama teisinė pagalba ir atstovavimas nesuteikiami, kai kompetentinga institucija arba teismas mano, kad skundas arba sprendimo peržiūrėjimas neturi realių galimybių duoti teigiamų rezultatų.

Kai sprendimą nesuteikti nemokamos teisinės pagalbos ir atstovavimo pagal antrą pastraipą priima valdžios institucija, kuri nėra teismas, valstybės narės suteikia teisę į veiksmingą teisinę gynybą teisme tam sprendimui ginčyti. Jei sprendimas ginčijamas, ta teisių gynimo priemonė yra neatsiejama 1 dalyje nurodytos teisių gynimo priemonės dalis.

Laikydamosi šioje dalyje nustatytų reikalavimų, valstybės narės užtikrina, kad teisinė pagalba ir atstovavimas nebūtų savavališkai ribojami ir kad nebūtų kliudoma atitinkam asmeniui veiksmingai naudotis teise kreiptis į teismą.

Teisinė pagalba apima bent reikiamų procesinių dokumentų parengimą bei atstovavimą teisme ir gali apimti tik teisės konsultantus ar kitus patarėjus, specialiai paskirtus pagal nacionalinę teisę, pagalbai teikti ir atstovauti.

Naudojimosi teisine pagalba tvarka nustatoma nacionalinėje teisėje.

V SKIRSNIS

SULAIKYMAS PERDAVIMO TIKSLAIS

34 straipsnis

Sulaikymas

1. Valstybės narės negali sulaikyti asmens vien dėl to, kad jam taikoma šiuo reglamentu nustatyta procedūra.

2. Jei nustatomas pasislėpimo pavojus, valstybės narės gali sulaikyti atitinkamą asmenį, kad būtų užtikrintos perdavimo procedūros pagal šį reglamentą, individualiai įvertinus konkretų atvejį, ir tik jei sulaikymas yra proporcingas ir kitos švelnesnės alternatyvios priemonės negali būti veiksmingai taikomos, remiantis individualiu asmens aplinkybių vertinimu.

3. Sulaikymas trunka kuo trumpesnį laikotarpį ir ne ilgiau nei pagrįstai būtina reikalaujamoms administracinėms perdavimo procedūroms su deramu kruopštumu atlikti, kol bus įvykdytas perdavimas pagal šį reglamentą.

Kai prašytojas ar kitas 26 straipsnio 1 dalies b, c arba d punktuose nurodytas asmuo sulaikomas pagal šį straipsnį, prašymo perimti savo žinion arba pranešimo apie atsiėmimą pateikimo terminas yra ne ilgesnis nei dvi savaitės nuo prašymo užregistravimo. Jeigu asmuo sulaikomas vėliau, nei užregistruojamas prašymas, prašymo perimti savo žinion arba pranešimo apie atsiėmimą pateikimo terminas yra ne ilgesnis nei viena savaitė nuo asmens sulaikymo dienos. Pagal šį reglamentą procedūrą atliekanti valstybė narė paprašo atsakymą dėl prašymo perimti savo žinion pateikti skubiai. Toks atsakymas pateikiamas per vieną savaitę nuo prašymo perimti savo žinion gavimo. Tai, kad neatsakoma per vienos savaitės laikotarpį, prilygsta prašymo perimti savo žinion priėmimui ir reiškia pareigą perimti asmenį savo žinion, įskaitant pareigą tinkamai pasirūpinti atvykimo organizavimu.

Jei asmuo sulaikomas pagal šį straipsnį, tas asmuo iš prašančiosios arba pranešančiosios valstybės narės atsakingai valstybei narei perduodamas kuo greičiau ir ne vėliau kaip per keturias savaites nuo:

(a) prašymo priėmimo arba pranešimo apie atsiėmimą patvirtinimo dienos arba

(b) nuo dienos, kurią skundas ar peržiūra nebeturi stabdomojo poveikio pagal 33 straipsnio 3 dalį.

Jei prašančioji arba pranešančioji valstybė narė nesilaiko prašymo perimti savo žinion arba pranešimo apie atsiėmimą pateikimo terminų arba nepriima sprendimo dėl perdavimo per 32 straipsnio 1 dalyje nustatytą terminą arba jei perdavimas neįvykdomas per šios dalies trečioje pastraipoje nurodytą keturių savaičių laikotarpį, asmuo nebegali būti sulaikytas. Atitinkamai toliau taikomi 29, 31 ir 35 straipsniai.

4. Jei asmuo sulaikomas pagal šį straipsnį, įsakymą sulaikyti raštu priima teisminės institucijos. Įsakyme sulaikyti nurodomos faktinės ir teisinės sulaikymo priežastys, kuriomis grindžiamas sulaikymas.

5. Laikymo sąlygų ir sulaikytiems prašytojams taikomų garantijų atžvilgiu, siekiant užtikrinti perdavimo atsakingai valstybei narei procedūras, taikomi Direktyvos XXX/XXX/ES [*Priėmimo sąlygų direktyva*] 9, 10 ir 11 straipsniai.

VI SKIRSNIS

PERDAVIMAS

35 straipsnis

Išsamios taisyklės ir terminai

1. Prašytojas arba kitas 26 straipsnio 1 dalies b, c ir d punktuose nurodytas asmuo iš prašančiosios arba pranešančiosios valstybės narės atsakingai valstybei narei perduodamas pagal prašančiosios arba pranešančiosios valstybės narės nacionalinę teisę, atitinkamoms valstybėms narėms pasikonsultavus, kiek praktiškai įmanoma greičiau, bet ne vėliau kaip per šešis mėnesius nuo kitos valstybės narės prašymo perimti savo žinion priėmimo arba pranešimo apie atsiėmimą patvirtinimo arba nuo galutinio sprendimo dėl sprendimo dėl perdavimo apskundimo ar peržiūrėjimo priėmimo, jei vykdymas buvo sustabdytas pagal 33 straipsnio 3 dalį. Tas terminas

gali būti pratęstas ne ilgiau kaip iki vienų metų, jei perdavimas negali būtų įvykdytas dėl atitinkamo asmens įkalinimo.

Jei perdavimas vykdomas perkėlimo Europos Sąjungoje tikslu, jis įvykdomas per 57 straipsnio 9 dalyje nustatytą terminą.

Jei asmenys atsakingai valstybei narei perduodami prižiūrint išvykimą arba palydint, valstybės narės užtikrina, kad perdavimas vyktų humaniškai, užtikrinant visapusišką pagarbą pagrindinėms teisėms ir asmens orumui.

Jei reikia, prašančioji arba pranešančioji valstybė narė prašytojui išduoda *laissez passer*. Komisija, priimdama įgyvendinimo aktus, nustato *laissez passer* formą. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 67 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

Atsakinga valstybė narė prašančiajai arba pranešančiajai valstybei narei atitinkamai praneša, kad atitinkamas asmuo tikrai atvyko arba kad jis nustatytu laiku neatvyko.

2. Jei perdavimas per 1 dalies pirmoje pastraipoje nustatytus terminus neįvyksta, atsakinga valstybė narė atleidžiama nuo pareigų atitinkamą asmenį perimti savo žinion arba atsiimti, o atsakomybė pereina prašančiajai arba pranešančiajai valstybei narei.

Nepaisant pirmos pastraipos, jei atitinkamas asmuo slapstosi, o prašančioji arba pranešančioji valstybė narė iki 1 dalies pirmoje pastraipoje nustatytų terminų pabaigos atsakingai valstybei narei praneša, kad atitinkamas asmuo slapstosi, perduodančioji valstybė narė pasilieka teisę įvykdyti perdavimą vėliau per likusį laiką, jei asmuo vėl tampa pasiekiamas institucijoms, išskyrus atvejus, kai kita valstybė narė atliko procedūras pagal šį reglamentą ir perdavė asmenį atsakingai valstybei narei po to, kai asmuo pasislėpė.

3. Jei asmuo perduotas per klaidą arba jei buvo patenkintas skundas dėl sprendimo perduoti asmenį arba prašymas dėl sprendimo peržiūrėjimo po to, kai asmuo buvo perduotas, perdavusioji valstybė narė nedelsdama tą asmenį priima atgal.

4. Komisija, priimdama įgyvendinimo aktus, nustato vienodas valstybių narių konsultavimosi ir keitimosi informacija sąlygas, visų pirma perdavimo atidėjimo arba vėlavimo jį atlikti atveju, perdavimo esant netiesioginiam pritarimui atveju, nepilnamečių ar išlaikomų asmenų perdavimo atveju ir prižiūrimo perdavimo atveju. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 67 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

36 straipsnis

Perdavimo išlaidos

1. Pagal Reglamento (ES) XXX/XXX [*Prieglobsčio ir migracijos fondas*] 17 straipsnį perdavimą atliekančiai valstybei narei sumokamas įnašas, už prašytojo arba kito 26 straipsnio 1 dalies b, c arba d punktuose nurodyto asmens perdavimą pagal 35 straipsnį.

2. Jei atitinkamas asmuo turi būti perduotas valstybei narei dėl to, kad buvo perduotas per klaidą arba buvo patenkintas skundas dėl sprendimo perduoti asmenį arba prašymas dėl sprendimo peržiūrėjimo po to, kai asmuo buvo perduotas, pirmąjį perdavimą atlikusi valstybė narė padengia atitinkamo asmens grąžinimo į savo teritoriją išlaidas.

3. Nereikalaujama, kad tokio perdavimo išlaidas padengtų pagal šį reglamentą perduotini asmenys.

37 straipsnis

Keitimasis svarbia informacija prieš perdavimą

1. Prašytoją arba kitą 26 straipsnio 1 dalies b, c arba d punktuose nurodytą asmenį perduodanti valstybė narė praneša atsakingai valstybei narei tokius perduotino asmens duomenis, kurie yra tinkami, svarbūs ir būtini užtikrinti, kad kompetentingos institucijos pagal atsakingos valstybės narės nacionalinę teisę galėtų suteikti tam asmeniui tinkamą pagalbą, įskaitant skubią sveikatos priežiūrą, kad būtų apsaugoti jo gyvybiniai interesai, ir užtikrinti apsaugos bei šiuo reglamentu ir kitomis taikytinomis prieglobsčio srities teisinėmis priemonėmis suteiktos apsaugos ir teisių tęstinumą. Tie duomenys atsakingai valstybei narei perduodami per pagrįstą laikotarpį prieš perdavimą, kad būtų užtikrinta, jog jos kompetentingos institucijos pagal nacionalinę teisę turėtų pakankamai laiko imtis būtinų priemonių.

2. Perduodančioji valstybė narė perduoda atsakingai valstybei narei informaciją, kuri yra esminė perduotino asmens teisėms apsaugoti ir neatidėliotiniems specialiesiems poreikiams patenkinti, visų pirma:

   (a) apie neatidėliotinas priemones, kurių turi imtis atsakinga valstybė narė, kad užtikrintų, kad būtų tinkamai patenkinami perduotino asmens specialieji poreikiai, be kita ko, skubią sveikatos priežiūrą, kurios gali reikėti;

   (b) priimančiojoje valstybėje narėje esančių šeimos narių, giminaičių ar bet kokių kitų asmenų, susijusių šeimos ryšiais (jei tokių esama), kontaktinius duomenis;

   (c) nepilnamečių atveju – informaciją apie jų išsilavinimą;

   (d) apie prašytojo amžiaus nustatymą;

   (e) informaciją, surinktą per tikrinimą pagal Reglamento (ES) XXX/XXX [*Tikrinimo reglamentas*] 13 straipsnį.

3. Pagal šį straipsnį informacija keičiasi, naudodamosi elektroniniu ryšių tinklu, sukurtu remiantis Reglamento (EB) Nr. 1560/2003 18 straipsniu, tik tos valdžios institucijos, apie kurias Komisijai pranešta pagal šio reglamento 41 straipsnį. Informacija, kuria buvo pasikeista, naudojama tik šio straipsnio 1 dalyje nustatytiems tikslams ir toliau netvarkoma.

4. Valstybių narių keitimuisi informacija palengvinti Komisija, priimdama įgyvendinimo aktus, parengia standartinę duomenų perdavimo pagal šį straipsnį formą. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 67 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

5. Keitimuisi informacija pagal šį straipsnį taikomos 40 straipsnio 8 ir 9 dalyse nustatytos taisyklės.

38 straipsnis

Keitimasis saugumui svarbia informacija prieš perdavimą

Jei perdavimą atliekanti valstybė narė turi informacijos, iš kurios matyti, kad yra pagrįstų priežasčių manyti, jog prašytojas ar kitas 26 straipsnio 1 dalies b, c ar d punktuose nurodytas

asmuo kelia pavojų valstybės narės nacionaliniam saugumui ar viešajai tvarkai, ta valstybė narė tokią informaciją taip pat perduoda atsakingai valstybei narei.

39 straipsnis

Keitimasis sveikatos duomenimis prieš perdavimą

1. Siekiant visų pirma neįgaliems asmenims, vyresnio amžiaus žmonėms, nėščioms moterims, nepilnamečiams, asmenims, patyrusiems kankinimus, išprievartavimą arba kitos sunkios formos psichologinį, fizinį ar seksualinį smurtą, suteikti sveikatos priežiūros arba gydymo paslaugas, perduodančioji valstybė narė praneša atsakingai valstybei narei informaciją, jei kompetentinga institucija pagal nacionalinę teisę turi tokią informaciją, apie specialiuosius perduotino asmens poreikius, ir kai kuriais atvejais ta informacija gali apimti duomenis apie to asmens fizinę ar psichinę būklę. Ta informacija perduodama bendroje sveikatos patikrinimo medicininėje pažymoje, pridedant būtinus dokumentus. Atsakinga valstybė narė užtikrina, kad tie specialieji poreikiai būtų tinkamai patenkinami, be kita ko, visų pirma teikiant būtinąją sveikatos priežiūrą, kurios gali prireikti.

   Komisija, priimdama įgyvendinimo aktus, parengia bendrą sveikatos patikrinimo medicininę pažymą. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 67 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

2. Tam, kad būtų apsaugoti gyvybiški atitinkamo asmens arba kito asmens interesai, perduodančioji valstybė narė perduoda 1 dalyje nurodytą informaciją atsakingai valstybei narei tik gavusi aiškų prašytojo ir (arba) jo atstovo sutikimą arba jei toks perdavimas būtinas visuomenės sveikatai ir viešajai tvarkai apsaugoti, arba jei atitinkamas asmuo fiziškai arba teisiškai negali duoti savo sutikimo. Sutikimo negavimas, įskaitant atsisakymą duoti sutikimą, nėra priežastis nevykdyti perdavimo.

3. 1 dalyje nurodytus asmens sveikatos duomenis tvarko tik sveikatos priežiūros specialistai, kurie pagal nacionalinę teisę arba nacionalinių kompetentingų įstaigų priimtas taisykles įpareigoti saugoti profesinę paslaptį, arba kiti asmenys, kuriems taikoma atitinkama pareiga saugoti profesinę paslaptį.

4. Pagal šį straipsnį informacija keičiasi tik 3 dalyje nurodyti sveikatos priežiūros specialistai arba kiti asmenys. Informacija, kuria buvo pasikeista, gali būti naudojama tik 1 dalyje nustatytais tikslais ir toliau netvarkoma.

5. Komisija, priimdama įgyvendinimo aktus, priima vienodas keitimosi 1 dalyje nurodyta informacija sąlygas ir praktinę tvarką. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 67 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

6. Keitimuisi informacija pagal šį straipsnį taikomos 40 straipsnio 8 ir 9 dalyse nustatytos taisyklės.

VI SKYRIUS

ADMINISTRACINIS BENDRADARBIAVIMAS

40 straipsnis

Dalijimasis informacija

1. Kiekviena valstybė narė pateikia bet kuriai paprašiusiai valstybei narei tokius asmens, kuriam taikomas šis reglamentas, asmens duomenis, kurie yra tinkami, svarbūs ir tik tokie, kurių reikia siekiant:

   (a) nustatyti atsakingą valstybę narę;

   (b) nagrinėti tarptautinės apsaugos prašymą;

   (c) vykdyti bet kurią iš šio reglamento kylančią pareigą.

2. 1 dalyje nurodyta informacija apima tik:

   (a) atitinkamo asmens duomenis ir, kai tinkama, jo šeimos narių, giminaičių ar bet kokių kitų asmenų, susijusių šeimos ryšiais, asmens duomenis (vardas ir pavardė ir, kai tinkama, buvusi pavardė, pravardės ir slapyvardžiai, esama ir buvusi pilietybė, gimimo data ir vieta);

   (b) asmens tapatybės ir kelionės dokumentus (nuorodos, galiojimas, išdavimo data, išdavusi institucija, išdavimo vieta ir kt.);

   (c) kitą informaciją, būtiną atitinkamo asmens tapatybei nustatyti, įskaitant valstybės narės paimtus prašytojo biometrinius duomenis, visų pirma šio reglamento 57 straipsnio 6 dalies tikslais pagal Reglamentą (ES) XXX/XXX [*EURODAC reglamentas*];

   (d) gyvenamąsias vietas ir kelionės maršrutus;

   (e) valstybės narės išduotus teisę gyventi šalyje patvirtinančius dokumentus ar vizas;

   (f) vietą, kurioje buvo pateiktas prašymas;

   (g) bet kurio ankstesnio tarptautinės apsaugos prašymo pateikimo datą, dabartinio prašymo užregistravimo datą, nagrinėjimo stadiją ir sprendimą, jei priimtas.

3. Jei būtina tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimo tikslais, atsakinga valstybė narė gali prašyti kitos valstybės narės leisti sužinoti, kuo prašytojas motyvuoja savo prašymą ir, kai tinkama, – bet kokių prašytojo atžvilgiu priimtų sprendimų motyvus. Kita valstybė narė gali atsisakyti atsakyti į jai pateiktą prašymą, jei perdavus tokią informaciją gali būti pakenkta jos esminiams interesams arba atitinkamo asmens ar kitų asmenų laisvių ir pagrindinių teisių apsaugai. Bet kuriuo atveju prašoma informacija perduodama, jeigu prašančioji valstybė narė gauna raštišką tarptautinės apsaugos prašytojo sutikimą. Tuo atveju prašytojas turi žinoti, dėl kokios konkrečios informacijos jis duoda susitikimą.

4. Kiekvienas informacijos prašymas siunčiamas tik dėl konkretaus tarptautinės apsaugos prašymo arba perdavimo siekiant asmenį perkelti Europos Sąjungoje. Jame išdėstomi motyvai, kuriais jis grindžiamas, ir tais atvejais, kai siekiama patikrinti, ar yra kriterijus, galintis lemti prašomosios valstybės narės atsakomybę, nurodoma, kokiais įrodymais, įskaitant svarbią iš patikimų šaltinių gautą informaciją apie

prašytojų patekimo į valstybių narių teritorijas būdus ir priemones, arba kokia konkrečia ir patikrinama prašytojo pareiškimo dalimi ji yra grindžiama. Tokia svarbi informacija iš patikimų šaltinių nėra savaime pakankama atsakomybei ir valstybės narės kompetencijai pagal šį reglamentą nustatyti, bet ji gali padėti įvertinti kitus su konkrečiu prašytoju susijusius požymius.

5. Prašomoji valstybė narė turi atsakyti per tris savaites. Bet koks pavėluotas atsakymas tinkamai pagrindžiamas. Tai, kad prašomoji valstybė narė neatsako per trijų savaičių terminą, nereiškia, kad ji atleidžiama nuo pareigos atsakyti. Jei prašomajai valstybei narei, kuri nesilaikė ilgiausio nustatyto termino, atlikus tyrimą paaiškėja, kad ji atsakinga, ta valstybė narė negali remtis tuo, kad baigėsi 29 straipsnyje nustatyti terminai, kaip priežastimi nepatenkinti prašymo asmenį perimti savo žinion. Tokiu atveju 29 straipsnyje nustatyti prašymo perimti savo žinion pateikimo terminai pratęsiami tokiam pat laikotarpiui, kiek prašomoji valstybė narė vėluoja atsakyti.

6. Toks pasikeitimas informacija vyksta valstybės narės prašymu tik tarp valdžios institucijų, apie kurių paskyrimą kiekviena valstybė narė yra pranešusi Komisijai pagal 41 straipsnio 1 dalį.

7. Informacija, kuria buvo pasikeista, gali būti naudojama tik 1 dalyje nustatytiems tikslams. Kiekvienoje valstybėje narėje tokia informacija, atsižvelgiant į jos rūšį ir ją gaunančios valdžios institucijos įgaliojimus, gali būti perduota tik valdžios institucijoms ir teismams, kuriems yra pavesta:

   (a) nustatyti atsakingą valstybę narę;

   (b) nagrinėti tarptautinės apsaugos prašymą;

   (c) vykdyti bet kurią iš šio reglamento kylančią pareigą.

8. Informaciją teikianti valstybė narė užtikrina, kad ji būtų tiksli ir naujausia. Jei paaiškėja, kad ji pateikė informaciją, kuri yra netiksli arba kuri neturėjo būti teikiama, gaunančiosioms valstybėms narėms apie tai nedelsiant pranešama. Jos įpareigojamos tokią informaciją ištaisyti arba pašalinti.

9. Kiekvienoje atitinkamoje valstybėje narėje informacijos, kuria keičiamasi, siuntimas ir gavimas yra registruojamas atskiroje atitinkamo asmens byloje arba registre.

41 straipsnis

Kompetentingos institucijos ir šaltiniai

1. Kiekviena valstybė narė nedelsdama praneša Komisijai apie konkrečias institucijas, atsakingas už pareigų, atsirandančių pagal šį reglamentą, vykdymą, ir apie bet kokius su tuo susijusius pakeitimus. Valstybės narės užtikrina, kad tos institucijos turėtų reikiamų išteklių savo uždaviniams atlikti ir visų pirma nustatytais terminais atsakyti į informacijos prašymus, prašymus perimti savo žinion ir prašymus atsiimti ir, kai taikoma, vykdyti IV dalies I–III skyriuose nustatytas savo pareigas.

2. Suvestinį 1 dalyje nurodytų institucijų sąrašą Komisija skelbia *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*. Jeigu sąraše daroma pakeitimų, Komisija kartą per metus skelbia atnaujintą suvestinį sąrašą.

3. Valstybės narės užtikrina, kad 1 dalyje nurodytoms institucijoms būtų rengiami reikalingi mokymai, susiję su šio reglamento taikymu.

4. Komisija, priimdama įgyvendinimo aktus, nustato saugaus elektroninio ryšio tarp 1 dalyje nurodytų institucijų ir tų institucijų ir Prieglobsčio agentūros kanalus informacijai, biometriniams duomenims, paimtiems pagal Reglamentą (ES) XXX/XXX [*EURODAC reglamentas*], prašymams, pranešimams, atsakymams ir visai rašytinei korespondencijai perduoti ir užtikrinti, kad siuntėjai automatiškai gautų elektroninį gavimo patvirtinimą. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 67 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

42 straipsnis

Administraciniai susitarimai

1. Valstybės narės gali dvišaliu pagrindu sudaryti tarpusavio administracinius susitarimus dėl šio reglamento įgyvendinimo praktinių detalių, kad palengvintų jo taikymą ir padidintų jo veiksmingumą. Tokie susitarimai gali būti dėl:

   (a) pasikeitimo ryšių palaikymo pareigūnais;

   (b) procedūrų supaprastinimo ir prašymų perimti prašytojus savo žinion arba pranešimų apie jų atsiėmimą perdavimo bei jų nagrinėjimo terminų sutrumpinimo;

   (c) solidarumo įnašų pagal IV dalies I–III skyrius.

2. Valstybės narės taip pat gali toliau taikyti administracinius susitarimus, sudarytus pagal Reglamentą (EB) Nr. 343/2003 ir Reglamentą (ES) Nr. 604/2013. Jei tokie susitarimai yra nesuderinami su šiuo reglamentu, atitinkamos valstybės narės taip iš dalies pakeičia susitarimus, kad neatitikimai būtų pašalinti.

3. Prieš sudarydamos ar iš dalies keisdamos bet kurį 1 dalies b punkte nurodytą susitarimą, atitinkamos valstybės narės konsultuojasi su Komisija dėl susitarimo suderinamumo su šiuo reglamentu.

4. Jei Komisija mano, kad 1 dalies b punkte nurodyti susitarimai yra nesuderinami su šiuo reglamentu, ji per pagrįstą laikotarpį apie tai praneša atitinkamoms valstybėms narėms. Valstybės narės imasi visų tinkamų veiksmų, kad atitinkamas susitarimas per pagrįstą laiką būtų iš dalies pakeistas taip, kad būtų pašalinti nustatyti neatitikimai.

5. Valstybės narės praneša Komisijai apie visus 1 dalyje nurodytus susitarimus ir jų panaikinimą ar dalinį keitimą.

43 straipsnis

Atsakingų padalinių tinklas

Prieglobsčio agentūra nustato 41 straipsnio 1 dalyje nurodytų kompetentingų institucijų tinklo veiklos sritis ir sudaro tai veiklai palankias sąlygas, kad būtų skatinamas praktinis bendradarbiavimas ir būtų dalijamasi informacija dėl visų klausimų, susijusių su šio reglamento taikymu, įskaitant praktinių priemonių ir gairių plėtojimą.

VII SKYRIUS

TAIKINIMAS

44 straipsnis

Taikinimas

1. Siekiant sudaryti palankesnes sąlygas tinkamam pagal šį reglamentą nustatytų mechanizmų veikimui ir išspręsti jų taikymo sunkumus, jei dviem ar daugiau valstybių narių bendradarbiaujant pagal šį reglamentą ar jį taikant kyla tarpusavio sunkumų, atitinkamos valstybės narės vienos ar kelių iš jų prašymu nedelsdamos surengia konsultacijas, kad per pagrįstą laikotarpį rastų tinkamų sprendimų, laikydamosi lojalaus bendradarbiavimo principo.

   Prireikus informacija apie iškilusius sunkumus ir rastą sprendimą gali būti dalijamasi su Komisija ir kitomis valstybėmis narėmis 67 straipsnyje nurodytame komitete.

2. Jeigu pagal 1 dalį sprendimo nerandama arba sunkumai išlieka, viena ar daugiau atitinkamų valstybių narių gali prašyti Komisijos surengti konsultacijas su atitinkamomis valstybėmis narėmis, kad būtų rasti tinkami sprendimai. Komisija nedelsdama surengia tokias konsultacijas. Atitinkamos valstybės narės aktyviai dalyvauja konsultacijose ir kartu su Komisija imasi visų tinkamų priemonių, kad klausimas būtų greitai išspręstas. Komisija gali priimti atitinkamoms valstybėms narėms skirtas rekomendacijas, nurodydama priemones, kurių reikia imtis, ir atitinkamus terminus.

   Prireikus informacija apie iškilusius sunkumus, pateiktas rekomendacijas ir rastą sprendimą gali būti dalijamasi su kitomis valstybėmis narėmis 67 straipsnyje nurodytame komitete.

3. Šiuo straipsniu nedaromas poveikis Komisijos įgaliojimams prižiūrėti Sąjungos teisės taikymą pagal Sutarties 258 ir 260 straipsnius. Juo nedaromas poveikis atitinkamų valstybių narių galimybei perduoti savo ginčą spręsti Teisingumo Teismui pagal Sutarties 273 straipsnį arba kreiptis į jį pagal Sutarties 259 straipsnį.

IV DALIS

SOLIDARUMAS

I SKYRIUS

SOLIDARUMO MECHANIZMAI

45 straipsnis

Solidarumo įnašai

1. Solidarumo įnašai, skirti valstybei narei, kuri patiria migracijos spaudimą arba kurios teritorijoje po paieškos ir gelbėjimo operacijų išlaipinami asmenys, yra tokių rūšių:

(a) prašytojų, kuriems netaikoma tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimo pasienio procedūra, nustatyta Reglamento (ES) XXX/XXX [*Prieglobsčio procedūros reglamentas*] 41 straipsnyje, perkėlimas Europos Sąjungoje;

(b) neteisėtai esančių trečiųjų šalių piliečių grąžinimo rėmimas;

(c) tarptautinės apsaugos gavėjų, kuriems tarptautinė apsauga buvo suteikta likus mažiau nei trejiems metams iki įgyvendinimo akto priėmimo pagal 53 straipsnio 1 dalį, perkėlimas Europos Sąjungoje;

(d) pajėgumų stiprinimo priemonės prieglobsčio, priėmimo ir grąžinimo srityse, operatyvinė parama ir priemonės, kuriomis siekiama reaguoti į migracijos tendencijas, darančias poveikį remiamajai valstybei narei, bendradarbiaujant su trečiosiomis šalimis.

2. Tokie įnašai pagal 56 straipsnį taip pat gali būti:

(a) tarptautinės apsaugos prašytojų, kuriems taikoma pasienio procedūra pagal Reglamento (ES) XXX/XXX [*Prieglobsčio procedūros reglamentas*] 41 straipsnį, perkėlimas Europos Sąjungoje;

(b) neteisėtai esančių trečiųjų šalių piliečių perkėlimas Europos Sąjungoje.

46 straipsnis

Solidarumo forumas

Solidarumo forumui priklauso visos valstybės narės. Komisija sušaukia Solidarumo forumą ir jam pirmininkauja, kad būtų užtikrintas sklandus šios dalies taikymas.

47 straipsnis

Solidarumas išlaipinimo po paieškos ir gelbėjimo operacijų atvejais

1. Šis straipsnis ir 48 bei 49 straipsniai taikomi paieškos ir gelbėjimo operacijoms, kurias vykdant į valstybių narių teritoriją periodiškai atvyksta trečiųjų šalių piliečių arba asmenų be pilietybės, ir pažeidžiamiems asmenims, kaip nustatyta 49 straipsnio 4 dalyje.

2. Jei 6 straipsnio 4 dalyje nurodytoje migracijos valdymo ataskaitoje nustatoma, kad vienoje ar daugiau valstybių narių susiklostė 1 dalyje nurodyta padėtis, joje taip pat nurodomas bendras 45 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytų tarptautinės apsaugos prašytojų, kuriuos reikėtų perkelti Europos Sąjungoje siekiant padėti toms valstybėms narėms, skaičius. Ataskaitoje taip pat nurodomos 45 straipsnio 1 dalies d punkte nurodytos pajėgumų stiprinimo priemonės, būtinos siekiant padėti atitinkamai valstybei narei.

3. Per dvi savaites nuo migracijos valdymo ataskaitos priėmimo Komisija pakviečia visas kitas valstybes nares, į kurių teritoriją, kaip manoma, neturėtų atvykti asmenų, kaip nurodyta 1 dalyje, pateikti 2 dalyje nurodytus solidarumo įnašus. Savo prašyme Komisija nurodo bendrą prašytojų, kuriuos kiekviena valstybė narė turi perkelti, skaičių kaip 45 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytus solidarumo įnašus, apskaičiuotus pagal 54 straipsnyje nustatytą paskirstymo schemą. Paskirstymo schema apima remiamųjų valstybių narių dalį.

4. Per vieną mėnesį nuo migracijos valdymo ataskaitos priėmimo valstybės narės praneša Komisijai apie įnašus, kuriuos ketina skirti, užpildydamos I priede nustatytą paieškos ir gelbėjimo operacijų solidarumo atsako planą. Valstybės narės nurodo, ar jų įnašai bus:

   (a) perkėlimas Europos Sąjungoje pagal 45 straipsnio 1 dalies a punktą, arba

   (b) priemonės pagal 45 straipsnio 1 dalies d punktą, nustatytos migracijos valdymo ataskaitoje, arba

   (c) pažeidžiamų asmenų perkėlimas Europos Sąjungoje pagal 45 straipsnio 1 dalies a punktą pagal 49 straipsnio 4 dalį.

5. Jei Komisija mano, kad visų valstybių narių pagal 4 dalį nurodyti solidarumo įnašai yra gerokai mažesni už bendrus migracijos valdymo ataskaitoje nustatytus solidarumo įnašus, Komisija sušaukia Solidarumo forumą. Komisija paragina valstybes nares pakoreguoti įnašų skaičių ir prireikus jų rūšį. Savo įnašus pakoregavusios valstybės narės Solidarumo forume pateikia patikslintus paieškos ir gelbėjimo operacijų solidarumo atsako planus.

48 straipsnis

Komisijos įgyvendinimo aktai, susiję su paieškos ir gelbėjimo operacijomis

1. Per dvi savaites nuo 47 straipsnio 4 dalyje nurodytų paieškos ir gelbėjimo operacijų solidarumo atsako planų pateikimo arba per dvi savaites nuo 47 straipsnio 5 dalyje nurodyto Solidarumo forumo pabaigos, kai visų valstybių narių planuose nurodyti bendri solidarumo įnašai atitinka arba, Komisijos manymu, pakankamai siekia migracijos valdymo ataskaitoje nustatytus bendrus solidarumo įnašus, Komisija priima įgyvendinimo aktą, kuriame išdėstomos valstybių narių pagal 47 straipsnio 4 dalį arba 47 straipsnio 5 dalį nurodytos solidarumo priemonės. Tokios priemonės sudaro solidarumo priemonių rezervą, skirtą kiekvienai valstybei narei, kurioje, tikėtina, kad artimiausiu metu išsilaipins asmenų.

   Jei Prieglobsčio agentūra praneša Komisijai ir valstybėms narėms, kad vienos ar daugiau remiamųjų valstybių narių labui panaudota 80 proc. pirmoje pastraipoje nurodyto solidarumo priemonių rezervo, Komisija sušaukia Solidarumo forumą, kad informuotų valstybes nares apie padėtį ir paprašytų valstybių narių padidinti savo įnašus. Pasibaigus Solidarumo forumui, kuriame valstybės narės nurodo esančios pasirengusios padidinti įnašus, Komisija iš dalies pakeičia įgyvendinimo aktą, kuriuo sukuriamas pirmoje pastraipoje nurodytas solidarumo priemonių rezervas, kiek tai susiję su atitinkama remiamąja valstybe nare, kad būtų padidinti valstybių narių nurodyti įnašai.

2. Jei pagal 47 straipsnio 5 dalį valstybių narių nurodyti bendri solidarumo įnašai pagal jų skaičių ar rūšis vis dar gerokai mažesni ne migracijos valdymo ataskaitoje nustatyti bendri solidarumo įnašai ir dėl to susidaro padėtis, kai solidarumo priemonių rezervu negalima artimiausiu metu užtikrinti nuolatinės paramos 47 straipsnio 2 dalyje nurodytoms valstybėms narėms, Komisija per dvi savaites nuo Solidarumo forumo pabaigos priima įgyvendinimo aktą, kuriuo sukuriamas solidarumo priemonių rezervas kiekvienai valstybei narei, kurioje, kaip manoma, artimiausiu metu išsilaipins asmenų. Tuo įgyvendinimo aktu nustatoma:

(a) bendras skaičius trečiųjų šalių piliečių, kurie turėtų būti perkelti Europos Sąjungoje, siekiant padėti patenkinti 47 straipsnio 2 dalyje nurodytų valstybių narių poreikius, kaip nustatyta migracijos valdymo ataskaitoje;

(b) a punkte nurodytas skaičius ir dalis kiekvienai valstybei narei, įskaitant remiamąsias valstybes nares, apskaičiuoti pagal 54 straipsnyje nustatytą paskirstymo schemą;

(c) valstybių narių nurodytos priemonės, nustatytos 45 straipsnio 1 dalies d punkte.

Jei valstybės narės yra nurodžiusios 45 straipsnio 1 dalies d punkte nustatytas priemones, tos priemonės yra proporcingos įnašams, kuriuos valstybės narės būtų skyrusios perkeldamos asmenis Europos Sąjungoje, kaip nurodyta 45 straipsnio 1 dalies a punkte pagal 54 straipsnyje nustatytą paskirstymo schemą. Jos nustatomos įgyvendinimo akte, išskyrus atvejus, kai valstybių narių nurodytais įnašais nebūtų patenkinama daugiau nei 30 proc. visų migracijos valdymo ataskaitoje nurodytų perkėlimo Europos Sąjungoje atvejų. Tokiais atvejais įgyvendinimo akte nustatyti įnašai patikslinami, kad tas priemones nurodžiusios valstybės narės padengtų 50 proc. savo dalies, apskaičiuotos pagal 54 straipsnyje nustatytą paskirstymo schemą, taikydamos 45 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytas perkėlimo Europos Sąjungoje arba grąžinimo rėmimo priemones arba derindamos jas abi. Atitinkamos valstybės narės nedelsdamos praneša Komisijai, kaip jos šiuo atžvilgiu ketina padengti savo dalį. Komisija atitinkamai patikslina įgyvendinimo akte nustatytus tų valstybių narių įnašus, susijusius su perkėlimu Europos Sąjungoje, grąžinimo rėmimu ir 45 straipsnio 1 dalies d punkte nurodytomis priemonėmis.

Jei viena ar daugiau valstybių narių per 47 straipsnio 4 dalyje ir 47 straipsnio 5 dalyje nustatytus terminus nepateikia paieškos ir gelbėjimo operacijų solidarumo atsako plano, Komisija nustato įnašų, kuriuos turi skirti tos valstybės narės, skaičių ir rūšį.

Jei Prieglobsčio agentūra praneša Komisijai ir valstybėms narėms, kad vienos ar daugiau remiamųjų valstybių narių labui panaudota 80 proc. pirmoje pastraipoje nurodyto solidarumo priemonių rezervo, Komisija sušaukia Solidarumo forumą, kad informuotų valstybes nares apie padėtį ir papildomus valstybių narių poreikius. Pasibaigus Solidarumo forumui Komisija priima įgyvendinimo akto, kuriuo sukuriamas pirmoje pastraipoje nurodytas solidarumo priemonių rezervas, pakeitimą, susijusį su atitinkama remiamąja valstybe nare, kad bendras trečiųjų šalių piliečių, kuriems taikomos pirmos pastraipos a punkte nurodytos solidarumo priemonės, skaičius būtų padidintas ne daugiau kaip 50 proc. Atitinkamai pakeičiama pirmos pastraipos b punkte nurodyta kiekvienos valstybės narės dalis. Kai taikomos antros pastraipos nuostatos ir valstybės narės yra nurodžiusios, kad jos prisidės grąžinimo rėmimo priemonėmis, šių priemonių dalis padidinama 50 proc. 45 straipsnio 1 dalies d punkte nurodytos priemonės taip pat padidinamos dalimi, kuri yra proporcinga tos valstybių narių dalies, apskaičiuotos pagal 54 straipsnyje nustatytą paskirstymo schemą, padidėjimui 50 proc.

3. 1 ir 2 dalyse nurodytas įgyvendinimo aktas priimamas laikantis 67 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

49 straipsnis

Solidarumo priemonių rezervas paieškos ir gelbėjimo operacijoms

1. Per dvi savaites nuo 48 straipsnio 1 dalyje arba 48 straipsnio 2 dalyje nurodyto įgyvendinimo akto priėmimo 47 straipsnio 2 dalyje nurodyta valstybė narė praneša Komisijai apie savo prašymą suteikti solidarumo paramą. Gavusi tokį prašymą, Komisija remiasi solidarumo priemonių rezervu ir dvi savaites koordinuoja solidarumo priemonių, skirtų kiekvienam išlaipinimui ar išlaipinimų grupei, įgyvendinimą.

2. Komisijai koordinuojant, Prieglobsčio agentūra ir Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra sudaro reikalavimus atitinkančių asmenų, kurie turėtų būti perkelti Europos Sąjungoje ir kuriems turėtų būti taikomas grąžinimo rėmimas, sąrašą. Sąraše nurodomas tų asmenų paskirstymas prisidedančiosioms valstybėms narėms, atsižvelgiant į bendrą asmenų, kuriuos kiekviena prisidedančioji valstybė narė turėtų perkelti Europos Sąjungoje arba kuriems turėtų būti taikomas grąžinimo rėmimas, skaičių, tų asmenų pilietybę ir tai, ar juos ir valstybę narę, į kurią perkeliama ar kuri remia grąžinimą, sieja reikšmingi ryšiai. Pirmenybė teikiama pažeidžiamų asmenų perkėlimui Europos Sąjungoje. Prieglobsčio agentūra ir Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra padeda Komisijai stebėti, kaip naudojamas solidarumo priemonių rezervas.

3. Jei Komisija priima ataskaitą, kurioje daroma išvada, kad 47 straipsnio 2 dalyje nurodyta valstybė narė patiria migracijos spaudimą, kaip nustatyta 51 straipsnio 3 dalyje, likę solidarumo įnašai iš solidarumo priemonių rezervo, sukurto pagal 48 straipsnio 1 dalį arba 48 straipsnio 2 dalį, gali būti naudojami siekiant nedelsiant sumažinti tai valstybei narei daromą migracijos spaudimą. Tokiais atvejais taikomos 2 dalies nuostatos.

   Ši dalis netaikoma, kai priimamas 53 straipsnyje numatytas įgyvendinimo aktas. Nuo to įgyvendinimo akto priėmimo nebesiremiama reikalavimus atitinkančių asmenų, kurie turėtų būti perkelti Europos Sąjungoje ir kuriems turėtų būti taikomas grąžinimo rėmimas, sąrašu, numatytu 2 dalyje.

   Kai pirmoje pastraipoje nurodyto solidarumo priemonių rezervo nepakanka, kad būtų galima nedelsiant sumažinti 47 straipsnio 2 dalyje nurodytus valstybėje narėje kilusius sunkumus, solidarumo įnašai iš kitų valstybių narių solidarumo priemonių rezervo, sukurto pagal 48 straipsnio 1 dalį arba 48 straipsnio 2 dalį, gali būti naudojami, jeigu tai nekelia pavojaus toms valstybėms narėms skirto rezervo veikimui.

4. Jei migracijos valdymo ataskaitoje nurodoma, kad 47 straipsnio 2 dalyje nurodytai valstybei narei kyla sunkumų dėl pajėgumų, nes joje yra pažeidžiamų prašytojų, nesvarbu, kaip jie kirto išorės sienas, pagal 48 straipsnio 1 dalį arba 48 straipsnio 2 dalį sukurtas solidarumo priemonių rezervas taip pat gali būti naudojamas siekiant Europos Sąjungoje perkelti pažeidžiamus asmenis. Tokiais atvejais taikomos 2 dalies nuostatos.

5. Komisija remia ir palengvina prašytojų perkėlimo Europos Sąjungoje ir grąžinimo rėmimo įgyvendinimo procedūras, ypatingą dėmesį skirdama nelydimiems nepilnamečiams. Ji koordinuoja perkėlimo Europos Sąjungoje ir grąžinimo rėmimo veiklos aspektus, be kita ko, padedama ekspertų ar ekspertų grupių, kuriuos turėtų siųsti Prieglobsčio agentūra arba Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra.

50 straipsnis

Migracijos spaudimo vertinimas

1. Komisija įvertina migracijos padėtį valstybėje narėje, jei

   (a) ta valstybė narė pranešė Komisijai, kad ji mano patirianti migracijos spaudimą;

   (b) remdamasi turima informacija, ji mano, kad valstybė narė gali patirti migracijos spaudimą.

2. Prieglobsčio agentūra ir Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra padeda Komisijai įvertinti migracijos spaudimą. Komisija nedelsdama informuoja Europos Parlamentą, Tarybą ir valstybes nares, kad ji atlieka vertinimą.

3. Vertinant migracijos spaudimą vertinama pastarųjų šešių mėnesių padėtis atitinkamoje valstybėje narėje, palyginti su bendra padėtimi Sąjungoje, ir visų pirma remiamasi šia informacija:

   (a) trečiųjų šalių piliečių tarptautinės apsaugos prašymų skaičiumi ir prašytojų pilietybe;

   (b) skaičiumi trečiųjų šalių piliečių, kurių atveju valstybės narės institucijos nustatė, kad jie neatitinka arba nebeatitinka atvykimo į valstybę narę, buvimo arba gyvenimo joje sąlygų, įskaitant užsibuvusius asmenis, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2017/2226 3 straipsnio 1 dalies 19 punkte[58];

   (c) sprendimų grąžinti, kurie atitinka Direktyvą 2008/115/EB, skaičiumi;

   (d) trečiųjų šalių piliečių, kurie išvyko iš valstybių narių teritorijos pagal sprendimą grąžinti, kuris atitinka Direktyvą 2008/115/EB, skaičiumi;

   (e) trečiųjų šalių piliečių, kuriuos valstybės narės priėmė pagal Sąjungos ir nacionalines perkėlimo į ES [arba humanitarinio priėmimo] programas, skaičiumi;

   (f) gaunamų ir išsiunčiamų prašymų perimti savo žinion ir pranešimų apie atsiėmimą pagal 34 ir 36 straipsnius skaičiumi;

   (g) pagal 31 straipsnį atliktų perdavimų skaičiumi;

   (h) asmenų, sulaikytų dėl neteisėto išorės sausumos, jūrų ar oro sienos kirtimo, skaičiumi;

   (i) asmenų, kuriems neleista atvykti pagal Reglamento (ES) 2016/399 14 straipsnį, skaičiumi;

   (j) trečiųjų šalių piliečių, išlaipintų po paieškos ir gelbėjimo operacijų, skaičiumi ir pilietybe, įskaitant tarptautinės apsaugos prašymų skaičių;

   (k) nelydimų nepilnamečių skaičiumi.

4. Vertinant migracijos spaudimą taip pat atsižvelgiama į:

[58] 2017 m. lapkričio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/2226, kuriuo sukuriama atvykimo ir išvykimo sistema (AIS), kurioje registruojami trečiųjų šalių piliečių, kertančių valstybių narių išorės sienas, atvykimo ir išvykimo bei atsisakymo leisti jiems atvykti duomenys, nustatomos prieigos prie AIS teisėsaugos tikslais sąlygos ir iš dalies keičiama Konvencija dėl Šengeno susitarimo įgyvendinimo ir reglamentai (EB) Nr. 767/2008 ir (ES) Nr. 1077/2011, OL L 327, 2017 12 9, p. 20.

(a) valstybės narės, kurioje pagal 1 dalies a punktą atliekamas vertinimas, pateiktą informaciją;

(b) bendradarbiavimo migracijos srityje su trečiosiomis kilmės ir tranzito šalimis, pirmosiomis prieglobsčio šalimis ir saugiomis trečiosiomis šalimis, kaip apibrėžta Reglamente (ES) XXX/XXX [*Prieglobsčio procedūros reglamentas*], lygį;

(c) geopolitinę padėtį atitinkamose trečiosiose šalyse, kuri gali turėti įtakos migrantų judėjimui;

(d) susijusias rekomendacijas, numatytas Tarybos reglamento (ES) Nr. 1053/2013[59] 15 straipsnyje, Reglamento (ES) XXX/ XXX [*Europos Sąjungos prieglobsčio agentūra*] 13, 14 ir 22 straipsniuose ir Reglamento (ES) 2019/1896 32 straipsnio 7 dalyje;

(e) informaciją, surinktą pagal XXX Komisijos rekomendaciją dėl ES pasirengimo su migracija susijusioms krizėms ir jų valdymo mechanizmo (Migracinės parengties ir migracijos krizių valdymo planas);

(f) 6 straipsnio 4 dalyje nurodytą migracijos valdymo ataskaitą;

(g) integruoto informuotumo apie padėtį ir analizės (ISAA) ataskaitas pagal Tarybos įgyvendinimo sprendimą (ES) 2018/1993 dėl ES integruoto politinio atsako į krizes mechanizmo, jei aktyvuojamas integruotas politinis atsakas į krizes, arba informuotumo apie padėtį ir analizės migracijos srityje ataskaitą, paskelbtą per pirmąjį Migracinės parengties ir migracijos krizių valdymo plano etapą, kai integruoto politinio atsako į krizes mechanizmas neaktyvuojamas;

(h) informaciją, gautą iš vizų režimo liberalizavimo ataskaitų ir dialogų su trečiosiomis šalimis;

(i) Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūros ketvirtinius biuletenius apie migraciją ir kitas ataskaitas;

(j) Sąjungos agentūrų teikiamą paramą remiamajai valstybei narei.

51 straipsnis

Migracijos spaudimo ataskaita

1. Atlikdama vertinimą pagal 50 straipsnio 1 dalį, Komisija konsultuojasi su atitinkama valstybe nare.

   Komisija pateikia migracijos spaudimo ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai per vieną mėnesį nuo tos dienos, kai Komisija juos informavo pagal 50 straipsnio 2 dalį, kad atlieka vertinimą.

2. Ataskaitoje Komisija nurodo, ar atitinkama valstybė narė patiria migracijos spaudimą.

[59] 2013 m. spalio 7 d. Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1053/2013, kuriuo sukuriamas tikrinimo, kaip taikoma Šengeno *acquis*, vertinimo ir stebėsenos mechanizmas, ir panaikinamas 1998 m. rugsėjo 16 d. Vykdomojo komiteto sprendimas, įsteigiantis Šengeno įvertinimo ir įgyvendinimo nuolatinį komitetą, OL L 295, 2013 11 6, p. 27.

3. Jei Komisija padaro išvadą, kad atitinkama valstybė narė patiria migracijos spaudimą, ataskaitoje nurodoma:

(a) migracijos spaudimą patiriančios valstybės narės pajėgumai migracijos valdymo srityje, visų pirma prieglobsčio ir grąžinimo srityje, taip pat jos bendri prieglobsčio ir grąžinimo bylų tvarkymo poreikiai;

(b) priemonės, kurios yra tinkamos padėčiai ištaisyti, ir numatomas jų įgyvendinimo laikotarpis, be kita ko, kai tinkama, šios priemonės:

i) priemonės, kurių turėtų imtis migracijos spaudimą patirianti valstybė narė migracijos valdymo srityje, visų pirma prieglobsčio ir grąžinimo srityje;

ii) priemonės, nurodytos 45 straipsnio 1 dalies a, b ir c punktuose, kurių turi imtis kitos valstybės narės;

iii) priemonės, nurodytos 45 straipsnio 1 dalies d punkte, kurių turi imtis kitos valstybės narės.

4. Jei Komisija mano, kad dėl valstybėje narėje besiklostančios padėties reikia imtis skubių veiksmų, ji pateikia savo ataskaitą ne vėliau kaip per dvi savaites nuo tos dienos, kai pagal 50 straipsnio 2 dalį ji informavo Europos Parlamentą, Tarybą ir valstybes nares, kad atlieka vertinimą.

52 straipsnis

Solidarumo atsako planai esant migracijos spaudimui

1. Jei 51 straipsnyje nurodytoje ataskaitoje nustatoma, kad valstybė narė patiria migracijos spaudimą, kitos valstybės narės, kurios pačios nėra remiamosios valstybės narės, prisideda 45 straipsnio 1 dalies a, b ir c punktuose nurodytais solidarumo įnašais. Valstybės narės pirmenybę teikia nelydimų nepilnamečių perkėlimui Europos Sąjungoje.

2. Jei 51 straipsnyje nurodytoje ataskaitoje nurodomos to straipsnio 3 dalies b punkto iii papunktyje nurodytos priemonės, kitos valstybės narės gali prisidėti tomis priemonėmis, o ne 51 straipsnio 3 dalies b punkto ii papunktyje nurodytomis priemonėmis. Dėl tokių priemonių neturi atsirasti didesnis nei 30 proc. visų įnašų, nustatytų migracijos spaudimo ataskaitoje pagal 51 straipsnio 3 dalies b punkto ii papunktį, trūkumas.

3. Per dvi savaites nuo 51 straipsnyje nurodytos ataskaitos priėmimo valstybės narės pateikia Komisijai solidarumo atsako planą, užpildydamos II priede pateiktą formą. Solidarumo atsako plane nurodomos įnašų rūšys iš nustatytų 51 straipsnio 3 dalies b punkto ii papunktyje arba atitinkamais atvejais 51 straipsnio 3 dalies b punkto iii papunktyje nustatytos priemonės, kurių valstybės narės siūlo imtis. Jei valstybės narės siūlo daugiau nei vienos rūšies įnašus, nustatytus 51 straipsnio 3 dalies b punkto ii papunktyje, jos nurodo kiekvieno įnašo dalį.

Jei į solidarumo atsako planą įtrauktas grąžinimo rėmimas, valstybės narės nurodo atitinkamos valstybės narės teritorijoje esančių neteisėtai esančių trečiųjų šalių piliečių, kuriuos jos ketina remti, pilietybes.

Jei valstybės narės solidarumo atsako plane nurodo 51 straipsnio 3 dalies b punkto iii papunktyje nustatytas priemones, jos taip pat nurodo išsamią jų įgyvendinimo tvarką ir terminus.

4. Jei Komisija mano, kad solidarumo atsako planuose nurodyti solidarumo įnašai neatitinka poreikių, nustatytų 51 straipsnyje numatytoje migracijos spaudimo ataskaitoje, ji sušaukia Solidarumo forumą. Tokiais atvejais Komisija paragina valstybes nares Solidarumo forume pakoreguoti savo solidarumo atsako planuose nurodytų rūšių įnašus ir pateikti patikslintus solidarumo atsako planus.

5. 51 straipsnio 3 dalies b punkto ii papunktyje nurodytus solidarumo įnašus siūlanti valstybė narė gali prašyti atskaičiuoti 10 proc. jos dalies, apskaičiuotos pagal 54 straipsnyje nustatytą paskirstymo schemą, jei solidarumo atsako planuose nurodyta, kad per pastaruosius penkerius metus jos išnagrinėtas tarptautinės apsaugos prašymų skaičius vienam gyventojui yra du kartus didesnis už Sąjungos vidurkį.

53 straipsnis

Komisijos įgyvendinimo aktai dėl solidarumo esant migracijos spaudimui

1. Per dvi savaites nuo 52 straipsnio 3 dalyje nurodytų solidarumo atsako planų pateikimo arba, jei pagal 52 straipsnio 4 dalį sušaukiamas Solidarumo forumas, per dvi savaites nuo Solidarumo forumo pabaigos Komisija priima įgyvendinimo aktą, kuriuo nustatomi solidarumo įnašai migracijos spaudimą patiriančiai valstybei narei, kuriuos turėtų skirti kitos valstybės narės, ir jų įgyvendinimo terminai.

2. Įgyvendinimo akte nustatomi tokių rūšių įnašai, kokius valstybės narės yra nurodžiusios savo solidarumo atsako planuose. Jei viena ar kelios valstybės narės nėra pateikusios solidarumo atsako plano, Komisija, atsižvelgdama į migracijos spaudimo ataskaitoje nustatytus poreikius, nustato įnašų, kuriuos turėtų skirti valstybė narė, rūšis.

   Jei valstybių narių solidarumo atsako planuose nurodyti įnašai yra tokie, kaip nurodyta 45 straipsnio 1 dalies d punkte, Komisija įvertina, ar pasiūlytos priemonės yra proporcingos įnašams, kuriuos valstybės narės būtų skyrusios imdamosi 45 straipsnio 1 dalies a, b arba c punktuose nurodytų priemonių pagal 54 straipsnyje nustatytą paskirstymo schemą.

   Jei pasiūlytos priemonės nėra proporcingos įnašams, kuriuos prisidedančioji valstybė narė būtų skyrusi imdamasi 45 straipsnio 1 dalies a, b arba c punktuose nurodytų priemonių, Komisija įgyvendinimo akte nustato siūlomas priemones, pakoreguodama jų lygį.

   Jei dėl pasiūlytų priemonių atsirastų didesnis nei 30 proc. visų solidarumo priemonių, nustatytų migracijos spaudimo ataskaitoje pagal 51 straipsnio 3 dalies b punkto ii papunktį, trūkumas, įgyvendinimo akte nustatyti įnašai pakoreguojami taip, kad tokias priemones nurodžiusios valstybės narės 51 straipsnio 3 dalies b punkto ii papunktyje nustatytomis priemonėmis turėtų padengti 50 proc. savo dalies, apskaičiuotos pagal 54 straipsnyje nustatytą paskirstymo schemą. Komisija atitinkamai patikslina tų valstybių narių nurodytas 51 straipsnio 3 dalies b punkto iii papunktyje išdėstytas priemones.

3. Įgyvendinimo aktu nustatoma:

(a) bendras asmenų, kurie turėtų būti perkelti iš prašančiosios valstybės narės pagal 45 straipsnio 1 dalies a arba c punktus, skaičius, atsižvelgiant į prašančiosios valstybės narės pajėgumus ir poreikius prieglobsčio srityje, nustatytus 51 straipsnio 3 dalies b punkto ii papunktyje nurodytoje ataskaitoje;

(b) bendras asmenų iš prašančiosios valstybės narės, kuriems turėtų būti taikomas grąžinimo rėmimas pagal 45 straipsnio 1 dalies b punktą, skaičius, atsižvelgiant į prašančiosios valstybės narės pajėgumus ir poreikius grąžinimo srityje, nustatytus 51 straipsnio 3 dalies b punkto ii papunktyje nurodytoje ataskaitoje;

(c) asmenų, kurie turėtų būti perkelti, ir (arba) asmenų, kuriems turėtų būti taikomas grąžinimo rėmimas, paskirstymas tarp valstybių narių, įskaitant remiamąją valstybę narę, remiantis 54 straipsnyje nustatyta paskirstymo schema;

(d) valstybių narių pagal 2 dalies antrą, trečią ir ketvirtą pastraipas nurodytos priemonės.

3 dalies c punkte nurodytas paskirstymas koreguojamas, jei valstybė narė, pateikusi prašymą pagal 52 straipsnio 5 dalį, solidarumo atsako plane įrodo, kad per pastaruosius penkerius metus jos išnagrinėtų tarptautinės apsaugos prašymų skaičius vienam gyventojui daugiau nei du kartus viršijo Sąjungos vidurkį. Tokiais atvejais valstybės narės dalis, apskaičiuota pagal 54 straipsnyje nustatytą paskirstymo schemą, sumažinama 10 proc. Ši atskaičiuota dalis proporcingai paskirstoma kitoms valstybėms narėms, skiriančioms įnašus pagal 45 straipsnio 1 dalies a, b ir c punktus.

4. Jei praėjusiais metais reaguodamos į valstybės narės prašymą suteikti solidarumo paramą kitos valstybės narės pagal 56 straipsnio 1 dalį yra skyrusios įnašų, kad padėtų jai spręsti migracijos problemas jos teritorijoje ir išvengti migracijos spaudimo, ir jei tie įnašai atitinka įgyvendinimo akte nustatytų rūšių priemones, Komisija atskaito šiuos įnašus iš atitinkamų įgyvendinimo akte nustatytų įnašų.

5. Jei yra tinkamai pagrįstų priežasčių, dėl kurių privaloma skubėti ir kurios susijusios su migracijos spaudimo remiamojoje valstybėje narėje, Komisija priima nedelsiant taikytinus įgyvendinimo aktus laikydamasi 67 straipsnio 3 dalyje nurodytos skubos procedūros.

Tie aktai galioja ne ilgiau kaip vienus metus.

6. Praėjus vienam mėnesiui nuo įgyvendinimo akto taikymo pabaigos Komisija pateikia jo įgyvendinimo ataskaitą. Ataskaitoje pateikiama priemonių, kurių imtasi, veiksmingumo analizė.

54 straipsnis

Paskirstymo schema

45 straipsnio 1 dalies a, b ir c punktuose nurodyta solidarumo įnašų, kuriuos kiekviena valstybė narė turėtų skirti pagal 48 ir 53 straipsnius, dalis apskaičiuojama pagal III priede pateiktą formulę ir remiantis naujausiais turimais Eurostato duomenimis kiekvienos valstybės narės atžvilgiu grindžiama šiais kriterijais:

(a) gyventojų skaičiumi (koeficientas – 50 proc.);

(b) bendru BVP (koeficientas – 50 proc.).

55 straipsnis

Grąžinimo rėmimas

1. Valstybė narė gali įsipareigoti padėti valstybei narei grąžinti neteisėtai esančius trečiųjų šalių piliečius remdama grąžinimą ir tokiu atveju glaudžiai koordinuodama veiksmus su remiamąja valstybe nare imasi priemonių, kad grąžintų tuos trečiųjų šalių piliečius iš remiamosios valstybės narės teritorijos.

2. Jei valstybė narė įsipareigoja remti grąžinimą, o neteisėtai esantys trečiųjų šalių piliečiai, dėl kurių remiamoji valstybė narė yra priėmusi sprendimą grąžinti, negrįžta arba nėra išsiunčiami per 8 mėnesius, grąžinimo rėmimą teikianti valstybė narė atitinkamus asmenis 57 ir 58 straipsniuose nustatyta tvarka perkelia į savo teritoriją. Šis laikotarpis prasideda priėmus 53 straipsnio 1 dalyje arba, kai taikoma, 49 straipsnio 2 dalyje nurodytą įgyvendinimo aktą.

3. Jei valstybė narė įsipareigoja remti grąžinimą trečiųjų šalių piliečių, dėl kurių remiamoji valstybė narė dar nėra priėmusi sprendimo grąžinti, 2 dalyje nurodytas laikotarpis pradedamas skaičiuoti nuo bet kurios iš šių datų:

   (a) dienos, kurią remiamoji valstybė narė priima sprendimą grąžinti, arba

   (b) jei sprendimas grąžinti priimamas kaip sprendimo atmesti tarptautinės apsaugos prašymą dalis arba jei sprendimas grąžinti priimamas atskiru aktu, tuo pačiu metu ir kartu su sprendimu atmesti tarptautinės apsaugos prašymą pagal Reglamento (ES) XXX/XXX [*Prieglobsčio procedūros reglamentas*] 35a straipsnį, – dienos, kurią prašytojas arba trečiosios šalies pilietis netenka teisės pasilikti ir jam neleidžiama pasilikti.

4. 1 dalyje nurodytos priemonės apima vieną ar daugiau toliau nurodytų remiančiosios valstybės narės veiksmų:

   (a) teikti konsultacijas dėl neteisėtai esančių trečiųjų šalių piliečių grąžinimo ir reintegracijos;

   (b) naudoti nacionalines programas ir išteklius siekiant neteisėtai esantiems trečiųjų šalių piliečiams, norintiems savanoriškai išvykti, teikti logistinę, finansinę ir kitokią materialinę ar nepiniginę pagalbą, įskaitant reintegraciją;

   (c) vesti arba remti politinį dialogą ir keitimąsi informacija su trečiųjų šalių valdžios institucijomis siekiant palengvinti readmisiją;

   (d) susisiekti su trečiųjų šalių kompetentingomis institucijomis, siekiant patikrinti trečiųjų šalių piliečių tapatybę ir gauti galiojantį kelionės dokumentą;

   (e) remiamosios valstybės narės vardu pasirūpinti praktinėmis grąžinimo vykdymo užtikrinimo priemonėmis, pavyzdžiui, užsakomaisiais ar reguliariaisiais skrydžiais ar kitomis transporto į trečiąją šalį, į kurią grąžinama, priemonėmis.

   Šiomis priemonėmis nedaromas poveikis remiamosios valstybės narės pareigoms ir atsakomybei, nustatytoms Direktyvoje 2008/115/EB.

56 straipsnis

Kiti solidarumo įnašai

1. Jei valstybė narė, siekdama išvengti migracijos spaudimo, prašo kitų valstybių narių solidarumo paramos, kad jai padėtų spręsti su migracijos padėtimi jos teritorijoje susijusias problemas, ji apie tokį prašymą praneša Komisijai.

2. Bet kuri valstybė narė bet kuriuo metu reaguodama į valstybės narės solidarumo paramos prašymą arba savo iniciatyva, be kita ko, susitarus su kita valstybe nare, prisideda 45 straipsnyje nurodytomis priemonėmis atitinkamos valstybės narės labui ir su jos sutikimu. 45 straipsnio d punkte nurodyti įnašai atitinka Reglamento (ES) XXX/XXX [Prieglobsčio, migracijos ir prieglobsčio fondas] tikslus.

3. Valstybės narės, kurios prisidėjo arba ketina prisidėti solidarumo įnašais reaguodamos į valstybės narės solidarumo paramos prašymą arba savo iniciatyva, apie tai praneša Komisijai užpildydamos IV priede pateiktą solidarumo paramos plano formą. Prireikus solidarumo atsako plane pateikiama patikrinama informacija, įskaitant informaciją apie priemonių taikymo sritį bei pobūdį ir jų įgyvendinimą.

II SKYRIUS

PROCEDŪRINIAI REIKALAVIMAI

57 straipsnis

Procedūra prieš perkėlimą Europos Sąjungoje

1. Šiame straipsnyje nustatyta procedūra taikoma:

   (a) 45 straipsnio 1 dalies a ir c punktuose ir 45 straipsnio 2 dalies a punkte nurodytiems asmenims;

   (b) 45 straipsnio 1 dalies b punkte, jei pasibaigė 55 straipsnio 2 dalyje nurodytas laikotarpis, ir 45 straipsnio 2 dalies b punkte nurodytiems asmenims.

2. Prieš taikydama šiame straipsnyje nustatytą procedūrą remiamoji valstybė narė užtikrina, kad nėra pagrįstų priežasčių manyti, kad atitinkamas asmuo kelia pavojų tos valstybės narės nacionaliniam saugumui ar viešajai tvarkai. Jei yra pagrįstų priežasčių manyti, kad asmuo kelia pavojų nacionaliniam saugumui ar viešajai tvarkai, remiamoji valstybė narė netaiko šiame straipsnyje nustatytos procedūros ir, kai taikoma, išbraukia asmenį iš 49 straipsnio 2 dalyje nurodyto sąrašo.

3. Jei turėtų būti taikomas perkėlimas Europos Sąjungoje, remiamoji valstybė narė nustato asmenis, kurie galėtų būti perkelti. Jei atitinkamas asmuo yra tarptautinės apsaugos prašytojas arba gavėjas, ta valstybė narė, kai taikoma, atsižvelgia į tai, ar atitinkamą asmenį ir valstybę narę, į kurią perkeliama, sieja reikšmingi ryšiai. Jei nustatytas perkeltinas asmuo yra tarptautinės apsaugos gavėjas, atitinkamas asmuo perkeliamas Europos Sąjungoje tik po to, kai tas asmuo raštu sutinka būti perkeltas.

   Jei pagal 49 straipsnį turėtų būti taikomas perkėlimas Europos Sąjungoje, remiamoji valstybė narė naudojasi Prieglobsčio agentūros ir Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros sudarytu sąrašu, nurodytu 49 straipsnio 2 dalyje.

Pirma pastraipa netaikoma prašytojams, kurių atžvilgiu remiamoji valstybė narė gali būti nustatyta kaip atsakinga valstybė narė pagal 15–20 ir 24 straipsniuose nustatytus kriterijus, išskyrus 15 straipsnio 5 dalį. Tie prašytojai neatitinka perkėlimo Europos Sąjungoje kriterijų.

4. Pasibaigus 55 straipsnio 2 dalyje nurodytam laikotarpiui, remiamoji valstybė narė nedelsdama informuoja remiančiąją valstybę narę, kad atitinkamiems neteisėtai esantiems trečiųjų šalių piliečiams taikoma 5–10 dalyse nustatyta procedūra.

5. Remiamoji valstybė narė kuo greičiau perduoda valstybei narei, į kurią perkeliama, svarbią informaciją ir dokumentus, susijusius su 2 ir 3 dalyse nurodytu asmeniu.

6. Valstybė narė, į kurią perkeliama, išnagrinėja remiamosios valstybės narės pagal 5 dalį perduotą informaciją ir patikrina, ar nėra pagrįstų priežasčių manyti, kad atitinkamas asmuo kelia pavojų jos nacionaliniam saugumui ar viešajai tvarkai.

7. Jei nėra pagrįstų priežasčių manyti, kad atitinkamas asmuo kelia pavojų valstybės narės, į kurią perkeliama, nacionaliniam saugumui ar viešajai tvarkai, ji per vieną savaitę patvirtina, kad perkels atitinkamą asmenį.

   Jeigu atlikus patikrinimus patvirtinama, kad yra pagrįstų priežasčių manyti, kad atitinkamas asmuo kelia pavojų valstybės narės, į kurią perkeliama, nacionaliniam saugumui ar viešajai tvarkai, ji per vieną savaitę informuoja remiamąją valstybę narę apie perspėjimo iš bet kurios atitinkamos duomenų bazės pobūdį ir pagrindinius elementus. Tokiais atvejais atitinkamas asmuo neperkeliamas.

   Išimtiniais atvejais, kai galima įrodyti, kad informaciją nagrinėti yra ypač sudėtinga arba kad tuo metu reikia patikrinti daug atvejų, valstybė narė, į kurią perkeliama, gali pateikti atsakymą praėjus pirmoje ir antroje pastraipose nurodytam vienos savaitės terminui, tačiau bet kuriuo atveju per dvi savaites. Tokiais atvejais valstybė narė, į kurią perkeliama, apie savo sprendimą atsakymą remiamajai valstybei narei pateikti vėliau praneša per pradinį vienos savaitės laikotarpį.

   Jei per pirmoje ir antroje pastraipose nurodytą vienos savaitės laikotarpį ir per šios dalies trečioje pastraipoje nurodytą dviejų savaičių laikotarpį veiksmų nesiimama, tai prilygsta informacijos gavimo patvirtinimui ir reiškia pareigą perkelti asmenį, įskaitant pareigą tinkamai pasirūpinti atvykimo organizavimu.

8. Remiamoji valstybė narė priima sprendimą dėl perdavimo ne vėliau kaip per vieną savaitę nuo valstybės narės, į kurią perkeliama, patvirtinimo. Ji nedelsdama raštu praneša atitinkamam asmeniui apie sprendimą perduoti jį tai valstybei narei.

9. Atitinkamas asmuo iš remiamosios valstybės narės į valstybę narę, į kurią perkeliama, perduodamas pagal remiamosios valstybės narės nacionalinę teisę, atitinkamoms valstybėms narėms pasikonsultavus, kiek praktiškai įmanoma greičiau, bet ne vėliau kaip per keturias savaites nuo valstybės narės, į kurią perkeliama, patvirtinimo arba nuo galutinio sprendimo dėl sprendimo dėl perdavimo apskundimo ar peržiūrėjimo priėmimo, jei vykdymas buvo sustabdytas pagal 33 straipsnio 3 dalį.

10. 32 straipsnio 3, 4 ir 5 dalys, 33 ir 34 straipsniai, 35 straipsnio 1 ir dalys, 36 straipsnio 2 ir 3 dalys ir 37 bei 39 straipsniai *mutatis mutandis* taikomi perdavimui siekiant asmenį perkelti Europos Sąjungoje.

11. Komisija, priimdama įgyvendinimo aktus, patvirtina vienodas informacijos ir dokumentų rengimo ir pateikimo perkėlimo Europos Sąjungoje tikslu sąlygas. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 67 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

58 straipsnis

Procedūra po perkėlimo Europos Sąjungoje

1. Valstybė narė, į kurią perkeliama, remiamajai valstybei narei praneša, kad atitinkamas asmuo tikrai atvyko arba kad jis nustatytu laiku neatvyko.

2. Jei valstybė narė, į kurią perkeliama, perkėlė prašytoją, už kurį atsakinga valstybė narė dar nenustatyta, ta valstybė narė taiko procedūras, nustatytas III dalyje, išskyrus 8 straipsnio 2 dalį, 9 straipsnio 1 ir 2 dalis, 15 straipsnio 5 dalį ir 21 straipsnio 1 ir 2 dalis .

   Jei nė viena valstybė narė negali būti paskirta atsakinga pagal pirmą pastraipą, už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą yra atsakinga valstybė narė, į kurią perkeliama.

   Valstybė narė, į kurią perkeliama, nurodo savo atsakomybę sistemoje EURODAC pagal Reglamento (ES) XXX/XXX [*EURODAC reglamentas*] 11 straipsnio 1 dalį.

3. Jei valstybė narė, į kurią perkeliama, perkėlė prašytoją, už kurį remiamoji valstybė narė buvo anksčiau nustatyta kaip atsakinga dėl kitų priežasčių nei 57 straipsnio 3 dalies trečioje pastraipoje nurodyti kriterijai, atsakomybė už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą perduodama valstybei narei, į kurią perkeliama.

   Valstybė narė, į kurią perkeliama, nurodo savo atsakomybę sistemoje EURODAC pagal Reglamento (ES) XXX/XXX [*EURODAC reglamentas*] 11 straipsnio 3 dalį.

4. Jei valstybė narė, į kurią perkeliama, perkėlė tarptautinės apsaugos gavėją, valstybė narė, į kurią perkeliama, automatiškai suteikia tarptautinės apsaugos statusą, atsižvelgdama į atitinkamą remiamosios valstybės narės suteiktą statusą.

5. Jei valstybė narė, į kurią perkeliama, perkėlė trečiosios šalies pilietį, kuris jos teritorijoje yra neteisėtai, taikoma Direktyva 2008/115/EB.

59 straipsnis

Kitos pareigos

Remiamosios ir prisidedančiosios valstybės narės nuolat informuoja Komisiją apie solidarumo priemonių, kurių imtasi dvišaliu lygmeniu, įskaitant bendradarbiavimo su trečiąja šalimi priemones, įgyvendinimą.

60 straipsnis

Veiklos koordinavimas

Gavusi prašymą, Komisija koordinuoja prisidedančiųjų valstybių narių pasiūlytų priemonių veiklos aspektus, įskaitant bet kokią Prieglobsčio agentūros arba Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros išsiųstų ekspertų ar grupių pagalbą.

III SKYRIUS

SĄJUNGOS TEIKIAMA FINANSINĖ PARAMA

61 straipsnis

Finansinė parama

Finansinė parama po perkėlimo Europos Sąjungoje pagal IV dalies I ir II skyrius įgyvendinama pagal Reglamento (ES) XXX/XXX [*Prieglobsčio ir migracijos fondas*] 17 straipsnį.

V DALIS

BENDROSIOS NUOSTATOS

62 straipsnis

Duomenų saugumas ir duomenų apsauga

1. Valstybės narės įgyvendina tinkamas technines ir organizacines priemones, kad būtų užtikrintas pagal šį reglamentą tvarkomų asmens duomenų saugumas ir visų pirma būtų užkirstas kelias neteisėtai ar neleistinai prieigai prie tvarkomų asmens duomenų arba neteisėtam ar neleistinam jų atskleidimui, keitimui arba praradimui.
2. Kiekvienos valstybės narės kompetentinga priežiūros institucija arba institucijos stebi 41 straipsnyje nurodytų atitinkamos valstybės narės institucijų vykdomo asmens duomenų tvarkymo teisėtumą.
3. Prieglobsčio agentūros vykdomam asmens duomenų tvarkymui taikomas Reglamentas (ES) XXX/XXX [*Europos Sąjungos prieglobsčio agentūra*], visų pirma kiek tai susiję su Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūno vykdoma stebėsena.

63 straipsnis

Konfidencialumas

Valstybės narės užtikrina, kad 41 straipsnyje nurodytos valdžios institucijos jų darbe gaunamos informacijos atžvilgiu laikytųsi nacionalinėje teisėje numatytų konfidencialumo taisyklių.

64 straipsnis

Sankcijos

Valstybės narės nustato sankcijų, įskaitant administracines ir baudžiamąsias sankcijas pagal nacionalinę teisę, taikomų pažeidus šį reglamentą, taisykles ir imasi visų būtinų priemonių užtikrinti, kad šios sankcijos būtų įgyvendinamos. Numatytos sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasomos.

65 straipsnis

Terminų skaičiavimas

Kiekvienas šiame reglamente numatytas terminas skaičiuojamas taip:

(a) tais atvejais, kai dienomis, savaitėmis ar mėnesiais išreikštas terminas yra skaičiuojamas nuo to momento, kai įvyksta įvykis ar veiksmas, ta diena, kurią tas įvykis ar veiksmas įvyko, į atitinkamą terminą yra neįskaičiuojama;

(b) savaitėmis ar mėnesiais išreikštas terminas baigiasi pasibaigus bet kuriai paskutinės savaitės ar mėnesio dienai, kuri yra ta pati savaitės diena ar sutampa su ta pačia diena, kurią įvyko įvykis ar veiksmas, nuo kurio tas terminas turi būti skaičiuojamas. Jei mėnesiais išreikštu laikotarpiu paskutinį mėnesį nėra dienos, kurią jis turėtų baigtis, tas laikotarpis baigiasi pasibaigus paskutinei to mėnesio dienai;

(c) į terminus įskaičiuojami šeštadieniai, sekmadieniai ir bet kurios iš susijusių valstybių narių oficialių švenčių dienos.

66 straipsnis

Teritorinė taikymo sritis

Prancūzijos Respublikos atžvilgiu šis reglamentas taikomas tik jos europinei teritorijai.

67 straipsnis

Komitetas

1. Komisijai padeda komitetas. Tas komitetas – tai komitetas, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.

2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

   Jei komitetas nuomonės nepateikia, Komisija įgyvendinimo akto projekto nepriima ir taikoma Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnio 4 dalies trečia pastraipa.

3. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 8 straipsnis.

68 straipsnis

Įgaliojimų delegavimas

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytomis sąlygomis.

2. Įgaliojimai priimti 15 straipsnio 6 dalyje ir 24 straipsnio 3 dalyje nurodytus deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami 5 metų laikotarpiui nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos. Likus ne mažiau kaip devyniems mėnesiams iki 5 metų laikotarpio pabaigos Komisija parengia naudojimosi deleguotaisiais įgaliojimais ataskaitą. Deleguotieji įgaliojimai savaime pratęsiami tokios pačios trukmės laikotarpiams, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus ne mažiau kaip trims mėnesiams iki kiekvieno laikotarpio pabaigos.

3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 15 straipsnio 6 dalyje ir 24 straipsnio 3 dalyje nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.

4. Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais.

5. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.

6. Pagal 15 straipsnio 6 dalį ir 24 straipsnio 3 dalį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

69 straipsnis

Stebėjimas ir vertinimas

Ne vėliau kaip [18 mėnesių nuo įsigaliojimo], o vėliau kasmet Komisija peržiūri šio reglamento IV dalies I–III skyriuose nustatytų priemonių veikimą.

[Praėjus trejiems metams po įsigaliojimo Komisija pateikia šiame reglamente nustatytų priemonių įgyvendinimo ataskaitą.]

Ne anksčiau kaip praėjus [penkeriems] metams po šio reglamento taikymo pradžios dienos, o vėliau kas penkerius metus Komisija atlieka šio reglamento vertinimą. Komisija pateikia pagrindinių išvadų ataskaitą Europos Parlamentui, Tarybai bei Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui. Valstybės narės ne vėliau kaip likus šešiems mėnesiams iki [penkerių] metų laikotarpio pabaigos pateikia Komisijai visą informaciją, reikalingą tai ataskaitai parengti.

70 straipsnis

Statistiniai duomenys

Pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 862/2007[60] 4 straipsnio 4 dalį valstybės narės praneša Komisijai (Eurostatui) statistinius duomenis apie šio reglamento ir Reglamento (EB) Nr. 1560/2003 taikymą.

[60] 2007 m. liepos 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 862/2007 dėl Bendrijos migracijos statistikos ir tarptautinės apsaugos statistikos, OL L 199, 2007 7 31, p. 23.

VI DALIS

KITŲ SĄJUNGOS AKTŲ PAKEITIMAI

71 straipsnis

Ilgalaikių gyventojų direktyvos pakeitimai

1. Direktyva 2003/109/EB iš dalies keičiama taip:

4 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalis papildoma šia pastraipa:

„Tarptautinės apsaugos gavėjams privalomas teisėto ir nuolatinio gyvenimo šalyje laikotarpis yra treji metai.“

72 straipsnis

Reglamento (ES) XXX/XXX [Prieglobsčio ir migracijos fondas] pakeitimai

Reglamentas (ES) XXX/XXX [*Prieglobsčio ir migracijos fondas*] iš dalies keičiamas taip:

1. 16 straipsnis pakeičiamas taip:

„1. Be asignavimų, apskaičiuotų pagal 11 straipsnio 1 dalies a punktą, valstybės narės gauna papildomą 10 000 EUR sumą už kiekvieną asmenį, priimtą pagal perkėlimo į ES arba humanitarinio priėmimo sistemą.

2. Kai tinkama, valstybės narės taip pat gali turėti teisę gauti papildomą 10 000 EUR sumą už 1 dalyje nurodytų asmenų šeimos narius, jei asmenys priimami siekiant užtikrinti šeimos vientisumą.

3. 1 dalyje nurodyta suma skiriama kaip finansavimas, nesusijęs su išlaidomis pagal Finansinio reglamento [125] straipsnį.

4. 1 dalyje nurodyta papildoma suma skiriama valstybės narės programai. Šis finansavimas negali būti naudojamas kitiems programoje numatytiems veiksmams, išskyrus tinkamai pagrįstomis aplinkybėmis ir jei Komisija tam pritaria iš dalies pakeisdama programą. 1 dalyje nurodyta suma gali būti įtraukta į Komisijai teikiamus mokėjimo prašymus, jei asmuo, kurio atžvilgiu skiriama suma, buvo perkeltas į ES arba priimtas.

5. Valstybės narės saugo informaciją, kurios reikia, kad būtų galima tinkamai nustatyti į ES perkeltų ar priimtų asmenų tapatybę ir jų perkėlimo į ES ar priėmimo datą, ir kartu taikomos galiojančios nuostatos dėl duomenų saugojimo laikotarpių.

6. Siekiant atsižvelgti į esamus infliacijos lygius ir svarbius pokyčius perkėlimo į ES srityje, neviršijant turimų išteklių, Komisijai pagal šio reglamento 32 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kad prireikus būtų patikslinta šio straipsnio 1 dalyje nurodyta suma, visų pirma atsižvelgiant į esamus infliacijos lygius, svarbius pokyčius perkėlimo į ES srityje ir veiksnius, kuriais gali būti optimizuotas finansinės paskatos, kurią suteikia šios sumos, naudojimas.“

2. 17 straipsnis pakeičiamas taip:

„1. Valstybė narė gauna tokius įnašus:

(a) [10 000] EUR už prašytoją, už kurį ta valstybė narė tampa atsakinga dėl perkėlimo Europos Sąjungoje pagal Reglamento (ES) XXX/XXX [*Prieglobsčio ir migracijos valdymo reglamentas*] 48, 53 ir 56 straipsnius;

(b) [10 000] EUR už tarptautinės apsaugos gavėją, perkeltą Europos Sąjungoje pagal Reglamento (ES) XXX/XXX [*Prieglobsčio ir migracijos valdymo reglamentas*] 53 ir 56 straipsnius;

(c) [10 000] EUR už neteisėtai esantį trečiosios šalies pilietį, perkeltą Europos Sąjungoje pagal 53 straipsnį, pasibaigus 55 straipsnio 2 dalyje nurodytam laikotarpiui, ir pagal Reglamento (ES) XXX/XXX [*Prieglobsčio ir migracijos valdymo reglamentas*] 56 straipsnį.

(d) a, b ir c punktuose nurodytas įnašas padidinamas iki [12 000] EUR už kiekvieną nelydimą nepilnametį, perkeltą Europos Sąjungoje pagal Reglamento (ES) XXX/XXX [*Prieglobsčio ir migracijos valdymo reglamentas*] 48, 53 ir 56 straipsnius.

2. Perdavimą atliekanti valstybė narė už kiekvieną perkeltiną asmenį, prašytoją ar paramos gavėją gauna 500 EUR įnašą, skirtą asmenų perdavimo pagal 1 dalį išlaidoms padengti.

3. Valstybė narė gauna 500 EUR įnašą, skirtą 26 straipsnio 1 dalies a, b, c arba d punktuose nurodyto asmens perdavimo pagal Reglamento (ES) XXX/XXX [*Prieglobsčio ir migracijos valdymo reglamentas*] 35 straipsnį išlaidoms padengti.

4. Valstybė narė gaus 1–3 dalyse nurodytas sumas už kiekvieną asmenį, su sąlyga, kad asmuo už kurį skiriamas įnašas, buvo perkeltas.

5. Šiame straipsnyje nurodytos sumos skiriamos kaip finansavimas, nesusijęs su išlaidomis pagal Finansinio reglamento [125] straipsnį.

6. Valstybės narės saugo informaciją, kurios reikia, kad būtų galima tinkamai nustatyti perduotų asmenų tapatybę ir jų perdavimo datą, ir kartu taikomos galiojančios nuostatos dėl duomenų saugojimo laikotarpių.

7. Neviršijant turimų išteklių, Komisijai pagal šio reglamento 32 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kad prireikus būtų patikslintos šio straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse nurodytos sumos, visų pirma atsižvelgiant į esamus infliacijos lygius, svarbius pokyčius tarptautinės apsaugos prašytojų ir tarptautinės apsaugos gavėjų perdavimo iš vienos valstybės narės į kitą srityje ir veiksnius, kuriais gali būti optimizuotas finansinės paskatos, kurią suteikia šios sumos, naudojimas.“

VII DALIS

PEREINAMOJO LAIKOTARPIO IR BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

73 straipsnis

Panaikinimas

Reglamentas (ES) Nr. 604/2013 panaikinamas.

Nuorodos į panaikintą Reglamentą laikomos nuorodomis į šį reglamentą.

74 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio priemonės

Tais atvejais, kai prašymas buvo pateiktas po [*pirma diena po šio reglamento įsigaliojimo*], atsižvelgiama į įvykius, kurie gali lemti valstybės narės atsakomybę pagal šį reglamentą, net jeigu jie įvyko iki tos dienos.

75 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis taikomas tarptautinės apsaugos prašymams, užregistruotiems nuo [pirmoji trylikto mėnesio po jo įsigaliojimo diena]. Valstybė narė, atsakinga už tarptautinės apsaugos prašymo, pateikto anksčiau nei tą dieną, nagrinėjimą, yra nustatoma pagal Reglamente 604/2013 nustatytus kriterijus.

Šis reglamentas pagal Sutartis privalomas visas ir tiesiogiai taikomas valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu	*Tarybos vardu*
Pirmininkas	*Pirmininkas*

FINANSINĖ TEISĖS AKTO PASIŪLYMO PAŽYMA

1. PASIŪLYMO (INICIATYVOS) STRUKTŪRA

1.1. Pasiūlymo (iniciatyvos) pavadinimas

Pasiūlymas dėl Reglamento dėl prieglobsčio ir migracijos valdymo

1.2. Atitinkama (-os) politikos sritis (-ys) *(programų grupė)*

10 – Migracija

1.3. Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su:

☐ **nauju veiksmu**

☐ **nauju veiksmu, kai bus įgyvendintas bandomasis projektas ir (arba) atlikti parengiamieji veiksmai**[61]

✓ **esamo veiksmo galiojimo pratęsimu**

☐ **vieno ar daugiau veiksmų sujungimu arba nukreipimu į kitą / naują veiksmą**

1.4. Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas

1.4.1. Trumpalaikiai arba ilgalaikiai poreikiai, įskaitant išsamų iniciatyvos įgyvendinimo pradinio etapo tvarkaraštį

Naujame migracijos ir prieglobsčio pakte Komisija skelbia naują pradžią migracijos srityje. Šiuo pasiūlymu nustatoma bendra ES lygmens prieglobsčio ir migracijos valdymo sistema, kuria iš esmės prisidedama prie visapusiško požiūrio ir siekiama skatinti valstybių narių tarpusavio pasitikėjimą, remiantis visa apimančiu solidarumo ir teisingo atsakomybės pasidalijimo principu. Juo skatinamas integruotas migracijos ir prieglobsčio politikos formavimas, įskaitant poreikį atsižvelgti į kitas susijusias politikos sritis, ypatingą dėmesį skiriant glaudžiam bendradarbiavimui ir tarpusavio partnerystės ryšiams su susijusiomis trečiosiomis šalimis. Jame pripažįstama, kad visapusiškas požiūris taip pat reiškia tvirtesnę, tvaresnę ir konkretesnę solidarumo ir teisingo atsakomybės pasidalijimo principo išraišką, grindžiamą platesniu kontekstu ir neapribotą klausimu, kuri valstybė narė yra atsakinga už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą. Todėl šie principai turėtų būti taikomi visam migracijos valdymui, pradedant kova su neteisėta migracija ir baigiant neteisėtu judėjimu.

Pasiūlymu racionalizuojamos dabartinės Reglamente (ES) Nr. 604/2013 nustatytos taisyklės ir siekiama užtikrinti teisingą šių taisyklių taikymą, nes jomis bus apribotas neteisėtas trečiųjų šalių piliečių judėjimas tarp valstybių narių. Šias taisykles papildo naujas solidarumo mechanizmas, skirtas reaguoti į situacijas, kai valstybės narės patiria migracijos spaudimą. Pagal šį požiūrį taip pat numatoma įtraukti konkretų solidarumo procesą, taikomą po paieškos ir gelbėjimo operacijų atvykstantiems asmenims.

Toks solidarumo mechanizmas grindžiamas finansinėmis paskatomis valstybėms narėms, kurios reiškia solidarumą, dėl kurio, *inter alia*, būtų Europos Sąjungoje

[61] Kaip nurodyta Finansinio reglamento 58 straipsnio 2 dalies a arba b punkte.

perkelti tarptautinės apsaugos prašytojai, tarptautinės apsaugos gavėjai ir neteisėti migrantai. Už nelydimų nepilnamečių perkėlimą Europos Sąjungoje bus mokamos didesnės skatinamosios išmokos. Dėl to labai pasikeistų dabartinė finansinė aplinka ir turėtų būti teikiama parama su tokiu perkėlimu susijusioms finansinėms išlaidoms padengti teikiant su išlaidomis nesusijusį finansavimą, kaip apibrėžta Finansinio reglamento 125 straipsnyje.

Konkretus tikslas: stiprinti apsaugą ir solidarumą

Atitinkama VGV / VGB veikla

10 – Migracija

- sukurti bendrą sistemą, kuria būtų didinamas visapusiško požiūrio į prieglobsčio ir migracijos valdymą veiksmingumas ir efektyvumas, laikantis integruoto politikos formavimo principų ir užtikrinant valstybių narių tarpusavio pasitikėjimą;

- didinti valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės vienoje iš valstybių narių pateikto tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo sistemos veiksmingumą;

- didinti valstybių narių solidarumą ir atsakomybės pasidalijimą.

Pasiūlymo tikslas:

• nustatyti bendrą sistemą, kuria prisidedama prie visapusiško požiūrio į prieglobsčio ir migracijos valdymą, grindžiamo integruotos politikos formavimo, solidarumo ir teisingo atsakomybės pasidalijimo principais;

• užtikrinti atsakomybės pasidalijimą taikant naują solidarumo mechanizmą įdiegiant sistemą, skirtą nuolatiniam solidarumui įprastu metu užtikrinti, ir padėti valstybėms narėms imtis veiksmingų priemonių (perkėlimo Europos Sąjungoje arba grąžinimo rėmimo ir kitų įnašų, kuriais siekiama stiprinti valstybių narių pajėgumus prieglobsčio, priėmimo ir grąžinimo bei išorės aspekto srityse), kad jos galėtų praktiškai valdyti migraciją, kai patiria migracijos spaudimą. Šis požiūris taip pat apima konkretų solidarumo procesą, kuris turi būti taikomas po paieškos ir gelbėjimo operacijų atvykstantiems asmenims;

• patobulinti sistemos gebėjimą veiksmingai ir efektyviai nustatyti vieną valstybę narę, kuri yra atsakinga už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą. Visų pirma juo būtų apribotas atsakomybės panaikinimo sąlygų taikymas, taip pat galimybės perkelti atsakomybę iš vienos valstybės narės į kitą dėl prašytojo veiksmų, ir gerokai sutrumpinti prašymų siuntimo ir atsakymų gavimo terminai, siekiant užtikrinti, kad būtų greičiau nustatyta už prašytojus atsakinga valstybė narė ir tie asmenys galėtų greičiau pasinaudoti tarptautinės apsaugos suteikimo procedūromis;

• neleisti piktnaudžiauti sistema ir užkirsti kelią neteisėtam prašytojų judėjimui ES, visų pirma įtraukiant aiškias prašytojų pareigas teikti prašymą valstybėje narėje, į kurią atvykstama pirmiausia, ir likti valstybėje narėje, kuri buvo nustatyta kaip atsakinga valstybė narė. Tuo tikslu taip pat reikia nustatyti proporcingas procedūrines ir materialines pasekmes, jeigu pareigos nevykdomos.

Numatomi rezultatai ir poveikis

Valstybėms narėms ir visai Europos Sąjungai bus naudingas atnaujintas Prieglobsčio ir migracijos valdymo reglamentas, į kurį bus įtraukti pagrindiniai veiksmingo

migracijos valdymo principai, nustačius bendrą sistemą, kuria prisidedama prie visapusiško požiūrio įgyvendinimo, supaprastintų procedūrų ir numatomas solidarumas su valstybėmis narėmis, siekiant padėti joms susitvarkyti su migracijos spaudimo atvejais. Valstybės narės visada galės pasinaudoti savanoriškomis solidarumo priemonėmis.

Toliau šiame dokumente nustatytos biudžeto lėšos apima numatomus Sąjungos įnašus, kurie bus paskata plėsti perkėlimo Europos Sąjungoje galimybes. Be to, Sąjungos įnašais taip pat bus remiamas asmenų perdavimas nustačius valstybę narę, atsakingą už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, ir Europos Sąjungoje perkeltų asmenų perdavimas. Šia parama tinkamam sistemos įgyvendinimui taip pat bus užtikrinamas solidarumas su valstybėmis narėmis, be kita ko, po paieškos ir gelbėjimo operacijų išlaipintų asmenų atveju. Tai savo ruožtu būtų naudinga tarptautinės apsaugos prašytojams, nes atsakingos valstybės narės nustatymo sistema bus veiksmingesnė ir jie galės greičiau pasinaudoti prašymo nagrinėjimo iš esmės procedūra.

Perkėlimo Europos Sąjungoje sąnaudos

Pagal šį pasiūlymą valstybė narė, į kurią perkeliami prieglobsčio prašytojai, neteisėti migrantai arba tarptautinės apsaugos gavėjai, turi teisę už kiekvieną perkeltą asmenį gauti 10 000 EUR Sąjungos įnašą.

Kai Europos Sąjungoje perkeliamas asmuo yra nelydimas nepilnametis, Sąjungos įnašas bus 12 000 EUR. Didesnis įnašas pagrindžiamas tuo, kad tolesnis darbas su perkeltais nelydimais nepilnamečiais būtų sudėtingesnis ir dėl to brangesnis.

Perdavimo išlaidos

Pagal šį pasiūlymą valstybė narė, atliekanti perdavimą valstybei narei, į kurią perkeliama, turi teisę gauti 500 EUR Sąjungos išmoką už kiekvieną perduotą asmenį.

Be to, pagal šį pasiūlymą ES taip pat rems perdavimo išlaidas, susijusias su įprastomis perdavimo procedūromis (prašymais perimti savo žinion ir pranešimais apie atsiėmimą), o valstybė narė, atliekanti perdavimą atsakingai valstybei narei, turi teisę už kiekvieną perduotą asmenį gauti 500 EUR Sąjungos įnašą.

1.4.2. Sąjungos dalyvavimo pridėtinė vertė (gali būti susijusi su įvairiais veiksniais, pvz., koordinavimo nauda, teisiniu tikrumu, didesniu veiksmingumu ar papildomumu). Šiame punkte „Sąjungos dalyvavimo pridėtinė vertė“ – dalyvaujant Sąjungai užtikrinama vertė, papildanti vertę, kuri būtų užtikrinta vien valstybių narių veiksmais.

Priežastys imtis Europos lygmens veiksmų (*ex ante*)

Valstybės narės savarankiškai negali parengti valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės vienoje iš valstybių narių pateikto tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijų ir mechanizmų, jie gali būti parengti tik Sąjungos lygmeniu.

Numatoma sukurti Sąjungos pridėtinė vertė (*ex post*)

Papildoma šio pasiūlymo nauda yra dabartinio Dublino reglamento racionalizavimas ir jo efektyvumo didinimas bei solidarumo mechanizmo, kuris taikomas valstybės narės labui, kai ji patiria spaudimą arba kai po paieškos ir gelbėjimo operacijų jos teritorijoje išsilaipina asmenų.

1.4.3. Panašios patirties išvados

Kilus 2015 m. krizei išaiškėjo, kad Europos prieglobsčio ir migracijos politikos formavimo ir įgyvendinimo srityse, įskaitant Dublino sistemą, kuri nebuvo sukurta užtikrinti tvarų dalijimąsi atsakomybe už tarptautinės apsaugos prašytojus visoje ES, yra didelių struktūrinių trūkumų ir spragų. 2018 m. birželio 28 d. Europos Vadovų Tarybos išvadose raginama reformuoti Dublino reglamentą užtikrinant atsakomybės ir solidarumo pusiausvyrą, atsižvelgiant į asmenis, išlaipintus po paieškos ir gelbėjimo operacijų.

2016 m. Komisijos užsakytame vertinime padaryta išvada, kad, nors tokia Sąjungos lygmens sistema vis dar reikalinga, dabartinė Dublino sistema nėra patenkinama, todėl reikia pakeitimų, kad ji būtų supaprastinta ir taptų veiksmingesnė.

Be to, dabartinė Dublino sistema nebuvo kuriama kaip solidarumo ir atsakomybės pasidalijimo priemonė. Migracijos krizė atskleidė šį trūkumą, todėl į pasiūlymą reikia įtraukti solidarumo mechanizmą.

1.4.4. Suderinamumas ir galima sąveika su kitomis atitinkamomis priemonėmis

Šis pasiūlymas dera su Prieglobsčio ir migracijos fondu (PMF). PMF jau numatyta galimybė tarptautinės apsaugos prašytojus perduoti pagal kiekvienos valstybės narės nacionalinę programą savanorišku pagrindu (Reglamento (ES) Nr. 471/2018 17 straipsnio 5 dalis). Kadangi šiame pasiūlyme numatyta platesnė perkėlimo Europos Sąjungoje taikymo sritis, taip pat turėtų būti numatytos perkėlimo Europos Sąjungoje ir perdavimo išlaidos.

Jei asignavimai (1 113 500 000 EUR, numatyti 2022–2027 m.) nebus visiškai panaudoti numatytiems naujos sistemos įgyvendinimo poreikiams patenkinti, likusios sumos bus perskirstytos kitiems PMF veiksmams. Jei naujos sistemos įgyvendinimo poreikiai viršytų sąmatas (t. y. reikėtų Europos Sąjungoje perkelti ir perduoti daugiau prieglobsčio prašytojų), reikėtų prašyti papildomų išteklių.

1.5. Trukmė ir finansinis poveikis

☐ **trukmė ribota**

☐ galioja nuo MMMM [MM DD] iki MMMM [MM DD],

☐ įsipareigojimų asignavimų finansinis poveikis nuo MMMM iki MMMM, o mokėjimų asignavimų – nuo MMMM iki MMMM;

✓ **trukmė neribota**

įgyvendinimo pradinis laikotarpis – nuo 2022 iki 2027 m.;

vėliau – visuotinis taikymas.

1.6. Numatytas (-i) valdymo būdas (-ai)[62]

✓ **Tiesioginis valdymas**, vykdomas Komisijos:

☐ padalinių, įskaitant Sąjungos delegacijų darbuotojus;

☐ vykdomųjų įstaigų.

✓ **Pasidalijamasis valdymas** kartu su valstybėmis narėmis

✓ **Netiesioginis valdymas**, biudžeto vykdymo užduotis pavedant:

☐ trečiosioms valstybėms arba jų paskirtiems organams;

✓ tarptautinėms organizacijoms ir jų agentūroms (nurodyti);

☐ EIB ir Europos investicijų fondui;

☐ Finansinio reglamento 70 ir 71 straipsniuose nurodytiems organams;

☐ viešosios teisės reglamentuojamoms įstaigoms;

✓ įstaigoms, kurių veiklą reglamentuoja privatinė teisė ir kurioms pavesta teikti viešąsias paslaugas, jeigu jos pateikia pakankamas finansines garantijas;

✓ įstaigoms, kurių veiklą reglamentuoja valstybės narės privatinė teisė, kurioms pavesta įgyvendinti viešojo ir privačiojo sektorių partnerystę ir kurios pateikia pakankamas finansines garantijas;

☐ atitinkamame pagrindiniame akte nurodytiems asmenims, kuriems pavesta vykdyti konkrečius veiksmus BUSP srityje pagal ES sutarties V antraštinę dalį.

Jei nurodomas daugiau kaip vienas valdymo būdas, išsamią informaciją pateikti šio punkto pastabų skiltyje.

Pastabos

Perkėlimas Europos Sąjungoje ir perdavimas bus vykdomi pagal PMF teminę priemonę, daugiausia taikant **tiesioginį valdymą** (arba **netiesioginį valdymą**, jei veiksmą įgyvendinantis subjektas vertinamas pagal ramstį). Tačiau, atsižvelgiant į padėtį, gali būti tikslingiau teikti Sąjungos įnašus pasidalijamojo valdymo būdu, papildant nacionalines programas.

[62] Informacija apie valdymo būdus ir nuorodos į Finansinį reglamentą pateikiamos svetainėje „BudgWeb“ https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx

2. VALDYMO PRIEMONĖS

2.1. Stebėsenos ir ataskaitų teikimo taisyklės

Nurodyti dažnumą ir sąlygas.

Pagal **tiesioginį ir netiesioginį valdymą** vykdomas finansavimas bus įgyvendinamas taikant PMF teminę priemonę, kuriai taip pat taikomas PMF bendras stebėsenos ir vertinimo mechanizmas. Siekiant iš susitarimų dėl dotacijų ir įnašų naudos gavėjų gauti rodiklius tokiu pačiu tempu, kaip ir pasidalijamojo valdymo atveju, bus nustatyti supaprastinti šablonai ir taisyklės, kad būtų užtikrintas palyginamų duomenų pateikimas.

Kai Sąjungos įnašas bus teikiamas taikant **pasidalijamąjį valdymą**, taikomos toliau nurodytos taisyklės.

Valstybių narių pagal pasidalijamojo valdymo principą vykdomas finansavimas atitiks Bendrųjų nuostatų reglamente (COM(2018) 375) (toliau – BNR pasiūlymas), Reglamente 2018/2016 (Finansinis reglamentas) ir Prieglobsčio ir migracijos fondo reglamente (COM(2018) 471) (toliau – PMF pasiūlymas) nustatytas taisykles.

Pagal BNR pasiūlymą kiekviena valstybė narė sukurs savo programos valdymo ir kontrolės sistemą ir užtikrins stebėsenos sistemos kokybę ir patikimumą. Todėl pasidalijamojo valdymo tikslais nustatyta nuosekli ir veiksminga ataskaitų teikimo, stebėsenos ir vertinimo sistema. Valstybės narės turi suburti stebėsenos komitetą, kuriame gali dalyvauti Komisija, vykdydama patariamąją funkciją. Valstybės narės gali nuspręsti įsteigti vieną stebėsenos komitetą daugiau nei vienai programai stebėti. Stebėsenos komitetai peržiūrės visus klausimus, darančius poveikį pažangai siekiant programos tikslų.

Vidaus reikalų fondų atveju valstybės narės Komisijai pateiks metinę programos įgyvendinimo rezultatų ir pažangos siekiant tarpinių ir siektinų reikšmių ataskaitą. Ataskaitoje taip pat turėtų būti nurodomos problemos, darančios poveikį programos rezultatams, ir aprašoma, kokių veiksmų imtasi joms spręsti.

2.2. Valdymo ir kontrolės sistema (-os)

2.2.1. Valdymo būdo (-ų), finansavimo įgyvendinimo mechanizmo (-ų), mokėjimo tvarkos ir siūlomos kontrolės strategijos pagrindimas

Remiantis PMF pasiūlymu, 60 proc. PMF paketo skiriama valstybių narių programoms. Likę 40 proc. finansinio paketo bus valdomi pagal teminę priemonę. Teminė priemonė bus taikoma siekiant subalansuoti daugiamečio lėšų skyrimo valstybių narių programoms nuspėjamumą ir lankstumą periodiškai skiriant lėšas veiksmams, turintiems didelės pridėtinės vertės Sąjungai, remiantis dvejų metų programavimo ciklu. Perkėlimui į ES ir perdavimui bus naudojama teminė priemonė.

Kontrolės strategija bus grindžiama Finansiniu reglamentu ir BNR pasiūlymu.

Pagal teminę priemonę taikant **tiesioginį ir netiesioginį valdymą** įgyvendinamos dalies valdymo ir kontrolės sistema bus grindžiama 2014–2020 m. įgyta patirtimi tiek vykdant Sąjungos veiksmus, tiek teikiant pagalbą ekstremaliosios situacijos atveju. Bus sukurta supaprastinta schema, pagal kurią bus galima greitai išnagrinėti paraiškas dėl finansavimo ir kartu sumažinti klaidų riziką: paraiškas galės teikti tik valstybės narės ir tarptautinės organizacijos, finansavimas bus grindžiamas

supaprastintu išlaidų apmokėjimu, bus parengti standartiniai paraiškų dėl finansavimo, susitarimų dėl dotacijų ir (arba) įnašo ir ataskaitų teikimo šablonai, o nuolatinis vertinimo komitetas išnagrinės paraiškas, kai tik jos bus gautos.

Kai Sąjungos įnašas bus teikiamas taikant **pasidalijamąjį valdymą**, taikomos šios taisyklės:

Valstybės narės gaus papildomą įnašą už kiekvieną asmenį, priklausantį kategorijoms, kurioms taikomas šis reglamentas.

Atitinkamos sumos bus skirtos valstybėms narėms iš dalies pakeitus jų programas. Šios programos valdomos taikant pasidalijamąjį valdymą pagal Finansinio reglamento 63 straipsnį, BNR pasiūlymą ir PMF pasiūlymą.

Pasidalijamojo valdymo mokėjimo tvarka nustatyta BNR pasiūlyme. BNR pasiūlyme numatytas metinis išankstinis finansavimas, po kurio, remiantis valstybių narių per ataskaitinius metus atsiųstais mokėjimo prašymais, kiekvienai programai per metus atliekami ne daugiau kaip keturi tarpiniai mokėjimai. Kaip ir pagal BNR pasiūlymą išankstinio finansavimo suma nustatoma galutiniais programų finansinės apskaitos metais.

Dėl dalies, įgyvendinamos pagal pasidalijamąjį valdymą, BNR pasiūlyme remiamasi 2014–2020 m. programavimo laikotarpiui sukurta valdymo ir kontrolės strategija, bet įvedama priemonių, kuriomis siekiama supaprastinti įgyvendinimą ir sumažinti kontrolės naštą tiek paramos gavėjų, tiek valstybių narių lygmeniu. Nauji elementai:

- panaikinama programos institucijų paskyrimo procedūra;

- valdymo patikrinimai (administraciniai patikrinimai ir patikrinimai vietoje), kuriuos vadovaujančioji institucija turi atlikti atsižvelgdama į riziką (palyginti su 2014–2020 m. programavimo laikotarpiu reikalinga 100 proc. administracine kontrole);

- vadovaujančiosios institucijos tam tikromis sąlygomis pagal nacionalines procedūras gali taikyti proporcingas kontrolės priemones;

- sąlygos, kuriomis siekiama išvengti kelių to paties veiksmo ir (arba) tų pačių išlaidų auditų.

Programos institucijos pateiks Komisijai tarpinio mokėjimo prašymus, pagrįstus paramos gavėjų patirtomis išlaidomis. Siekiant sumažinti riziką, kad bus kompensuojamos netinkamos finansuoti išlaidos, BNR nustatyti didžiausi 90 proc. Komisijos tarpiniai mokėjimai, atsižvelgiant į tai, kad šiuo metu atlikta tik dalis nacionalinių patikrinimų. Komisija likutį išmokės po metinio sąskaitų patvirtinimo, iš programos institucijų gavusi patikinimo dokumentų rinkinį. Šį patikinimo dokumentų rinkinį sudaro sąskaitos, valdymo pareiškimas ir audito institucijos nuomonės apie sąskaitas, valdymo ir kontrolės sistemą bei sąskaitose deklaruotų išlaidų teisėtumą. Naudodamasi šiuo patikinimo dokumentų rinkiniu Komisija spręs dėl fondo už ataskaitinius metus mokėtinos sumos.

Dėl bet kokių pažeidimų, kuriuos nustatė Komisija arba Europos Audito Rūmai po metinio patikinimo dokumentų rinkinio perdavimo, gali būti atliekama grynoji finansinė pataisa.

2.2.2. Informacija apie nustatytą riziką ir jai sumažinti įdiegtą (-as) vidaus kontrolės sistemą (-as)

RIZIKA

Per pastaruosius metu Migracijos ir vidaus reikalų GD, įgyvendindamas savo išlaidų programas, didelės klaidų rizikos nėra patyręs.

Kalbant apie perkėlimą Europos Sąjungoje ir perdavimą, remiamą taikant **tiesioginį ir (arba) netiesioginį valdymą,** numatoma, kad klaidų rizika bus mažesnė, nei vykdant dabartinius Sąjungos veiksmus ir teikiant pagalbą ekstremaliosios situacijos atveju (šiuo metu apie 3 proc. likutinio klaidų lygio). Iš tiesų, finansuojant perkėlimą Europos Sąjungoje ir perdavimą daugelio rizikos veiksnių nebus: paraiškas galės teikti tik valstybės narės ir tarptautinės organizacijos, finansavimas bus grindžiamas supaprastintu išlaidų apmokėjimu, bus parengti standartiniai šablonai siekiant supaprastinti paraiškų ir ataskaitų teikimą. Be to, dėl esamų veiklos stebėsenos mechanizmų patikinimas dėl faktinio perkėlimo Europos Sąjungoje ir perdavimo yra didelis.

Pagal **pasidalijamojo valdymo** principą teikiamos paramos atveju:

valdymo ir kontrolės sistemos atitinka BNR pasiūlymo bendruosius reikalavimus ir atitinka Finansinio reglamento reikalavimus.

Finansinį įnašą už perkėlimą Europos Sąjungoje ir perdavimą valstybės narės gali įtraukti į Komisijai teikiamus mokėjimo prašymus tik tuo atveju, jei asmuo, kurio atžvilgiu prašoma įnašo, buvo faktiškai perduotas. Valstybės narės privalo atlikti kontrolę ir auditą, kad patikrintų, ar įvykdytos sąlygos, pagal kurias Komisijai galima pateikti prašymą dėl įnašo. Be to, valstybės narės privalo saugoti atitinkamus patvirtinamuosius dokumentus BNR pasiūlyme nustatytą laikotarpį.

Vykdant daugiametį programavimą ir metinį sąskaitų tvirtinimą, grindžiamą atsakingos institucijos mokėjimais, tinkamumo finansuoti laikotarpiai yra suderinti su Komisijos metinėmis finansinėmis ataskaitomis.

VIDAUS KONTROLĖS SISTEMA. RIZIKOS MAŽINIMO PRIEMONĖS

Pirmoji Vidaus reikalų GD kovos su sukčiavimu strategija buvo priimta 2013 m. Dabartinė kovos su sukčiavimu strategija buvo atnaujinta 2018 m. vasario mėn. ir galios iki dabartinės DFP pabaigos. Atsižvelgdamas į 2021–2027 m. DFP ir 2019 m. priimtą naują Komisijos kovos su sukčiavimu strategiją, Migracijos ir vidaus reikalų GD šiuo metu atnaujina savo kovos su sukčiavimu strategiją. Naujosios Migracijos ir vidaus reikalų GD strategijos tikslas bus prisitaikyti prie kintančios padėties ir toliau stiprinti generalinio direktorato kovos su sukčiavimu veiklą. Naujoji Migracijos ir vidaus reikalų GD kovos su sukčiavimu strategija bus priimta ne vėliau kaip 2021 m.

2016 m. Migracijos ir vidaus reikalų GD taip pat parengė pagalbos ekstremaliosios situacijos atveju kontrolės strategiją, kuria remiantis bus parengta tiesioginio ir (arba) netiesioginio valdymo dalies kontrolės strategija.

Be to, kalbant apie **pasidalijamąjį valdymą,** 2015 m. lapkričio mėn. Migracijos ir vidaus reikalų GD priėmė Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo (PMIF) ir Vidaus saugumo fondo (VSF) pasidalijamojo valdymo dalies audito strategiją. Migracijos ir vidaus reikalų GD šiuo metu rengia PMIF ir VSF pasidalijamojo valdymo kontrolės strategiją. Joje bus numatytos visos kontrolės priemonės, reikalingos PMIF ir VSF finansuojamoms nacionalinėms programoms valdyti.

2.2.3. Kontrolės išlaidų efektyvumo apskaičiavimas ir pagrindimas (kontrolės sąnaudų ir susijusių valdomų lėšų vertės santykis) ir numatomo klaidų rizikos lygio vertinimas (atliekant mokėjimą ir užbaigiant programą)

Kontrolės sąnaudos labai mažos, klaidų rizika labai nedidelė. Kontrolės sąnaudos turėtų išlikti tokios pat kaip ir dabartiniu laikotarpiu. Dėl standartizuotų prašymų teikimo, vertinimo ir ataskaitų teikimo procedūrų, supaprastintų išlaidų ir didelių apribojimų reikalavimus atitinkantiems paraiškų teikėjams **tiesioginio ir (arba) netiesioginio valdymo kontrolės sąnaudos** turėtų būti mažesnės nei Sąjungos veiksmų. **Pasidalijamojo valdymo** atveju valstybių narių kontrolės išlaidos gali būti sumažintos dėl BNR pasiūlyme nustatyto rizika grindžiamo požiūrio į valdymą ir kontrolę. Skaičiuojama, kad 2017 m. dabartinio (2014–2020 m.) programavimo ciklo valstybių narių kaupiamosios kontrolės išlaidos sudaro apytikriai 5 proc. visos 2017 m. valstybių narių prašomų mokėjimų sumos.

2.3. Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės

Nurodyti dabartines arba numatytas prevencijos ir apsaugos priemones, pvz., išdėstytas Kovos su sukčiavimu strategijoje.

Taikoma 2.2.2 punkte nurodyta Migracijos ir vidaus reikalų GD kovos su sukčiavimu strategija.

3. NUMATOMAS PASIŪLYMO (INICIATYVOS) FINANSINIS POVEIKIS

3.1. Atitinkama daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija ir siūloma nauja biudžeto išlaidų eilutė (-ės)

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	Biudžeto eilutė	Išlaidų rūšis	Įnašas			
	4 išlaidų kategorija: Migracija ir sienų valdymas 10 skyrius. Migracija	DA / NDA[63].	ELPA šalių[64]	valstybių kandidačių[65]	trečiųjų valstybių	pagal Finansinio reglamento 21 straipsnio 2 dalies b punktą
4	10 02 01 – Prieglobsčio ir migracijos fondas	DA	NE	NE	TAIP[66]	NE
4	10 01 01 – Prieglobsčio ir migracijos fondo rėmimo išlaidos	NDA	NE	NE	TAIP	NE
4	XX 01 01 01 (Komisijos būstinė ir atstovybės)	NDA	NE	NE	NE	NE
4	XX 01 01 02 (Komisijos būstinė ir atstovybės)	NDA	NE	NE	NE	NE
4	XX 01 01 02 (Komisijos būstinė ir atstovybės)	NDA	NE	NE	NE	NE

63 DA – diferencijuotieji asignavimai, NDA – nediferencijuotieji asignavimai.

64 ELPA – Europos laisvosios prekybos asociacija.

65 Valstybių kandidačių ir, kai taikoma, Vakarų Balkanų potencialių kandidačių.

66 Galimas savanoriškas Šengeno asocijuotųjų šalių įnašas, jeigu jos dalyvautų naujojoje Dublino sistemoje

3.2. Numatomas poveikis išlaidoms

3.2.1. Numatomo poveikio išlaidoms santrauka

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	**4**	Migracija ir sienų valdymas

			2021 m.	**2022 m.**	**2023 m.**	**2024 m.**	**2025 m.**	**2026 m.**	**2027 m.**	***Po 2027 m.***	**IŠ VISO**
Veiklos asignavimai (išskaidyti pagal 3.1 punkte išvardytas biudžeto eilutes)	Įsipareigojimai	(1)		87,800	120,100	225,500	226,300	226,300	227,500		1 113,500
	Mokėjimai	(2)		70,240	113,640	204,420	226,140	226,300	227,260	45,500	1 113,500
Administracinio pobūdžio asignavimai, finansuojami iš programos paketo lėšų[67]	Įsipareigojimai = Mokėjimai	(3)									
IŠ VISO asignavimų programos paketui	Įsipareigojimai	=1+3		87,800	120,100	225,500	226,300	226,300	227,500		1 113,500
	Mokėjimai	=2+3		70,240	113,640	204,420	226,140	226,300	227,260	45,500	1 113,500

[67] Techninė ir (arba) administracinė parama bei išlaidos ES programų ir (arba) veiksmų įgyvendinimui remti (buvusios BA eilutės), netiesioginiai moksliniai tyrimai, tiesioginiai moksliniai tyrimai.

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	7	Europos viešasis administravimas

Šią dalį pildyti naudojant administracinio pobūdžio biudžeto duomenų lentelę, kuri pirmiausia bus pateikta finansinės teisės akto pasiūlymo pažymos priede ir įkelta į DECIDE tarnybų tarpusavio konsultacijoms.

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

		2021 m.	**2022 m.**	**2023 m.**	**2024 m.**	**2025 m.**	**2026 m.**	**2027 m.**	***Po 2027 m.***	**IŠ VISO**
Žmogiškieji ištekliai			1,815	1,815	1,815	1,815	1,815	1,815		10,890
Kitos administracinės išlaidos			0,120	0,120	0,120	0,120	0,120	0,120		0,720
IŠ VISO asignavimų pagal daugiametės finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	(Iš viso įsipareigojimų = Iš viso mokėjimų)		1,935	1,935	1,935	1,935	1,935	1,935	-	11,610

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

		2021 m.	**2022 m.**	**2023 m.**	**2024 m.**	**2025 m.**	**2026 m.**	**2027 m.**	***Po 2027 m.***	**IŠ VISO**
IŠ VISO asignavimų visose daugiametės finansinės programos **IŠLAIDŲ KATEGORIJOSE**	Įsipareigojimai		89,735	122,035	227,435	228,235	228,235	229,435		1 125,110
	Mokėjimai		72,175	115,575	206,355	228,075	228,235	229,195	45,500	1 125,110

3.2.2. Numatomo poveikio administracinio pobūdžio asignavimams santrauka

☐ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administracinio pobūdžio asignavimų nenaudojama

☑ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administracinio pobūdžio asignavimai naudojami taip:

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Metai	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**IŠ VISO**
Daugiametės finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJA								
Žmogiškieji ištekliai		1,815	1,815	1,815	1,815	1,815	1,815	10,890
Kitos administracinės išlaidos		0,120	0,120	0,120	0,120	0,120	0,120	0,720
Daugiametės finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJOS tarpinė suma		1,935	1,935	1,935	1,935	1,935	1,935	11,610
Neįtraukta į daugiametės finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ[68]								
Žmogiškieji ištekliai								
Kitos administracinio pobūdžio išlaidos								
Tarpinė suma, neįtraukta į daugiametės finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ								
IŠ VISO		1,935	1,935	1,935	1,935	1,935	1,935	11,610

Žmogiškųjų išteklių ir kitų administracinio pobūdžio išlaidų asignavimų poreikiai bus tenkinami iš GD asignavimų, jau paskirtų veiksmui valdyti ir (arba) perskirstytų generaliniame direktorate, ir prireikus finansuojami iš papildomų lėšų, kurios atsakingam GD gali būti skiriamos pagal metinę lėšų skyrimo procedūrą ir atsižvelgiant į biudžeto apribojimus.

[68] Techninė ir (arba) administracinė parama bei išlaidos ES programų ir (arba) veiksmų įgyvendinimui remti (buvusios BA eilutės), netiesioginiai moksliniai tyrimai, tiesioginiai moksliniai tyrimai.

3.2.2.1. Numatomi žmogiškųjų išteklių poreikiai

☐ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti žmogiškųjų išteklių nenaudojama.

☑ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti žmogiškieji ištekliai naudojami taip:

Sąmatą surašyti etatų vienetais

Metai		**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
• Etatų plano pareigybės (pareigūnai ir laikinieji darbuotojai)								
Komisijos būstinė ir atstovybės		11	11	11	11	11	11	11
Delegacijos								
Moksliniai tyrimai								
• Išorės darbuotojai (etatų vienetais): CA, LA, SNE, INT ir JED[69] 7 išlaidų kategorija								
Finansuojama pagal daugiametės finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	- būstinėje	2	2	2	2	2	2	2
	- delegacijose							
Finansuojama iš programos paketo lėšų[70]	- būstinėje							
	- delegacijose							
Moksliniai tyrimai								
Kita (nurodyti)								
IŠ VISO		**13**	**13**	**13**	**13**	**13**	**13**	**13**

Žmogiškųjų išteklių poreikiai bus tenkinami panaudojant GD darbuotojus, jau paskirtus veiksmui valdyti ir (arba) perskirstytus generaliniame direktorate, ir prireikus finansuojami iš papildomų lėšų, kurios atsakingam GD gali būti skiriamos pagal metinę lėšų skyrimo procedūrą ir atsižvelgiant į biudžeto apribojimus.

.

Vykdytinų užduočių aprašymas:

Pareigūnai ir laikinieji darbuotojai	Remti, tvarkyti ir stebėti veiklą, susijusią su šio pasiūlymo įgyvendinimu, visų pirma solidarumo mechanizmu ir jam įgyvendinti reikalinga teisine sistema. 9 etatų vienetai (7 AD, 1 CA ir 1 SNE) skiriami atitinkamam politikos skyriui ir 4 etatų vienetai (2 AD ir 2 AST) – atitinkamam fondo valdymo skyriui.
Išorės darbuotojai	Remti, tvarkyti ir stebėti veiklą, susijusią su šio pasiūlymo įgyvendinimu, visų pirma pasiūlymo nuostatomis, pagal kurias nustatoma valstybių narių atsakomybė nagrinėti tarptautinės apsaugos prašymus.

[69] CA – sutartininkas („Contract Staff“), LA – vietos darbuotojas („Local Staff“), SNE – deleguotasis nacionalinis ekspertas („Seconded National Expert“), INT – per agentūrą įdarbintas darbuotojas („agency staff“), JPD – jaunesnysis delegacijos specialistas („Junior Professionals in Delegations“).

[70] Neviršijant viršutinės ribos, nustatytos išorės darbuotojams, finansuojamiems iš veiklos asignavimų (buvusių BA eilučių).

3.2.3. Trečiųjų šalių įnašai[71]

Pasiūlyme (iniciatyvoje):

✓ nenumatyta bendro su trečiosiomis šalimis finansavimo

☐ numatytas trečiųjų šalių bendras finansavimas apskaičiuojamas taip:

Asignavimai mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Metai	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**IŠ VISO**
Nurodyti bendrą finansavimą teikiančią įstaigą		p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	
IŠ VISO bendrai finansuojamų asignavimų		p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	

3.3. Numatomas poveikis pajamoms

✓ Pasiūlymas (iniciatyva) neturi finansinio poveikio pajamoms.

☐ Pasiūlymas (iniciatyva) turi finansinį poveikį:

☐ nuosaviems ištekliams

☐ kitoms pajamoms

nurodyti, jei pajamos priskirtos išlaidų eilutėms ☐

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Biudžeto pajamų eilutė:	Pasiūlymo (iniciatyvos) poveikis[72]						
	2021 m.	**2022 m.**	**2023 m.**	**2024 m.**	**2025 m.**	**2026 m.**	**2027 m.**
Straipsnis …….							

Asignuotųjų pajamų atveju nurodyti biudžeto išlaidų eilutę (-es), kuriai (-oms) daromas poveikis.

Kitos pastabos (pvz., poveikio pajamoms apskaičiavimo metodas (formulė) arba kita informacija).

[71] Galimas Šengeno asocijuotųjų šalių įnašas, jeigu jos dalyvautų naujojoje Dublino sistemoje.

[72] Tradiciniai nuosavi ištekliai (muitai, cukraus mokesčiai) turi būti nurodomi grynosiomis sumomis, t. y. iš bendros sumos atskaičius 20 % surinkimo sąnaudų.